Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
1:1. The scroll of the	1:1. Sefer toldot Yahusha	חופטופא / Source structure ספר תולדות יהושע המשיח בן 1:1.
genealogy of Yahusha	haMashiach, Ben Dawid,	דוד בן אברהם
haMashiach, Son of Dawid,	Ben Avraham:	'
Son of Avraham:		
1:2. Avraham brought forth	1:2. Avraham holid et	1:2. אברהם הוליד את יצחק ויצחק
Yitschaq, and Yitschaq	Yitschaq, v'Yitschaq holid et	הוליד את יעקב ויעקב הוליד את
brought forth Ya'aqob, and	Ya'aqob, v'Ya'aqob holid et	יהודה ואת אחיו
Ya'aqob brought forth	Yehudah v'et echav.	
Yehudah and his brothers.	40 77 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	,
1:3. And Yehudah brought	1:3. Yehudah holid et Perets	יהודה הוליד את פרץ ואת זרח .1:3
forth Perets and Zerach by	v'et Zerach mitamar,	מתמר ופרץ הוליד את חצרון וחצרון
Tamar, and Perets brought	v'Perets holid et Chetsron, v'Chetsron holid et Ram.	הוליד את רם
forth Chetsron, and	V Chetsron nond et Ram.	
Chetsron brought forth Ram.		
1:4. And Ram brought forth	1:4. Ram holid et	רם הוליד את עמינדב ועמינדב 1:4.
Amminadab, and	Amminadav, v'Amminadav	הוליד את נחשון ונחשון הוליד את הוליד את
Amminadab brought forth	holid et Nachshon,	שלמון
Nachshon, and Nachshon	v'Nachshon holid et Salmon.	, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
brought forth Salmon.		
1:5. And Salmon brought	1:5. Salmon holid et Bo'az	שלמון הוליד את בועז מרחב .1:5
forth Bo'az by Rachav, and	meiRachav, u'Bo'az holid et	ובועז הוליד את עובד מרות ועובד
Bo'az brought forth Oved by	Oved meiRut, v'Oved holid	הוליד את ישי
Ruth, and Oved brought	et Yishai.	
forth Yishai.		
1:6. And Yishai brought	1:6. Yishai holid et Dawid	ישי הוליד את דוד המלך ודוד .1:6
forth Dawid the sovereign.	haMelech, v'Dawid	המלך הוליד את שלמה מאשת אוריה
And Dawid the sovereign	haMelech holid et Shelomoh	
brought forth Shelomoh by	mei'eshes Uriyah.	
the wife of Uriyah.	1:7. Shelomoh holid et	שלמה הוליד את רחבעם .1:7
1:7. And Shelomoh brought		
forth Rechav'am, and Rechav'am brought forth	Rechav'am, v'Rechav'am holid et Aviyah, v'Aviyah	ורחבעם הוליד את אביה ואביה הוליד
Aviyah, and Aviyah brought	holid et Asa.	את אסא
forth Asa.	Hollu et Asa.	
1:8. And Asa brought forth	1:8. Asa holid et	אסא הוליד את יהושפט .1:8
Yehoshaphat, and	Yehoshaphat, v'Yehoshaphat	ויהושפט הוליד את יורם ויורם הוליד
Yehoshaphat brought forth	holid et Yoram, v'Yoram	את עזיה
Yoram, and Yoram brought	holid et Uzziyah.	
forth Uzziyah.	<u> </u>	
1:9. And Uzziyah brought	1:9. Uzziyah holid et	עזיה הוליד את יותם ויותם .1:9
forth Yotham, and Yotham	Yotham, v'Yotham holid et	הוליד את אחז ואחז הוליד את חזקיהו
brought forth Achaz, and	Achaz, v'Achaz holid et	
Achaz brought forth	Chizqiyahu.	
Chizqiyahu.		

1:10. And Chizqiyahu brought forth Menashsheh, and Menashsheh brought forth Amon, and Amon brought forth Yoshiyahu.	1:10. Chizqiyahu holid et Menashsheh, u'Menashsheh holid et Amon, v'Amon holid et Yoshiyahu.	חזקיהו הוליד את מנשה .1:10 ומנשה הוליד את אמון ואמון הוליד את יאשיהו
1:11. And Yoshiyahu brought forth Yekonyah and his brothers at the time of the exile to Babel.	1:11. Yoshiyahu holid et Yekonyah v'et echav le'et ha'haglah Bavelah.	יאשיהו הוליד את יכניה ואת 1:11 אחיו לעת ההגלה בבלה
1:12. And after the exile to Babel, Yekonyah brought forth She'alti'el, and She'alti'el brought forth Zerubbavel.	1:12. U'acharei ha'haglah Bavelah, Yekonyah holid et She'alti'el, v'She'alti'el holid et Zerubbavel.	ואחרי ההגלה בבלה יכניה .1:12 הוליד את שאלתיאל ושאלתיאל הוליד את זרובבל
1:13. And Zerubbavel brought forth Avihud, and Avihud brought forth Elyaqim, and Elyaqim brought forth Azor.	1:13. Zerubbavel holid et Avihud, v'Avihud holid et Elyaqim, v'Elyaqim holid et Azor.	זרובבל הוליד את אביהוד . ואביהוד הוליד את אליקים ואליקים הוליד את אזור
1:14. And Azor brought forth Tzadoq, and Tzadoq brought forth Yaqin, and Yaqin brought forth Elihud.	1:14. Azor holid et Tzadoq, v'Tzadoq holid et Yaqin, v'Yaqin holid et Elihud.	1:14. אזור הוליד את צדוק וצדוק הוליד את יכין ויכין הוליד את אליהוד
1:15. And Elihud brought forth El'azar, and El'azar brought forth Mattan, and Mattan brought forth Ya'aqob.	1:15. Elihud holid et El'azar, v'El'azar holid et Mattan, u'Mattan holid et Ya'aqob.	אליהוד הוליד את אלעזר .1:15 ואלעזר הוליד את מתן ומתן הוליד את יעקב
1:16. And Ya'aqob brought forth Yoseph the husband of Miryam, of whom was born Yahusha who is called Mashiach.	1:16. Ya'aqob holid et Yoseph ish Miryam, asher mimenu nolad Yahusha hanikrah haMashiach.	יעקב הוליד את יוסף איש 1:16. מרים אשר ממנו נולד יהושע הנקרא המשיח
1:17. So all the generations from Avraham to Dawid were fourteen generations, from Dawid until the exile to Babel were fourteen generations, and from the exile to Babel until the Mashiach were fourteen generations.	1:17. Kol hadorot me'Avraham ad Dawid arba-esreh dorot, u'miDawid ad ha'haglah Bavelah arba-esreh dorot, u'min ha'haglah Bavelah ad haMashiach arba-esreh dorot.	כל הדורות מאברהם עד דוד .1:17 ארבע עשרה דורות ומדוד עד ההגלה בבלה ארבע עשרה דורות ומההגלה בבלה עד המשיח ארבע עשרה דורות
1:18. But the birth of Yahusha haMashiach was as follows: After His mother Miryam was engaged to Yoseph, before they came together, she was found to	1:18. V'leidaht Yahusha haMashiach hayetah kach: acharei erus Miryam imo l'Yoseph, terem yitchabru, nimtze'ah harah mei'Ruach haQodesh.	ולידת יהושע המשיח היתה כך .1:18 אחרי אירוס מרים אמו ליוסף טרם התחברו נמצאה הרה מרוח הקדוש

be with child by the Ruach haQodesh.		
1:19. And Yoseph her husband, being righteous and not wanting to make her a public example, intended to put her away secretly.	1:19. Yoseph ba'alah, hayah tzaddik, u'vilo rotzeh l'vazotah b'pharhesyah, zamam l'shalchah b'seter.	יוסף בעלה היה צדיק ובלי .1:19 רצון לבזותה בפרהסיה זמם לשלחה בסתר
1:20. But while he thought about this, see, a messenger of Yahuah appeared to him in a dream, saying, 'Yoseph, son of Dawid, do not be afraid to take Miryam your wife, for that which is in her was brought forth from the Ruach haQodesh.'	1:20. U'v'hitboneno b'eleh, hineh mal'ach Yahuah nir'ah elav bachalom lemor, 'Yoseph ben Dawid, al tira lakachat et Miryam ishtecha, ki asher bo hurah mei'Ruach haQodesh.'	ובהתבוננו באלה הנה מלאך .1:20 יהוה נראה אליו בחלום לאמר יוסף בן דוד אל תירא לקחת את מרים אשתך כי אשר בו הרה מרוח הקדוש
1:21. 'And she shall give birth to a Son, and you shall call His Name Yahusha, for He shall save His people from their sins.'	1:21. V'teled ben, v'karata et shemo Yahusha, ki hu yoshia et amo mei'chata'oteihem.	ותלד בן וקראת את שמו .1:21 יהושע כי הוא יושיע את עמו מחטאותיהם
1:22. And all this came to be in order to fill what was spoken by Yahuah through the prophet, saying:	1:22. V'hayah kol zot lema'an yitmalei hadavar asher diber Yahuah b'yad hanavi lemor:	והיה כל זאת למען יתמלא .1:22 הדבר אשר דבר יהוה ביד הנביא לאמר
1:23. 'See, a maiden shall conceive, and she shall give birth to a Son, and they shall call His Name Immanu'el,' which translated means, 'El with us.'	1:23. Hineh ha'almah harah v'yoledet ben, v'karu et shemo Immanu'el, asher peirusho: El immanu.	הנה העלמה הרה ויולדת בן .1:23 וקראו את שמו עמנואל אשר פירושו אל עמנו
1:24. And Yoseph, having been aroused from sleep, did as the messenger of Yahuah commanded him and took his wife,	1:24. Yoseph hene'or mishenato asah ka'asher tzivah oto mal'ach Yahuah v'lakach et ishtehu.	יוסף הנעור משנתו עשה 1:24. כאשר צוה אותו מלאך יהוה ולקח את אשתו
1:25. But he did not know her until she gave birth to her Son, the firstborn. And he called His Name Yahusha.	1:25. V'lo yada otah ad asher yaldah et benah ha-bechor, v'kara et shemo Yahusha.	ולא ידע אותה עד אשר ילדה .1:25 את בנה הבכור וקרא את שמו יהושע

D . 17 1:1	m 1	
Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
2:1. And Yahusha having been born in Beyt Lechem of Yehudah in the days of	2:1. U'b'leidet Yahusha b'Beyt Lechem Yehudah b'yemei Herodes haMelech,	ובלידת יהושע בבית לחם יהודה .2:1 בימי הורדוס המלך הנה חכמים מן המזרח באו ירושלים
Herodes the sovereign, see, Magi from the East came to Yerushalayim,	hineh chachamim min haMizrach ba'u Yerushalayim.	
2:2. Saying, 'Where is He who has been born Sovereign of the Yehudim? For we saw His star in the East and have come to bow before Him.'	2:2. Lemor, 'Eifo hu hanolad Melech haYehudim? Ki ra'inu et kokhavo bamizrach u'vanu l'hishtachavot lo.'	לאמר איפה הוא הנולד מלך. 2:2 היהודים כי ראינו את כוכבו במזרח ובאנו להשתחות לו
2:3. And Herodes the sovereign, having heard, was troubled, and all Yerushalayim with him.	2:3. V'Herodes haMelech, k'sheshama, nival, v'kol Yerushalayim imo.	והורדוס המלך כששמע נבהל. וכל ירושלים עמו
2:4. And having gathered all the chief priests and scribes of the people together, he asked them where the Messiah was to be born.	2:4. V'kibs kol hakohanim haroshim v'sofrei ha'am, sha'al otam eifo yivaled haMashiach.	וכנס כל הכהנים הראשיים .2:4 וסופרי העם שאל אותם איפה ייוולד המשיח
2:5. And they said to him, 'In Beyt Lechem of Yehudah, for thus it has been written by the prophet:'	2:5. V'amru lo, 'B'Beyt Lechem Yehudah, ki kach katuv al yedei hanavi:'	ואמרו לו בבית לחם יהודה כי .2:5 כך כתוב על ידי הנביא
2:6. 'But you, Beyt Lechem, in the land of Yehudah, you are by no means least among the rulers of Yehudah, for out of you shall come a Ruler who shall shepherd My people Yisra'el.'	2:6. 'V'at, Beyt Lechem eretz Yehudah, lo k'tanah at bein sarei Yehudah, ki mimcha yetzeh Moshel asher yireh et ami Yisra'el.'	ואת בית לחם ארץ יהודה לא .2:6 קטנה את בין שרי יהודה כי ממך יצא מושל אשר יראה את עמי ישראל
2:7. Then Herodes, having called the Magi secretly, learned exactly from them what time the star appeared.	2:7. Az Herodes kara l'chachamim b'seter, v'darash mehem be'diyuk et et hera'at hakokhav.	אז הורדוס קרא לחכמים בסתר .2:7 ודרש מהם בדיוק את עת הראת הכוכב
2:8. And having sent them to Beyt Lechem, he said, 'Go and search diligently for the Child, and when you have found Him, bring back word to me, so that I too might go and bow before Him.'	2:8. V'shilach otam Beyt Lechem, v'amar, 'Lechu v'dirshu be'diyuk al hayeled, u'k'asher timtze'uhu, hagidu li, l'ma'an avo gam ani l'hishtachavot lo.'	ושלח אותם בית לחם ואמר לכו .2:8 ודרשו בדיוק על הילד וכאשר תמצאו הגידו לי למען אבוא גם אני להשתחות לו

2:9. And having heard the sovereign, they went, and see, the star which they had seen in the East went before them, until it came and stood over where the Child was.	2:9. V'shama'u et haMelech, v'hinneh hakokhav asher ra'u bamizrach holech lifneihem, ad asher ba v'amad me'al asher sham hayeled.	ושמעו את המלך והנה הכוכב. 2:9 אשר ראו במזרח הולך לפניהם עד אשר בא ועמד מעל אשר שם הילד
2:10. And seeing the star, they rejoiced with exceedingly great joy.	2:10. V'k'rotam et hakokhav, samchu simchah gedolah me'od.	וכראותם את הכוכב שמחו .2:10 שמחה גדולה מאד
2:11. And coming into the house, they saw the Child with Miryam His mother, and fell down and bowed before Him, and opening their treasures, they presented to Him gifts, gold and frankincense and myrrh.	2:11. U'vo'am habayit, ra'u et hayeled im Miryam imo, v'naflu v'hishtachavu lo; v'patchu otzroteihem, v'hikrivu lo minchot—zahav u'levonah u'mor.	ובואם הבית ראו את הילד עם .2:11 מרים אמו ונפלו והשתחוו לו ופתחו אוצרותיהם והקריבו לו מנחות זהב ולבונה ומור
2:12. And having been warned in a dream that they should not return to Herodes, they departed for their own country by another way.	2:12. V'hunchu bachalom shelo yashuvu el Herodes, v'savu l'artzam derech acheret.	והונחו בחלום שלא ישובו אל .2:12 הורדוס וסבו לארצם דרך אחרת
2:13. And when they had left, see, a messenger of Yahuah appeared to Yoseph in a dream, saying, 'Arise, take the Child and His mother, and flee to Mitsrayim, and remain there until I bring you word, for Herodes is about to seek the Child to destroy Him.'	2:13. U'k'lechteihem, hinneh mal'ach Yahuah nir'ah el Yoseph bachalom lemor, 'Kum, kach et hayeled v'et imo u'barach Mitsraymah, v'hayah sham ad asher omar elecha, ki Herodes atid levakesh et hayeled l'abdo.'	וכלכתם הנה מלאך יהוה נראה 2:13. אל יוסף בחלום לאמר קום קה את הילד ואת אמו וברח מצרימה והיה שם עד אשר אמר אליך כי הורדוס עתיד לבקש את הילד לאבדו
2:14. And rising up, he took the Child and His mother by night and departed for Mitsrayim,	2:14. Vayakam, v'lakach et hayeled v'et imo balaylah, v'yetzei l'Mitsrayim.	ויקם ולקח את הילד ואת אמו .2:14 בלילה ויצא למצרים
2:15. And remained there until the death of Herodes, to fill what was spoken by Yahuah through the prophet, saying, 'Out of Mitsrayim I have called My Son.'	2:15. Vayhi sham ad mot Herodes, lema'an yitmalei hadavar asher diber Yahuah b'yad hanavi lemor, 'Mim Mitsrayim karati et Beni.'	ויהי שם עד מות הורדוס למען .2:15 יתמלא הדבר אשר דבר יהוה ביד הנביא לאמר ממצרים קראתי את בני
2:16. Then Herodes, having seen that he was deceived by the Magi, was greatly	2:16. Az Herodes, k'asher ra'ah ki hutah min hachachamim, charah	אז הורדוס כאשר ראה כי .2:16 הוטה מן החכמים חרה מאד ושלח והרג כל הילדים אשר בבית לחם

enraged, and he sent and slew all the male children in Beyt Lechem and in all its borders, from two years old and under, according to the time which he had learned exactly from the Magi.	me'od, v'shalach v'harag kol hayeladim asher B'Beyt Lechem u'b'chol gevuleiha, miben shenatayim u'lematah, k'zman asher chakor me'et hachachamim.	ובכל גבוליה מבין שנתיים ולמטה כזמן אשר חקר מאת החכמים
2:17. Then was filled what was spoken by Yirmeyahu the prophet, saying:	2:17. Az yitmalei hadavar asher ne'emar al yedei Yirmeyahu hanavi lemor:	2:17. אז יתמלא הדבר אשר נאמר על ידי ירמיהו הנביא לאמר
2:18. 'A voice was heard in Ramah, wailing and weeping and great mourning—Rachel weeping for her children, refusing to be comforted, because they are no more.'	2:18. Kol nishma b'Ramah—nehi b'chiyah v'mi'sped gadol; Rachel mevakah al baneha, meinah l'hinachem ki einam.	קול נשמע ברמה נהי בכיה .2:18 ומספד גדול רחל מבכה על בניה מאנה להינחם כי אינם
2:19. And Herodes having died, see, a messenger of Yahuah appeared in a dream to Yoseph in Mitsrayim,	2:19. U'b'mot Herodes, hineh mal'ach Yahuah nir'ah el Yoseph bachalom b'Mitsrayim,	ובמות הורדוס הנה מלאך .2:19 יהוה נראה אל יוסף בחלום במצרים
2:20. Saying, 'Arise, and take the Child and His mother, and go into the land of Yisra'el, for those seeking the Child's life are dead.'	2:20. Lemor, 'Kum, kach et hayeled v'et imo, v'lech eretz Yisra'el, ki metu mevakshei nafsho.'	לאמר קום קח את הילד ואת 2:20. אמו ולך ארץ ישראל כי מתו מבקשי נפשו
2:21. And rising up, he took the Child and His mother, and came into the land of Yisra'el.	2:21. Vayakam, v'lakach et hayeled v'et imo, v'bo eretz Yisra'el.	1:21. ויקם ולקח את הילד ואת אמו ובוא ארץ ישראל
2:22. But hearing that Archelaos was reigning over Yehudah instead of his father Herodes, he was afraid to go there. And having been warned in a dream, he departed to the parts of Galil,	2:22. U'k'sheshama ki Archelaos molach al Yehudah tachat Herodes aviv, yareh lalechet shamah; v'hunach bachalom, v'sar el gevulot haGalil.	וכששמע כי ארכלאוס מלך על 2:22. יהודה תחת הורדוס אביו ירא ללכת שמה והונח בחלום ושר אל גבולות הגליל
2:23. And came and dwelt in a city called Natzeret, thus to fill what was spoken by the prophets, 'He shall be called a Natsri.'	2:23. U'vavo, yashav ba'ir hanikret Natzeret, lema'an yitmalei hadavar asher ne'emar b'yad han'vi'im: 'Natzri yikarei.'	ובואו ישב בעיר הנקראת .2:23 נצרת למען יתמלא הדבר אשר נאמר ביד הנביאים נצרי יקרא

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
3:1. And in those days Yohanan the Immerser came, proclaiming in the wilderness of Yehudah,	3:1. U'v'yamim hahem ba Yohanan haMatbil, korei bamidbar Yehudah,	ובימים ההם בא יוחנן המטביל 3:1. קורא במדבר יהודה
3:2. And saying, 'Repent, for the reign of the heavens has drawn near!'	3:2. V'omer, 'Shuvu! Karvah malchut haShamayim!'	ואמר שובו קרבה מלכות 3:2. השמים
3:3. For this is he who was spoken of by Yeshayahu the prophet, saying, 'A voice of one crying in the wilderness, "Prepare the way of Yahuah, make His paths straight."	3:3. Ki zeh hu asher ne'emar alav b'yad Yeshayahu hanavi lemor, 'Kol korei bamidbar, "Panu derech Yahuah, yesharu mesilotav."'	כי זה הוא אשר נאמר עליו ביד .3:3 ישעיהו הנביא לאמר קול קורא במדבר פנו דרך יהוה ישרו מסילותיו
3:4. Now Yohanan had a garment of camel's hair, and a leather belt around his waist, and his food was locusts and wild honey.	3:4. V'Yohanan lavush se'ar gamal, v'ezor or al motnav, u'ma'achalo arbeh u'dvash ya'ar.	ויוחנן לבוש שער גמל ואזור 3:4. עור על מתניו ומאכלו ארבה ודבש יער
3:5. Then Yerushalayim, and all Yehudah, and all the country around the Yarden went out to him,	3:5. Az yatzu elav Yerushalayim, v'kol Yehudah, v'kol kikar haYarden,	ויצאו אליו ירושלים וכל יהודה .3:5 וכל ככר הירדן
3:6. And they were immersed by him in the Yarden, confessing their sins.	3:6. V'yitbalu al yado b'Yarden, modeh al chata'eihem.	3:6. וייטבלו על ידו בירדן מודים על חטאיהם
3:7. And seeing many of the Pharisees and Sadducees coming to his immersion, he said to them, 'Brood of vipers! Who warned you to flee from the coming wrath?'	3:7. V'k'roto rabbim min haPerushim v'haTzdukim ba'im l'tvilato, amar lahem, 'Yelidei nechashim! Mi hishir etchem livroach min haZa'am haba?'	וכראותו רבים מן הפרושים .3:7 והצדוקים באים לטבילתו אמר להם ילידי נחשים מי הזהיר אתכם לברוח מן הזעם הבא
3:8. Therefore bear fruit worthy of repentance,	3:8. Asu pri ra'ui l'teshuvah,	עשו פרי ראוי לתשובה .3:8
3:9. And do not think to say to yourselves, 'We have Avraham as father.' For I say to you that Elohim is able to raise up children to Avraham from these stones.	3:9. V'al tachsh'vu lomar b'nafsheichem, 'Avinu Avraham hu,' ki omer ani lachem—Elohim yachol l'haqim l'Avraham banim min ha'avanim ha'eleh.	ואל תחשבו לומר בנפשכם .3:9 אבינו אברהם הוא כי אומר אני לכם אלהים יכול להקים לאברהם בנים מן האבנים האלה

3:10. And the axe is already laid to the root of the trees. Every tree, then, that does not bear good fruit is cut down and thrown into the fire.	3:10. V'haGarzen k'var mutal el shoresh ha'ilanot—kol etz asher eino oseh pri tov, nigzar u'mushlach ba'esh.	והגרזן כבר מונח אל שורש 3:10. האילנות כל עץ אשר איננו עשה פרי טוב נגזר ומושלך באש
3:11. I indeed immerse you in water unto repentance, but He who is coming after me is mightier than I, whose sandals I am not worthy to bear. He shall immerse you in the Ruach haQodesh, even with fire.	3:11. Ani omed l'tabel etchem b'mayim l'teshuvah, aval haba acharai chazak mimeni, asher eineni ra'ui l'se'et na'alav—hu yitbel etchem b'Ruach haQodesh u'v'esh.	אני עמד לטבל אתכם במים .3:11 לתשובה אבל הבא אחרי חזק ממני אשר אינני ראוי לשאת נעליו הוא יטבל אתכם ברוח הקדוש ובאש
3:12. His winnowing fork is in His hand, and He shall thoroughly cleanse His threshing floor, and gather His wheat into the storehouse, but the chaff He shall burn with unquenchable fire.	3:12. V'mizraqo b'yado, v'yedakdeik et gorno gamur, v'yikbotz et chitoh l'otsar, v'et hakash yisrof b'esh lo tikhbeh.	ומזרקו בידו וידקדק את גרנו .3:12 גמור ויקבץ את חיטו לאוצר ואת הקש ישרוף באש לא תכבה
3:13. Then Yahusha came from Galil to Yohanan at the Yarden to be immersed by him.	3:13. Az ba Yahusha min haGalil el Yohanan al Yarden l'hitbaleil al yado.	3:13. אז בא יהושע מן הגליל אל יוחנן על הירדן להטבל על ידו
3:14. But Yohanan was hindering Him, saying, 'I need to be immersed by You, and You come to me?'	3:14. V'Yohanan haya mone'a oto lemor, 'Ani tzrikh l'hitbaleil al yadecha, v'atah ba elai?'	ויוחנן היה מונע אותו לאמר .3:14 אני צריך להטבל על ידך ואתה בא אלי
3:15. But Yahusha answering, said to him, 'Permit it now, for thus it is fitting for us to fill all righteousness.' Then he permitted Him.	3:15. V'Yahusha anah v'amar elav, 'Hen atah, ki kach nahon lanu l'malei kol tzedakah.' Az hinicho lo.	ויהושע ענה ואמר אליו הן .3:15 עתה כי כך נכון לנו למלא כל צדקה אז הניחו לו
3:16. And having been immersed, Yahusha went up immediately from the water, and see, the heavens were opened, and He saw the Ruach of Elohim descending like a dove and coming upon Him.	3:16. U'k'hitbalel Yahusha, miyad ala min hamayim, v'hinneh nift'chu hashmayim, v'ra'ah et Ruach Elohim yoredah k'yona v'ba'ah alav.	וכהטבל יהושע מיד עלה מן .3:16 המים והנה נפתחו השמים וראה את רוח אלהים יורדת כיונה ובאה עליו
3:17. And see, a voice came from the heavens, saying, 'This is My Son, the Beloved, in whom I delight.'	3:17. V'hinneh kol min hashmayim omer, 'Zeh Beni haAhuv asher bo chafatzti.'	והנה קול מן השמים אומר זה .3:17 בני האהוב אשר בו חפצתי

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
4:1. Then Yahusha was led	4:1. Az Yahusha hunach min	אז יהושע הונח מן הרוח אל .1.1
up by the Ruach into the	haRuach el hamidbar	המדבר להינסות מן השטן
wilderness to be tried by	l'hinasot min hasatan.	
the devil.	1 1111111111111111111111111111111111111	
4:2. And having fasted forty	4:2. V'tzom arba'im yom	ויצום ארבעים יום וארבעים .
days and forty nights, He	v'arba'im laylah, v'acharei	לילה ואחרי כן רעב היה
was afterward hungry.	chen ra'ev hayah.	,
4:3. And the tempter came	4:3. Vayavo hamenaseh elav	ויבוא המנסה אליו ויאמר אם בן .3.
to Him and said, 'If You are	v'yomar, 'Im Ben haElohim	האלהים אתה אמר לאבנים האלה
the Son of Elohim,	atah, emor l'avanim ha'eleh	להיות לחם
command that these stones	l'hiot lechem.'	
become bread.'		
4:4. But He answering, said,	4:4. V'hu anah v'amar,	והוא ענה ואמר כתוב לא על .4:4
'It has been written, "Man	'Katuv: Lo al halechem	הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל
shall not live by bread alone,	ľvado yichyeh ha'adam, ki al	מוצא פי יהוה
but by every word that	kol motza pi Yahuah.'	
comes from the mouth of		
Yahuah."'		
4:5. Then the devil took Him	4:5. Az lakach oto hasatan el	4:5. אז לקח אותו השטן אל העיר
up into the set-apart city,	ha'ir hak'doshah,	הקדושה והעמידו על כנף ההיכל
and set Him on the edge of	v'he'emido al kenaf	
the Temple,	haHeikhal,	
4:6. And said to Him, 'If You	4:6. Vayomar lo, 'Im Ben	ויאמר לו אם בן האלהים אתה .4:6
are the Son of Elohim, throw	haElohim atah, hashlech	השלך עצמך למטה כי כתוב מלאכיו
Yourself down. For it has	atzmecha lematah, ki katuv:	יצוה עליך ועל כפיים ישאוך פן תגוף
been written, "He shall	"Mal'achav yetzaveh alecha,"	באבן רגלך
command His messengers	v'al kapayim yisaucha, pen	
concerning You," and, "In	tigof ba'even raglecha.'	
their hands they shall bear		
You up, lest You dash Your		
foot against a stone."		
4:7. Yahusha said to him, 'It	4:7. Amar lo Yahusha, 'Katuv	אמר לו יהושע כתוב גם לא .4:7
has also been written, "You	gam: Lo tenaseh et Yahuah	תנסה את יהוה אלהיך
shall not try Yahuah your	Elohecha.'	
Elohim."'		
4:8. Again, the devil took	4:8. Shuv lakach oto hasatan	שוב לקח אותו השטן אל הר 4:8.
Him up on a very high	el har gavo'ah me'od, v'hera	גבוה מאד והראה לו את כל ממלכות
mountain, and showed Him	lo et kol mamlachot ha'olam	העולם וכבודם
all the reigns of the world	v'kvodam,	
and their esteem,		

4:9. And said to Him, 'All these I shall give You if You fall down and bow to me.' 4:10. Then Yahusha said to him, 'Go, satan! For it has been written, "You shall worship Yahuah your Elohim, and Him alone you	4:9. Vayomar lo, 'Et kol eleh eten lecha im tipol v'tishtachaveh li.' 4:10. Az amar lo Yahusha, 'Lech satan! Ki katuv: Et Yahuah Elohecha tira, v'oto l'vad ta'avod.'	ויאמר לו את כל אלה אתן לך .4:9. אם תיפול ותשתחוה לי אז אמר לו יהושע לך שטן כי .4:10 כתוב את יהוה אלהיך תירא ואותו לבד תעבוד
shall serve."' 4:11. Then the devil left Him, and see, messengers came and attended to Him. 4:12. And Yahusha, having heard that Yohanan had been arrested, withdrew	4:11. Az azav oto hasatan, v'hinneh mal'achim ba'u v'sharsuhu. 4:12. U'k'sheshama Yahusha ki Yohanan nisgar, shav l'Galil.	אז עזב אותו השטן והנה .4:11 מלאכים באו ושרתו וכששמע יהושע כי יוחנן נסגר .4:12 שב לגליל
into Galil. 4:13. And leaving Natzeret, He came and dwelt in Kephar Nachum, which is by the sea, in the regions of Zebulon and Naphtali,	4:13. V'azav et Natzeret, u'va v'yashav b'Kephar Nachum al yad hayam, b'gevulot Zevulun v'Naftali,	ועזב את נצרת ובא וישב .4:13 בכפר נחום על יד הים בגבולות זבולון ונפתלי
4:14. To fill what was spoken by Yeshayahu the prophet, saying:	4:14. Lema'an yitmalei hadavar asher ne'emar al yedei Yeshayahu hanavi lemor:	למען יתמלא הדבר אשר 4:14. נאמר על ידי ישעיהו הנביא לאמר
4:15. 'Land of Zevulun and land of Naphtali, the way of the sea, beyond the Yarden, Galil of the nations—	4:15. Eretz Zevulun v'Eretz Naftali, derech hayam me'eiver laYarden, Galil hagoyim—	ארץ זבולון וארץ נפתלי דרך .4:15 הים מעבר לירדן גליל הגויים
4:16. The people who sat in darkness saw a great light, and upon those who sat in the land and shadow of death, light has dawned.'	4:16. Ha'am hayoshev bachoshech ra'ah or gadol, v'la'yoshvim b'eretz tzalmavet or zarach aleihem.	העם היושב בחשך ראה אור .4:16 גדול וליושבים בארץ צלמות אור זרח עליהם
4:17. From that time Yahusha began to proclaim and to say, 'Repent, for the reign of the heavens has drawn near.'	4:17. Min ha'et hahi hechil Yahusha likro v'lomar, 'Shuvu, karvah malchut haShamayim.'	מן העת ההיא החל יהושע 4:17. לקרוא ולומר שובו קרבה מלכות השמים
4:18. And Yahusha, walking by the Sea of Galil, saw two brothers, Shim'on called Kepha, and Andrai his brother, casting a net into the sea—for they were fishermen.	4:18. V'Yahusha mithalech al yad Yam Galil, ra'ah shnei achim—Shim'on hanikra Kepha, v'Andrai achiv—mashlichim reshet bayam, ki dayagim hayu.	ויהושע מתהלך על יד ים .4:18 הגליל ראה שני אחים שמעון הנקרא כיפה ואנדרי אחיו משליכים רשת בים כי דייגים היו
4:19. And He said to them, 'Follow Me, and I shall make you fishers of men.'	4:19. Vayomer lahem, 'Lechu acharai, v'e'es etchem dayagei anashim.'	ויאמר להם לכו אחרי ואעשה 4:19. אתכם דייגי אנשים

4:20. And immediately they left their nets and followed Him. 4:21. And going on from there, He saw two other	4:20. V'miyad azvu et reshoteihem v'halchu acharav. 4:21. U'k'shelach misham, ra'ah shnei achim	ומיד עזבו את רשתותיהם .4:20 והלכו אחריו וכשהלך משם ראה שני אחים .4:21 אחרים יעקב בן זבדי ויוחנן אחיו
brothers, Ya'aqob the son of Zavdai, and Yohanan his brother, in the boat with Zavdai their father, mending their nets. And He called them,	acherim—Ya'aqob ben Zavdai v'Yohanan achiv—ba'oniyah im Zavdai avihem, metaknim et reshoteihem. Vayikra otam,	באניה עם זבדי אביהם מתקנים את רשתותיהם ויקרא אתם
4:22. And immediately they left the boat and their father, and followed Him.	4:22. U'miyad azvu et ha'oniyah v'et avihem, v'halchu acharav.	ומיד עזבו את האניה ואת 4:22. אביהם והלכו אחריו
4:23. And Yahusha went about all Galil, teaching in their congregations, and proclaiming the Good News of the reign, and healing all disease and all sickness among the people.	4:23. Vayisa Yahusha b'chol Galil, melamed b'veit knesiyotam, u'mevaser et besorat hamalchut, u'rofé kol machalah v'kol choli ba'am.	ויישא יהושע בכל הגליל 4:23. מלמד בבית כנסיותיהם ומבשר את בשורת המלכות ורופא כל מחלה וכל חולי בעם
4:24. And the news about Him went out into all Syria, and they brought to Him all who were sick—afflicted with various diseases and pains, and those who were demon-possessed, and epileptics, and paralytics—and He healed them.	4:24. V'yetzei shim'o b'chol Suriyah, v'hevi'u elav et kol hacholim—nug'im b'chol minei machalot v'ke'evim, u'achuzim shedim, u'mukhzei yelafonim u'psuchim—v'rapa otam.	ויצא שמעו בכל סוריה והביאו .4:24 אליו את כל החולים נגועים בכל מיני מחלות וכאבים ואחוזי שדים ומוכי אפילפסיה ופסחים ורפא אותם
4:25. And large crowds followed Him from Galil, and Dekapolis, and Yerushalayim, and Yehudah, and beyond the Yarden.	4:25. V'yelechu acharav hamon rav miGalil, u'min Dekapolis, u'miYerushalayim, u'miYehudah, u'me'ever laYarden.	וילכו אחריו המון רב מגליל .4:25 ומן דקאפוליס ומירושלים ומיהודה ומעבר לירדן

Mattithyahu (Matthew) Chapter 5 – Full Restoration

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure

5:1. And seeing the crowds, He went up on a mountain. And when He was seated, His taught ones came to Him.	5:1. U'k'ro'oto et ha'mamon, alah el hahar, u'k'she'yashav nigshu elav talmidav.	וכראותו את ההמון עלה אל 5:1. ההר וכשישב נגשו אליו תלמידיו
5:2. And having opened His mouth, He was teaching them, saying,	5:2. Vayiftach et piv v'limed otam lemor,	ויפתח את פיו וילמד אתם לאמר .5:2
5:3. 'Blessed are the poor in spirit, because theirs is the reign of the heavens.'	5:3. Ashrei aniyei haruach, ki lahem hi malchut hashamayim.	אשרי עניי הרוח כי להם היא .5:3 מלכות השמים
5:4. 'Blessed are those who mourn, because they shall be comforted.'	5:4. Ashrei ha'aveilim, ki hem yinuchamu.	5:4. אשרי האבלים כי הם ינחמו
5:5. 'Blessed are the meek, because they shall inherit the earth.'	5:5. Ashrei ha'anavim, ki hem yinchalu et ha'aretz.	אשרי הענוים כי הם ינחלו את 5:5. הארץ
5:6. 'Blessed are those who hunger and thirst for righteousness, because they shall be filled.'	5:6. Ashrei hare'evim v'hatzme'im l'tzedakah, ki hem yisba'u.	5:6. אשרי הרעבים והצמאים לצדקה כי הם ישבעו
5:7. 'Blessed are the compassionate, because they shall obtain compassion.'	5:7. Ashrei harachamim, ki hem yeruchamu.	אשרי הרחמים כי הם ירחמו .5:7
5:8. 'Blessed are the clean in heart, because they shall see Elohim.'	5:8. Ashrei b'riei halevav, ki hem yir'u et haElohim.	אשרי ברי הלבב כי הם יראו את .8:8 האלהים
5:9. 'Blessed are the peacemakers, because they shall be called sons of Elohim.'	5:9. Ashrei oshei shalom, ki bnei Elohim yikare'u.	5:9. אשרי עושי שלום כי בני אלהים יקראו
5:10. 'Blessed are those persecuted for righteousness' sake, because theirs is the reign of the heavens.'	5:10. Ashrei hanirdafim b'avur tzedakah, ki lahem hi malchut hashamayim.	אשרי הנרדפים בעבור צדקה .5:10 כי להם היא מלכות השמים
5:11. 'Blessed are you when they reproach and persecute you, and falsely say every wicked word against you, for My sake.'	5:11. Ashreichem ki yochichu etchem v'yird'fu etchem, v'yomru aleichem kol ra b'sheker b'avuri.	אשריכם כי יוכיחו אתכם .5:11 וירדפו אתכם ויאמרו עליכם כל רע בשקר בעבורי
5:12. 'Rejoice and be glad, because your reward in the heavens is great. For so they persecuted the prophets who were before you.'	5:12. Simchu v'gil'u, ki secharchem rav bashamayim – ken r'dafu et hanevi'im asher hayu lifneichem.	שמחו וגילו כי שכרכם רב .5:12 בשמים כן רדפו את הנביאים אשר היו לפניכם
5:13. 'You are the salt of the earth, but if the salt	5:13. Atem melach ha'aretz, v'im yeh'eh hamelach,	אתם מלח הארץ ואם יהיה .5:13 המלח במה ימלח אין עוד תועלת לו

becomes tasteless, how shall it be seasoned? For it is no longer of any use but to be thrown out and to be trampled down by men.'	bameh yimlech? Ein od to'elit lo, ki im l'hashlich chutzah v'lirdof al yedei anashim.	כי אם להשליך חוצה ולרמוס על ידי אנשים
5:14. 'You are the light of the world. It is impossible for a city to be hidden on a mountain.'	5:14. Atem or ha'olam – lo yuchal ir she'hi munachat al har l'histater.	אתם אור העולם לא יוכל עיר .5:14 שהיא מונחת על הר להסתתר
5:15. 'Nor do they light a lamp and put it under a basket, but on a lampstand, and it shines to all those in the house.'	5:15. V'lo madlikim ner v'samim oto tachat hakor, ki im al menorah v'me'ir l'chol asher babayit.	ולא מדליקים נר ושמים אותו .5:15 תחת הכור כי אם על מנורה ומאיר לכל אשר בבית
5:16. 'Let your light so shine before men, so that they see your good works and praise your Father who is in the heavens.'	5:16. Ken ya'ir or'chem lifnei bnei adam, l'ma'an yir'u et ma'aseichem hatovim v'yichabdu et Avichem asher bashamayim.	כן יאיר אורכם לפני בני אדם .5:16 למען יראו את מעשיכם הטובים ויכבדו את אביכם אשר בשמים
5:17. 'Do not think that I came to destroy the Torah or the Prophets. I did not come to destroy but to complete.'	5:17. Al tachsh'vu ki bati l'hashchit et haTorah o hanevi'im – lo bati l'hashchit, ki im l'malei.	אל תחשבו כי באתי להשחית .5:17 את התורה או הנביאים לא באתי להשחית כי אם למלא
5:18. 'For truly, I say to you, till the heaven and the earth pass away, one jot or one tittle shall by no means pass from the Torah till all be done.'	5:18. Amein omer ani lachem, ad asher ya'avor hashamayim v'ha'aretz, yod achat o kotz achat lo ya'avor min haTorah ad asher yikayem hakol.	אמן אמר אני לכם עד אשר .5:18 יעברו השמים והארץ יוד אחת או קוץ אחת לא יעברו מן התורה עד אשר יקיים הכל
5:19. 'Whoever, then, breaks one of the least of these commands, and teaches men so, shall be called least in the reign of the heavens; but whoever does and teaches them, he shall be called great in the reign of the heavens.'	5:19. Kol hamefer mitzvah achat min haktanot ha'eleh u'melamed ken et ha'anashim, katan yikarei b'malchut hashamayim; v'kol asher ya'aseh v'lamed, gadol yikarei b'malchut hashamayim.	כל המפר מצוה אחת מן .5:19 הקטנות האלה ומלמד כן את האנשים קטן יקרא במלכות השמים וכל אשר יעשה וילמד גדול יקרא במלכות השמים
5:20. 'For I say to you, that unless your righteousness exceeds that of the scribes and Pharisees, you shall by no means enter into the reign of the heavens.'	5:20. Omer ani lachem, ki im lo totir tzidkatchem mitzat hasefarim v'haperushim, lo tavo'u l'malchut hashamayim.	אמר אני לכם כי אם לא תותר .5:20 צדקתכם מצד הספרים והפרושים לא תבואו למלכות השמים
5:21. 'You heard that it was said to those of old, "You shall not murder," and	5:21. Sh'matem ki ne'emar l'kadmonim, 'Lo tir'tzach,' v'chol harotzeach yechayev b'din.	שמעתם כי נאמר לקדמונים .5:21 לא תרצח וכל הרצח יחייב בדין

	T	
whoever murders shall be		
liable to judgment.'		
5:22. 'But I say to you that	5:22. Ani omer lachem, kol	אני אמר לכם כל הכועס על .5:22
whoever is wroth with his	hako'es al achiv chinam,	אחיו חנם יחייב בדין והאומר לאחיו
brother without a cause	y'chayev b'din. V'hamomar	רקא יחייב לסנהדרין והאומר נבל
shall be liable to judgment.	l'achiv 'Raka!' y'chayev	יחייב לאש גיהנם
And whoever says to his	l'sanhedrin; v'hamomar	
brother, "Raka!" shall be	'Naval!' y'chayev l'esh	
liable to the council. But	Gehinnom.	
whoever says, "You fool!"		
shall be liable to the fire of		
Gehenna.'		
5:23. 'If, then, you bring	5:23. Lachen im takriv	לכן אם תקריב קרבנך על .5:23
your gift to the altar, and	korbancha al hamizbe'ach	יכן אם יומן יב קו בבן על 3.23. ק המזבח ושם תזכור כי יש לאחיך דבר
		I
there remember that your	v'sham tizkor ki yesh	עליך
brother holds whatever	l'achicha davar alecha,	
against you,'	50477 . 11	,
5:24. 'Leave your gift there	5:24. Haniach korbancha	הנח קרבנך שם לפני המזבח .5:24
before the altar, and go, first	sham lifnei hamizbe'ach,	ולך התפייס עם אחיך תחלה ואחר כן
make peace with your	v'lekh hitpayeis im achicha	בוא והקרב את קרבנך
brother, and then come and	techilah, v'achar kein bo	
offer your gift.'	v'hakriv et korbancha.	
5:25. 'Be well-minded with	5:25. Heye shalom im ba'al	היה שלום עם בעל ריבך .5:25
your opponent promptly	rivecha meheirah, b'od'cha	מהרה בעודך עמו בדרך פן ימסר
while you are on the way	imo baderekh, pen yimsor	אותך לשופט והשופט למשרת
with him, lest your	otcha l'shofet, v'hashofet	ותשלך לבית האסורים
opponent deliver you to the	l'mesharet, v'tashlech l'veit	,
judge, and the judge to the	ha'asurim.	
officer, and you be thrown		
into prison.'		
5:26. 'Truly, I say to you, you	5:26. Amein omer ani	אמן אמר אני לכם לא תצא .5:26
shall by no means get out of	lachem, lo tetzeh misham ad	משם עד אשר תשלם את האגורה
there till you have paid the	asher teshalem et ha'agorah	משם עו אשו ונשקם אונהאגוו ה האחרונה
		(121)118(1)
last penny.'	ha'acharonah.	L.27
5:27. 'You heard that it was	5:27. Sh'matem ki ne'emar	שמעתם כי נאמר לקדמונים .5:27
said to those of old, "You	l'kadmonim, 'Lo tin'af.'	לא תנאף
shall not commit adultery."		
5:28. 'But I say to you that	5:28. Ani omer lachem, kol	אני אמר לכם כל הרואה אשה .5:28
everyone looking at a	haro'eh isha l'tavah aleha,	לתאוה עליה כבר נאפה אותה בלבו
woman to lust for her has	kvar na'afah otah b'libo.	
already committed adultery		
with her in his heart.'		
5:29. 'And if your right eye	5:29. Im ein yemincha	אם עין ימינך מכשילה אותך .5:29
causes you to stumble,	machshilah otcha, okrah	עקרה והשליכה ממך טוב לך שיעבד
pluck it out and throw it	v'hashlecheha mimcha; tov	אבר אחד מאבריך מאשר יושלך כל
away from you. For it is	lecha she'ye'abed eiver	גופך לגיהנם
better for you that one of	echad me'avarecha,	
your members perish, than	me'asher yushlach kol	
your members perisii, uldii	=	
	gufecha l'Gehinnom.	

for your entire body to be		
thrown into Gehenna.' 5:30. 'And if your right hand causes you to stumble, cut it off and throw it away from you. For it is better for you that one of your members perish, than for your entire body to be thrown into Gehenna.'	5:30. V'im yad yemincha machshilah otcha, k'tzah v'hashlecheha mimcha; tov lecha she'ye'abed eiver echad me'avarecha, me'asher yushlach kol gufecha l'Gehinnom.	ואם יד ימינך מכשילה אותך .5:30 קצץ והשליכה ממך טוב לך שיעבד אבר אחד מאבריך מאשר יושלך כל גופך לגיהנם
5:31. 'And it has been said, "Whoever puts away his wife, let him give her a certificate of divorce."	5:31. V'ne'emar, 'Kol hamegaresh et ishto, yiten lah sefer keritut.'	ונאמר כל המגרש את אשתו .5:31 יתן לה ספר כריתות
5:32. 'But I say to you that whoever puts away his wife, except for the matter of whoring, makes her commit adultery. And whoever marries a woman who has been put away commits adultery.'	5:32. Ani omer lachem, kol hamegaresh et ishto bilti d'var zenut, gorem lah l'na'ef, v'hanose et hamegureshet no'ef.	אני אמר לכם כל המגרש את .5:32 אשתו בלתי דבר זנות גורם לה לנאף והנשא את המגורשת נואף
5:33. 'Again you heard that it was said to those of old, "You shall not swear falsely, but shall perform your oaths to Yahuah."'	5:33. Sh'matem shuv ki ne'emar l'kadmonim, 'Lo tishave'u l'sheker, v'shilamta l'Yahuah n'darecha.'	שמעתם שוב כי נאמר .5:33 לקדמונים לא תשבעו לשקר ושלמתה ליהוה נדריך
5:34. 'But I say to you, do not swear at all, neither by the heaven, because it is Elohim's throne;'	5:34. Ani omer lachem, al tishave'u klal, lo bashamayim ki kisei Elohim hu,	אני אמר לכם אל תשבעו כלל .5:34 לא בשמים כי כסא אלהים הוא
5:35. 'Nor by the earth, for it is His footstool; nor by Yerushalayim, for it is the city of the great Sovereign;'	5:35. V'lo ba'aretz ki hadom raglav, v'lo b'Yerushalayim ki ir hamelech hagadol hi,	ולא בארץ כי הדם רגליו ולא בארץ כי הדם רגליו ולא בארץ כי בירושלים כי עיר המלך הגדול היא
5:36. 'Nor swear by your head, because you are not able to make one hair white or black.'	5:36. V'lo tishava b'roshecha, ki ein b'yadcha l'haf'eid se'ar echad lavan o shachor.	ולא תשבע בראשך כי אין .5:36 בידך להפיד שער אחד לבן או שחור
5:37. 'But let your word "Yes" be "Yes," and "No," "No." And what goes beyond these is from the evil one.'	5:37. Yehi d'varchem ken, ken; lo, lo; v'hamyutar me'eleh min hara' hu.	יהי דברכם כן כן לא לא 5:37. והמותאר מאלה מן הרע הוא
5:38. 'You heard that it was said, "An eye for an eye and a tooth for a tooth."'	5:38. Sh'matem ki ne'emar, 'Ayin tachat ayin, v'shen tachat shen.'	שמעתם כי נאמר עין תחת עין .5:38 ושן תחת שן
5:39. 'But I say to you, do not resist the wicked. But whoever slaps you on your	5:39. Ani omer lachem, al tamodu l'ra'ah, v'hamakeh	אני אמר לכם אל תעמדו .5:39 לרעה והמאכה אותך על לחייך הימין הפנה לו גם את השניה

right cheek, turn the other to him also.'	otcha al l'chayecha hayamin, hafneh lo gam et hashniyah.	
5:40. 'And he who wants to sue you and take away your inner garment, let him have your outer garment as well.'	5:40. V'rotzeh l'don otcha v'lakachat et kutontecha, hanach lo gam et simlatecha.	ורוצה לדון אותך ולקחת את 5:40. כתנתך הנח לו גם את שמלתך
5:41. 'And whoever compels you to go one mile, go with him two.'	5:41. V'chol hame'anes otcha lelechet mil echad, lech imo shnayim.	וכל המאנש אותך ללכת מיל .5:41 אחד לך עמו שנים
5:42. 'Give to him who asks of you, and from him who wants to borrow from you, do not turn away.'	5:42. Ten l'sho'el mimecha, u'min hachofetz lilvot mimcha al tashiv panim.	תן לשואל ממך ומן החפץ .5:42 ללוות ממך אל תשיב פנים
5:43. 'You heard that it was said, "You shall love your neighbor and hate your enemy."	5:43. Sh'matem ki ne'emar, 'Ve'ahavta l're'acha u'saneta et oyvecha.'	שמעתם כי נאמר ואהבת .5:43 לרעך ושנאת את אויבך
5:44. 'But I say to you, love your enemies, bless those cursing you, do good to those hating you, and pray for those insulting you and persecuting you,'	5:44. Ani omer lachem, ahavu et oyveichem, barchu mekallel'eichem, asu tov l'son'eichem, v'hitpalelu b'ad m'charpheichem v'rodfeichem,	אני אמר לכם אהבו את .5:44 איביכם ברכו מקלליכם עשו טוב לשנאיכם והתפללו בעד מחרפיכם ורודפיכם
5:45. 'So that you become sons of your Father in the heavens, because He makes His sun rise on the wicked and on the good, and sends rain on the righteous and on the unrighteous.'	5:45. L'ma'an tihyu bnei Avichem bashamayim – ki zorach shimshelo al ra'im v'al tovim, u'mamtir al tzaddikim v'al resha'im.	למען תהיו בני אביכם בשמים. 5:45 כי זורח שמשלו על רעים ועל טובים וממטיר על צדיקים ועל רשעים
5:46. 'For if you love those loving you, what reward have you? Are the tax collectors not doing the same too?'	5:46. Im ahavtem et ohaveichem, mah sechar yesh lachem? Halo gam hamechesim osim ken?	אם אהבתם את אוהביכם מה .5:46 שכר יש לכם הלא גם המוכסים עושים כן
5:47. 'And if you greet your brothers only, what do you do more than others? Do not the nations do the same too?'	5:47. V'im shalom temru ach l'acheichem, mah m'yuter atem osim? Halo gam hagoyim osim ken?	ואם שלום תאמרו אך לאחיכם .5:47 מה מיותר אתם עושים הלא גם הגוים עושים כן
5:48. 'Therefore, be perfect, as your Father in the heavens is perfect.'	5:48. Hevu shleimim, k'asher Avichem bashamayim shalem hu.	5:48. היו שלמים כאשר אביכם בשמים שלם הוא

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
6:1. Beware of doing your acts of righteousness before men, to be seen by them. Otherwise, you have no reward from your Father	6:1. Hishameru mi'asot tzedkatchem lifnei bnei adam, k'dei l'hira'ot lahem; v'im ken, ein lachem sachar me'et Avichem asher	השמרו מעשות צדקתכם לפני .6:1 בני אדם כדי להיראות להם ואם כן אין לכם שכר מאת אביכם אשר בשמים
who is in the heavens.	bashamayim.	
6:2. So when you do a kind deed, do not sound a trumpet before you as the hypocrites do in the congregations and in the streets, to be praised by men. Truly, I say to you, they have their reward.	6:2. Lachen, k'asher atah oseh tzedakah, al titaq shofar lefaneicha, k'mo haTzevu'im b'veit hak'nesset u'barechovot, k'dei sheyishubchu mei bnei adam; amen omer ani lachem, kibal'tem sechar'chem.	לכן כאשר אתה עושה צדקה אל .6:2 תתקע שופר לפניך כמו הצבועים בבית הכנסת וברחובות כדי שישובחו מבני אדם אמן אומר אני לכם קיבלתם שכרכם
6:3. But when you do a kind deed, do not let your left hand know what your right hand is doing,	6:3. V'atah, k'asher atah oseh tzedakah, al teida smolcha mah asah yemincha,	ואתה כאשר אתה עושה צדקה. 6:3 אל תדע שמאלך מה עשה ימינך
6:4. So that your kind deed shall be in secret. And your Father who sees in secret shall Himself reward you openly.	6:4. Lema'an tihiyeh tzedakatcha b'seter; v'Avicha haro'eh b'seter hu yeshalem lecha b'galui.	למען תהיה צדקתך בסתר 6:4. ואביך הרואה בסתר הוא ישלם לך בגלוי
6:5. And when you pray, do not be like the hypocrites. For they love to pray standing in the congregations and on the corners of the streets, to be seen by men. Truly, I say to you, they have their reward.	6:5. U'k'shitpalel, al tehi k'tzevu'im, ki ohavim hem l'hitpalel omdim b'veit hak'nesset u'b'pinot rechovot, k'dei l'hira'ot la'anashim; amen omer ani lachem, kibal'tem sechar'chem.	וכשתתפלל אל תהי כצבועים כי. 6:5. אוהבים הם להתפלל עומדים בבית הכנסת ובפינות רחובות כדי להיראות לאנשים אמן אומר אני לכם קיבלתם שכרכם
6:6. But you, when you pray, go into your inner room, and having shut your door, pray to your Father who is in the secret place. And your Father who sees in secret shall reward you openly.	6:6. V'atah, k'shitpalel, bo el hadarcha, v'sgor d'latecha, v'hitpalel el Avicha asher b'seter; v'Avicha haro'eh b'seter yeshalem lecha b'galui.	ואתה כשתתפלל בוא אל חדרך .6:6 וסגור דלתך והתפלל אל אביך אשר בסתר ואביך הרואה בסתר ישלם לך בגלוי
6:7. And when praying, do not keep on babbling like the nations. For they think that they shall be heard for their many words.	6:7. U'v'hitpalelchem, al targu k'mo hagoyim, ki chosvim hem b'rov d'vareihem yishame'u.	ובהתפללכם אל תרגו כמו .6:7 הגוים כי חושבים הם ברוב דבריהם יישמעו
6:8. Therefore do not be like them, for your Father knows	6:8. Al tihyu kemohem, ki Avichem yodea ma	אל תהיו כמותם כי אביכם יודע .6:8 מה צרכיכם בטרם תשאלוהו

what you need before you ask Him.	tzerchechem b'terem tishaluhu.	
6:9. This, then, is how you should pray: 'Our Father in the heavens, let Your Name be set-apart,	6:9. Kach hitpalelu: Avinu shabashamayim, yitqadesh shimcha,	כך התפללו אבינו שבשמים .6:9 יתקדש שמך
6:10. Let Your reign come, let Your desire be done on earth as it is in heaven.	6:10. Tavo malchutecha, ye'aseh retzoncha ba'aretz ka'asher na'aseh bashamayim.	תבוא מלכותך יעשה רצונך .6:10 בארץ כאשר נעשה בשמים
6:11. Give us today our daily bread.	6:11. Ten lanu hayom lechem chukeinu.	תן לנו היום לחם חוקינו .6:11
6:12. And forgive us our debts, as we forgive our debtors.	6:12. U'slach lanu et chovoteinu, ka'asher solechim gam anachnu lachayaveinu.	וסלח לנו את חובותינו כאשר .6:12 סולחים גם אנחנו לחייבינו
6:13. And do not lead us into trial, but deliver us from the wicked one. For Yours is the reign and the power and the esteem, forever. Amein.	6:13. V'al t'vi'einu lidei nisayon, ki im hatzileinu min hara. Ki lecha hamamlachah v'hagevurah v'hatiferet l'olemei olamim. Amein.	ואל תביאנו לידי נסיון כי אם 6:13. הצילנו מן הרע כי לך הממלכה והגבורה והתפארת לעולמי עולמים אמן
6:14. For if you forgive men their trespasses, your heavenly Father shall also forgive you.	6:14. Ki im tislechu la'anashim et pesheihem, gam Avichem hashamayimi yislach lachem.	כי אם תסלחו לאנשים את .6:14 פשעיהם גם אביכם השמימי יסלח לכם
6:15. But if you do not forgive men their trespasses, neither shall your Father forgive your trespasses.	6:15. V'im lo tislechu la'anashim et pesheihem, gam Avichem lo yislach lachem et pesheichem.	ואם לא תסלחו לאנשים את .6:15 פשעיהם גם אביכם לא יסלח לכם את פשעיכם
6:16. And when you fast, do not be sad-faced like the hypocrites. For they disfigure their faces so that they appear to men to be fasting. Truly, I say to you, they have their reward.	6:16. U'k'sheti'tzumu, al tihyu k'otzvei panim k'tzevu'im, ki mechablim et peneihem l'hira'ot l'anashim tzomim hem. Amen omer ani lachem, kibal'tem sechar'chem.	וכשתצומו אל תהיו כעוצבי .6:16 פנים כצבועים כי מחבלים את פניהם להיראות לאנשים צמים הם אמן אומר אני לכם קיבלתם שכרכם
6:17. But you, when you fast, anoint your head and wash your face,	6:17. V'atah, k'sheti'tzom, sach et roshecha u'rechatz et paneicha,	ואתה כשתצום סך את ראשך .6:17 ורחץ את פניך
6:18. So that you do not appear to men to be fasting, but to your Father who is in the secret place. And your Father who sees in secret shall reward you openly.	6:18. Lema'an lo t'ra'eh l'anashim tzom, ki im l'Avicha asher b'seter; v'Avicha haro'eh b'seter yeshalem lecha b'galui.	למען לא תראה לאנשים צום .6:18 כי אם לאביך אשר בסתר ואביך הרואה בסתר ישלם לך בגלוי

6:19. Do not lay up for yourselves treasures on earth, where moth and rust destroy and where thieves	6:19. Al teitzberu lachem otzarot ba'aretz, asher ash v'sachat mashchitim, v'ganavim chofrim	אל תצברו לכם אוצרות בארץ .6:19 אשר עש ושחת משחיתים וגנבים חופרים וגונבים
break in and steal, 6:20. But lay up for yourselves treasures in the heavens, where neither moth nor rust destroys, and where thieves do not break	u'gonevim. 6:20. Tzberu lachem otzarot bashamayim, asher lo ash v'lo sachat mashchitim, v'lo ganavim chofrim v'gonevim.	צברו לכם אוצרות בשמים .6:20 אשר לא עש ולא שחת משחיתים ולא גנבים חופרים וגונבים
in nor steal. 6:21. For where your treasure is, there your heart shall be also.	6:21. Ki b'makom asher otzarcha sham, sham yihyeh gam levavcha.	6:21. כי במקום אשר אוצרך שם שם יהיה גם לבבך
6:22. The lamp of the body is the eye. If therefore your eye is good, all your body shall be enlightened.	6:22. Ner haguf hu ha'ayin; im kein einecha tovah, kol gufecha yihiyeh me'ir.	נר הגוף הוא העין אם כן עיניך .6:22 טובה כל גופך יהיה מאיר
6:23. But if your eye is evil, all your body shall be dark. If then the light that is within you is darkness, how great is that darkness!	6:23. V'im einecha ra'ah, kol gufecha yihiyeh choshech. V'im ha'or asher b'kirbecha choshech hu, mah rav hachoshech!	ואם עיניך רעה כל גופך יהיה 6:23. חשך ואם האור אשר בקרבך חשך הוא מה רב החשך
6:24. No one is able to serve two masters, for either he shall hate the one and love the other, or he shall cleave to one and despise the other. You are not able to serve Elohim and mammon.	6:24. Ein ish yakhol la'avod shnei adonim, ki o yisna et echad v'ye'ehav et hasheni, o yadbak l'echad v'yivzeh et hasheni. Lo tukhlun la'avod et haElohim v'et hamamon.	אין איש יכול לעבוד שני .6:24 אדונים כי או ישנא את האחד ויאהב את השני או ידבק לאחד ויבזה את השני לא תוכלו לעבוד את האלהים ואת הממון
6:25. Because of this I say to you, do not worry about your life—what you shall eat or drink; nor about your body—what you shall put on. Is not life more than food and the body more than clothing?	6:25. Lachen omer ani lachem, al tid'agun l'nafshechem, mah tochelu o mah tishtu, v'lo l'gufchem mah tilbeshu; halo hanefesh yoter min hamazon, v'haguf min halevusha?	לכן אומר אני לכם אל תדאגו .6:25 לנפשותיכם מה תאכלו או מה תשתו ולא לגופכם מה תלבשו הלא הנפש יותר מן המזון והגוף מן הלבושה
6:26. Look at the birds of the heavens, for they do not sow nor reap nor gather into storehouses—yet your heavenly Father feeds them. Are you not of more value than they?	6:26. Re'u et ofei hashamayim, ki lo zor'im v'lo kotzrim v'lo osfim l'otsarot—v'Avichem hashamayimi zan otam; halo atem yoter chashuvim mehem?	ראו את עופי השמים כי לא 6:26. זורעים ולא קוצרים ולא אוספים לאוצרות ואביכם השמימי זן אותם הלא אתם יותר חשובים מהם
6:27. And which of you by worrying is able to add one cubit to his lifespan?	6:27. U'mi mikkem b'da'agah yakhol l'hosif ama achat al yomav?	ומי מכם בדאגה יוכל להוסיף .6:27 אמה אחת על ימיו

6:28. And why do you worry about clothing? Look at the lilies of the field, how they grow—they do not toil nor spin,	6:28. U'madua tid'agun l'malbush? Habetu el shoshanim asher basadeh, eich hein gdelot—lo amelim v'lo toveh,	ומדוע תדאגו ללבוש הבטו אל .6:28 השושנים אשר בשדה איך הן גדלות לא עמלות ולא טוות
6:29. And I say to you that even Shelomoh in all his esteem was not dressed like one of these.	6:29. V'omer ani lachem, af Shelomoh b'chol kevodo lo lavash k'achad me'eleh.	ואומר אני לכם אף שלמה בכל 6:29. כבודו לא לבש כאחד מאלה
6:30. And if Elohim so clothes the grass of the field, which exists today and tomorrow is thrown into the furnace, how much more you, O you of little belief?	6:30. V'im et esev hasadeh hayom yesh u'machar mushlach b'tanur Elohim malbish ken—halo af otchem, qetanei emunah?	ואם את עשב השדה היום יש .6:30 ומחר מושלך בתנור אלהים מלביש כן הלא אף אתכם קטני אמונה
6:31. Therefore do not worry, saying, 'What shall we eat?' or 'What shall we drink?' or 'What shall we wear?'	6:31. Al tid'agu lemor, 'Mah n'ochal?' o 'Mah nishtah?' o 'Mah nilbash?'	אל תדאגו לאמר מה נאכל או .6:31 מה נשתה או מה נלבש
6:32. For all these the nations seek after. And your heavenly Father knows that you need all these.	6:32. Ki et kol eleh mevaksheh hagoyim; v'Avichem bashamayim yode'a ki tzerikhim atem et eleh.	כי את כל אלה מבקשה הגוים .6:32 ואביכם שבשמים יודע כי צריכים אתם את אלה
6:33. But seek first the reign of Elohim and His righteousness, and all these shall be added to you.	6:33. U'vakshetem rishonah et malchut haElohim v'tzidkato, v'kol eleh yosasfu lachem.	ובקשתם ראשונה את מלכות .6:33 האלהים וצדקתו וכל אלה יוספו לכם
6:34. Therefore do not worry about tomorrow, for tomorrow shall have its own worries. Each day has enough evil of its own.	6:34. Al tid'agu l'machar, ki machar yid'ag me'atmo; day l'yom raato.	אל תדאגו למחר כי מחר ידאג .6:34 מעצמו די ליום רעתו

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
7:1. Do not judge, lest you	7:1. Al tadinu, pen tidanu.	7:1. אל תדינו פן תדונו
be judged.		

7:2. For with what judgment you judge, you shall be judged; and with the same measure you use, it shall be measured back to you.	7:2. B'mishpat asher tadunu tidanu, u'v'middah asher tamoddu yimaded lakhem.	במשפט אשר תדונו תדונו ובמידה אשר תמודו יימדד לכם
7:3. And why do you look at the splinter in your brother's eye, but do not notice the beam in your own eye?	7:3. Umadua tir'eh et hakorah b'ein achikha, v'et hakorah b'einecha lo tir'eh?	ומדוע תראה את הקורה בעין 7:3. אחיך ואת הקורה בעינך לא תראה
7:4. Or how do you say to your brother, 'Let me take the splinter out of your eye,' and look, a beam is in your own eye?	7:4. O eich tomar l'achikha, 'Hoter et haqorah me'einecha,' v'hinei hakorah b'einecha atzmecha?	7:4. או איך תאמר לאחיך הסר את הקורה מעיניך והנה הקורה בעינך עצמך
7:5. Hypocrite! First take the beam out of your own eye, and then you shall see clearly to take the splinter out of your brother's eye.	7:5. Tzevu'i! Hotze rishon et hakorah me'einecha, v'az tir'eh l'hotzi et haqorah me'ein achikha.	צבוע הסר ראשונה את הקורה 7:5. מעינך ואז תראה להוציא את הקורה מעין אחיך
7:6. Do not give what is set-apart to the dogs, nor throw your pearls before pigs, lest they trample them under their feet, and turn and tear you to pieces.	7:6. Al titen et hakadosh laklavim, v'al tashlich et peninecha lifnei hachazirim, pen yirm'sum b'raglehem, v'yifnu yit'aku etkha.	אל תיתן את הקדוש לכלבים .7:6 ואל תשליך את פניניך לפני החזירים פן ירמסום ברגליהם ויפנו יתקעו אתך
7:7. Ask, and it shall be given to you; seek, and you shall find; knock, and it shall be opened to you.	7:7. She'alu v'yinaten lachem; bakshu u'timtze'u; d'foku v'yipateach lachem.	שאלו וינתן לכם בקשו ותמצאו .7:7 דפקו ויפתח לכם
7:8. For everyone who asks receives, and he who seeks finds, and to him who knocks it shall be opened.	7:8. Kol hasho'el noten lo, v'hadoreish motze, v'ladofek yipateach.	7:8. כל השואל נותן לו והדורש מוצא ולדופק יפתח
7:9. Or what man is there among you who, if his son asks for bread, shall give him a stone?	7:9. 0 mi ha'ish mikem asher b'no yish'al lechem v'yiten lo aven?	או מי האיש מכם אשר בנו .7:9 ישאל לחם ויתן לו אבן
7:10. Or if he asks for a fish, shall give him a snake?	7:10. O yish'al dag v'yiten lo nachash?	7:10. או ישאל דג ויתן לו נחש
7:11. If you then, being wicked, know how to give good gifts to your children, how much more shall your Father who is in the heavens give what is good to those who ask Him!	7:11. Im atem hara'im yod'im latet matanot tovot livneichem, kamah yoter Avichem bashamayim yiten tov l'sho'alav!	אם אתם הרעים יודעים לתת .7:11 מתנות טובות לבניכם כמה יותר אביכם שבשמים יתן טוב לשואליו

7:12. Therefore, whatever you wish men to do to you, do also to them, for this is the Torah and the Prophets. 7:13. Enter in through the narrow gate! Because the gate is wide and the way is broad that leads to destruction, and there are many who enter in through it.	7:12. Lachen, kol asher tir'tzu shey'asu lachem bnei adam, ken asu lahem—zo hi haTorah v'han'vi'im. 7:13. Bo'u b'sha'ar hatzar; ki rachav hasha'ar u'meruchavat haderech hamolikhim l'avadon, v'rabbim heim haba'im bo.	לכן כל אשר תרצו שיעשו .7:12 לכם בני אדם כן עשו להם זו היא התורה והנביאים בואו בשער הצר כי רחב .7:13 השער ומרווח הדרך המוליכים לאבדון ורבים הם הבאים בו
7:14. Because the gate is narrow and the way is hard-pressed which leads to life, and there are few who find it.	7:14. Mah tzar hasha'ar u'dak haderech hamolikhim l'chayim, u'me'atim hem hamotze'im otah.	מה צר השער ודק הדרך .7:14 המוליכים לחיים ומעטים הם המוצאים אותה
7:15. But beware of the false prophets, who come to you in sheep's clothing, but inwardly they are savage wolves.	7:15. Hizaharu min n'vi'ei hasheker haba'im aleichem b'l'vush tzon, u'mitocham heim ze'evim torefim.	7:15. הזהרו מנביאי השקר הבאים עליכם בלבוש צאן ומתוכם הם זאבים טורפים
7:16. By their fruits you shall know them. Do men gather grapes from thorn bushes or figs from thistles?	7:16. Miprihem teda'um; ha'im yilkitu anavim min kotzim o te'enim min dardarim?	מפריים תדעו ם האם ילקטו .7:16 ענבים מן הקוצים או תאנים מן הדרדרים
7:17. So every good tree yields good fruit, but a rotten tree yields wicked fruit.	7:17. Ken kol etz tov oseh pri tov, v'etz nishchat oseh pri ra.	כן כל עץ טוב עושה פרי טוב 7:17. ועץ נשחת עושה פרי רע
7:18. A good tree is unable to yield wicked fruit, and a rotten tree to yield good fruit.	7:18. Lo yachol etz tov la'asot pri ra, v'lo etz ra la'asot pri tov.	לא יוכל עץ טוב לעשות פרי 7:18. רע ולא עץ רע לעשות פרי טוב
7:19. Every tree that does not bear good fruit is cut down and thrown into the fire.	7:19. Kol etz asher eino oseh pri tov, nigzar v'nashlach ba'esh.	7:19. כל עץ אשר איננו עשה פרי טוב נגזר ונשלך באש
7:20. So then, by their fruits you shall know them.	7:20. Lachen miprihem teda'um.	לכן מפריהם תדעו ם .7:20
7:21. Not everyone who says to Me, 'Master, Master,' shall enter into the reign of the heavens, but he who is doing the desire of My Father in the heavens.	7:21. Lo kol ha'omer li, 'Adonai, Adonai,' yavo el malchut hashshamayim, ki im ha'oseh et retzon Avi asher bashamayim.	לא כל האומר לי אדוני אדוני 7:21. יבוא אל מלכות השמים כי אם העושה את רצון אבי אשר בשמים
7:22. Many shall say to Me in that day, 'Master, Master, have we not prophesied in Your Name, and cast out	7:22. Rabim yomru elai bayom hahu, 'Adonai, Adonai, halo bishimcha niva, u'bishimcha hotsanu	רבים יאמרו אלי ביום ההוא 7:22. אדוני אדוני הלא בשמך נבאנו ובשמך הוצאנו שדים ובשמך עשינו גבורות רבות

demons in Your Name, and done many mighty works in Your Name?'	shedim, u'bishimcha asinu gevurot rabbot?'	
7:23. And then I shall declare to them, 'I never knew you, depart from Me, you who work lawlessness!'	7:23. Az odia lahem, 'Me'olam lo yadati etchem; suru mimeni po'alei ha'avon!'	אז אודיע להם מעולם לא 7:23. ידעתי אתכם סורו ממני פועלי העון
7:24. Therefore everyone who hears these words of Mine, and does them, shall be like a wise man who built his house on the rock.	7:24. Lachen kol hashome'a et devarai ha'eleh v'oseh otam, nidmeh l'ish chacham asher banah beito al hatzur.	לכן כל השומע את דברי .7:24 האלה ועושה אתם נדמה לאיש חכם אשר בנה ביתו על הצור
7:25. And the rain came down, and the floods came, and the winds blew and beat on that house, and it did not fall, for it was founded on the rock.	7:25. Vayered hageshem, vayu ha'nachalim, v'nashvu haruchot, v'nagfu et habayit hahu—v'lo nafal, ki yasud al hatzur.	וירד הגשם ויהיו הנחלים .7:25 ונשבו הרוחות ונגפו את הבית ההוא ולא נפל כי יסוד על הצור
7:26. And everyone who hears these words of Mine, and does not do them, shall be like a foolish man who built his house on the sand.	7:26. V'kol hashome'a et devarai ha'eleh v'lo oseh otam, nidmeh l'ish k'sil asher banah beito al hachol.	וכל השומע את דברי האלה .7:26 ולא עושה אתם נדמה לאיש כסיל אשר בנה ביתו על החול
7:27. And the rain came down, and the floods came, and the winds blew and beat on that house, and it fell. And great was its fall.	7:27. Vayered hageshem, vayu ha'nachalim, v'nashvu haruchot, v'nagfu et habayit hahu—vayipol, v'hayah mappal'to gedolah.	וירד הגשם ויהיו הנחלים 7:27. ונשבו הרוחות ונגפו את הבית ההוא ויפל והיה מפלתו גדולה
7:28. And it came to be, when Yahusha had ended these words, that the people were astonished at His teaching,	7:28. Vayehi k'chalot Yahusha et hadevarim ha'eleh, nistomemu hehamonim al torato.	ויהי ככלות יהושע את 7:28. הדברים האלה נשתוממו ההמונים על תורתו
7:29. For He was teaching them as one possessing authority, and not as the scribes.	7:29. Ki melamed hayah otam k'ba'al samchut, v'lo k'soferim.	כי מלמד היה אתם כבעל 7:29. סמכות ולא כסופרים

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure

8:1. And when He came down from the mountain,	8:1. U'k'redetoh min hahar, hal'chu acharav kehalot	וכרדתו מן ההר הלכו אחריו .8:1 קהלות רבות
large crowds followed Him. 8:2. And see, a leper came, and bowed before Him, saying, 'Master, if You desire, You are able to make me clean.'	rabbot. 8:2. V'hinei metzora ba v'yishtachaveh lo, v'omer, 'Adoni, im tachpotz, ata yachol l'taher oti.'	והנה מצורע בא וישתחוה לו .8:2 ויאמר אדוני אם תחפוץ אתה יכול לטהר אותי
8:3. And Yahusha stretched out His hand and touched him, saying, 'I desire it—be cleansed!' And immediately his leprosy was cleansed.	8:3. V'yishlach Yahusha et yado v'yiga bo, v'yomer, 'Chafetz ani—hithaher!' U'miyad nit'har tzara'ato.	וישלח יהושע את ידו ויגע בו .8:3 ויאמר חפץ אני התטהר ומיד נטהרה צרעתו
8:4. And Yahusha said to him, 'See that you say nothing to anyone. But go, show yourself to the priest, and offer the gift that Mosheh commanded, for a witness to them.'	8:4. V'yomer lo Yahusha, 'Re'eh, al tomar l'ish; ki im lech hareh et atzmecha lakohen, v'hakriv et hakorban asher tzivah Mosheh, l'eidut lahem.'	ויאמר לו יהושע ראה אל תאמר לו יהושע ראה אל תאמר לאיש כי אם לך הראה את עצמך לכהן והקרב את הקרבן אשר צוה משה לעדות להם
8:5. And when Yahusha had entered Kephar Nachum, a centurion came to Him, appealing to Him,	8:5. U'k'vo Yahusha l'Kephar Nachum, ba elav sar me'ah, v'yitkanen elav,	וכבוא יהושע לכפר נחום בא 8:5. אליו שר מאה ויתכנן אליו
8:6. And said, 'Master, my servant is lying at home paralyzed, grievously tortured.'	8:6. V'yomar, 'Adoni, hana'ar sheli shochev babayit mushkav, u'mit'aneh me'od.'	ויאמר אדוני הנער שלי שוכב .8:6 בבית משכב ומתענה מאוד
8:7. And Yahusha said to him, 'I shall come and heal him.'	8:7. V'yomer lo Yahusha, 'Avo v'erpa'enu.'	8:7. ויאמר לו יהושע אבוא וארפאנו
8:8. But the centurion answering, said, 'Master, I am not worthy that You should come under my roof. But only speak a word, and my servant shall be healed.	8:8. V'yaan sar hame'ah v'yomar, 'Adoni, eineni ra'ui shetavo tachat gag beiti; rak emor davar, v'na'ari yirafeh.'	ויען שר המאה ויאמר אדוני 8:8. אינני ראוי שתבוא תחת גג ביתי רק אמר דבר ונערי ירפא
8:9. For I too am a man under authority, having soldiers under me. And I say to this one, 'Go,' and he goes; and to another, 'Come,' and he comes; and to my servant, 'Do this,' and he does it.	8:9. Ki gam ani ish tachat samchut, v'yesh li chayalim tachtai; v'ani omer l'zeh, 'Lech!' v'holech, v'l'acher, 'Bo!' v'ba, u'l'avdi, 'Aseh!' v'oseh.	כי גם אני איש תחת סמכות ויש 8:9. לי חיילים תחתי ואני אומר לזה לך והולך ולאחר בוא ובא ולעבדי עשה ועושה
8:10. And when Yahusha heard, He marveled and said to those who followed, 'Truly, I say to you, not even	8:10. U'k'shama Yahusha, yitma v'yomer l'holechim acharav, 'Amen omer ani	וכששמע יהושע יתמה ויאמר .8:10 להולכים אחריו אמן אומר אני לכם אף בישראל לא מצאתי אמונה כזאת

in Yisra'el have I found such	lachem, af b'Yisra'el lo	
great belief!'	matzati emunah kazot!'	
8:11. And I say to you that	8:11. V'omer ani lachem,	ואומר אני לכם רבים יבואו .8:11
many shall come from east	rabbim yavo'u mimizrach	ממזרח וממערב ויסעו עם אברהם .
and west, and sit down with	u'mima'arav, v'yis'avu im	ויצחק ויעקב במלכות השמים
Avraham, Yitzchaq, and	Avraham v'Yitzchaq	
Ya'aqob in the reign of the	v'Ya'aqob b'malchut	
heavens.	hashshamayim.	
8:12. But the sons of the	8:12. Uvnei hamalchut	ובני המלכות יושלכו אל .8:12
reign shall be cast out into	yushlechu el hachoshech	החשך החיצון שם יהיה בכי וחרק
outer darkness—there shall	hachitzon; sham yihyeh	שיניים
be weeping and gnashing of	bechi v'choreq shinaim.	
teeth.		
8:13. And Yahusha said to	8:13. V'yomer Yahusha el	ויאמר יהושע אל שר המאה .8:13
the centurion, 'Go. As you	sar hame'ah, 'Lech—k'mo	לך כמו האמנת יהיה לך ונרפא נערו
have believed, let it be done	he'emanta yihyeh lecha.'	בשעה ההיא
for you.' And his servant was	V'nirpah na'aro b'sha'ah	
healed that same hour.	hahi.	
8:14. And when Yahusha	8:14. U'k'sheba Yahusha el	וכשבא יהושע אל בית כיפה .8:14
had come into Kepha's	beit Kepha, ra'ah et	ראה את חמותו שוכבת וחולה בקדחת
house, He saw his	chamotoh shochevet	
mother-in-law lying sick	u'cholah bakadachat.	
with a fever.	a cholan bakadachat.	
8:15. And He touched her	8:15. V'yiga b'yadah, v'tazov	ויגע בידה ותעזב אותה .8:15
hand, and the fever left her.	otah hakadachat; v'takam	
And she arose and served	v't'sharat otam.	הקדחת ותקום ותשרת אותם
	v t snarat otam.	
them.	0.16 1007 - 1-7 17	0.16
8:16. And when evening had	8:16. U'k'vo ha'erev, hevi'u	וכבוא הערב הביאו אליו רבים .8:16
come, they brought to Him	elav rabbim achuzim	אחוזי שדים והוציא את הרוחות
many who were	shedim; v'hotzi et haruchot	בדבר ורפא כל החולים
demon-possessed. And He	b'davar, v'rapeh kol	
cast out the spirits with a	hacholim.	
word, and healed all who		
were sick,		
8:17. So that what was	8:17. Lema'an yitmaleh	למען יתמלא הדבר הנאמר .8:17
spoken by Yeshayahu the	hadavar hane'emar b'yad	ביד ישעיהו הנביא לאמר הוא לקח
prophet might be filled,	Yeshayahu hanavi lemor, 'Hu	את חלינו ומכאובינו נשא
saying, 'He Himself took our	lakach et cholyeinu	
weaknesses and bore our	u'mach'oveinu nasa.'	
sicknesses.'		
8:18. And when Yahusha	8:18. U'k'sherah Yahusha	וכשראה יהושע קהלות רבות .8:18
saw large crowds around	kehalot rabbot svivav, tzivah	סביביו צוה לעבור אל עבר השני
Him, He gave a command to	la'avor el ever hasheni.	
go over to the other side.		
8:19. And a certain scribe	8:19. V'yigash sofer echad	ויגש סופר אחד ויאמר לו רבי .8:19
came and said to Him,	v'yomer lo, 'Rabbi, eilech	אלך אחריך בכל אשר תלך
'Teacher, I shall follow You	acharecha b'chol asher	100 (22 000 000
wherever You go.'	telech.'	
wherever rou go.	teletii.	

8:20. And Yahusha said to him, 'Foxes have holes and birds of the heaven nests, but the Son of Adam has nowhere to lay His head.' 8:21. And another of His taught ones said to Him, 'Master, first let me go and bury my father.'	8:20. V'yomer lo Yahusha, 'Lashualim yeish me'onot v'le'ofei hashamayim kenim, u'leven ha'adam ein lo asher yishan et rosho.' 8:21. V'acher min talmidav amar lo, 'Adoni, r'sheni telech likbor et avi.'	ויאמר לו יהושע לשועלים יש .8:20 מעונות ולעופי השמים קנים ולבן האדם אין לו אשר ישן את ראשו ואחר מתלמידיו אמר לו אדוני .8:21 רשהני תלך לקבור את אבי
8:22. But Yahusha said to him, 'Follow Me, and leave the dead to bury their own dead.'	8:22. V'yomer lo Yahusha, 'Lech acharai, v'hanech l'metim likbor et meteihem.'	ויאמר לו יהושע לך אחרי .8:22 והנח למתים לקבור את מתיהם
8:23. And when He entered into the boat, His taught ones followed Him.	8:23. U'k'shenichnas la'oniyah, hal'chu acharav talmidav.	וכשנכנס לאניה הלכו אחריו .8:23 תלמידיו
8:24. And see, a great shaking came to be on the sea, so that the boat was covered by the waves. But He was sleeping.	8:24. V'hinei ra'ash gadol hayah bayam, ad asher hitaltah ha'oniyah bagalim; v'hu yashan.	והנה רעש גדול היה בים עד .8:24 אשר היטלטה האניה בגלים והוא ישן
8:25. And His taught ones came to Him and woke Him up, saying, 'Master, save us, we are perishing!'	8:25. V'yigshu talmidav v'he'irituhu, lemor, 'Adoni, hoshieinu—ovdim anachnu!'	ויגשו תלמידיו והעירוהו .8:25 לאמר אדוני הושיענו אובדים אנחנו
8:26. And He said to them, 'Why are you afraid, O you of little belief?' Then He arose and rebuked the winds and the sea, and there was a great calm.	8:26. V'yomer lahem, 'Lamah atem yir'eim, ketanei emunah?' Az kam v'ga'ar baruchot u'vayam, vayehi sheket gadol.	8:26. ויאמר להם למה אתם יראים קטני אמונה אז קם וגער ברוחות ובים ויהי שקט גדול
8:27. And the men marveled, saying, 'What kind of man is this, that even the winds and the sea obey Him?'	8:27. V'yitma'u ha'anashim lemor, 'Mi hu zeh, gam haruchot v'hayam shom'im lo?'	ויתמהו האנשים לאמר מי הוא .8:27 זה גם הרוחות והים שמעים לו
8:28. And when He came to the other side, to the country of the Gergeshenes, two demon-possessed ones met Him, coming out of the tombs, very fierce, so that no one was able to pass that way.	8:28. U'k'vo el ever hasheni el eretz haGergeshim, pag'u bo shnei achuzei shedim, yotz'im min hakevarot, achzarim me'od, ad asher lo yachol ish la'avor baderech hahi.	וכבואו אל עבר השני אל ארץ .8:28 הגרגשים פגעו בו שני אחוזי שדים יוצאים מן הקברות אכזרים מאוד עד אשר לא יכל איש לעבור בדרך ההיא
8:29. And see, they cried out, saying, 'What have we to do with You, Yahusha, Son of Elohim? Have You come	8:29. V'hinei za'aku lemor, 'Mah lanu v'lecha Yahusha Ben haElohim? Havat aleinu le'ashenenu lifnei ha'mo'ed?'	והנה זעקו לאמר מה לנו ולך .8:29 יהושע בן האלהים הבאת עלינו לעשתנו לפני המועד

here to torture us before the appointed time?'		
8:30. Now a herd of many pigs was feeding at some distance from them.	8:30. U'beitza'ah hayta eder chazirim rabbah ro'eh mimenu.	וביצה הייתה עדר חזירים .8:30 רבה רועה ממנו
8:31. And the demons begged Him, saying, 'If You cast us out, send us into the herd of pigs.'	8:31. V'ye'ateru elav hashedim lemor, 'Im motzi atah otanu, shelchenu el adar hachazirim.'	ויעתרו אליו השדים לאמר אם 8:31. מוציא אתה אותנו שלחנו אל עדר החזירים
8:32. And He said to them, 'Go.' And they, coming out, went into the herd of pigs. And see, the entire herd rushed down the steep place into the sea and died in the water.	8:32. V'yomer lahem, 'Lechu.' V'yatze'u v'yavo'u bachazirim; v'hinei kol ha'eder hista'ef min hatzok el hayam, v'yamutu bamayim.	ויאמר להם לכו ויצאו ויבאו .8:32 בחזירים והנה כל העדר הסתעף מן הצוק אל הים וימותו במים
8:33. And the herdsmen fled, and went away into the city and reported all this, including what had happened to the demon-possessed men.	8:33. V'manhigei ha'eder barachu, v'halchu ha'irah v'yagidu et hakol, v'et asher karah l'achuzei hashedim.	ומנהיגי העדר ברחו והלכו .8:33 העירה ויגידו את הכל ואת אשר קרה לאחוזי השדים
8:34. And see, all the city came out to meet Yahusha. And when they saw Him, they begged Him to leave their borders.	8:34. V'hinei kol ha'ir yatze'u likrat Yahusha; u'k'shera'uhu, bikshu mimenu sheya'avor migvulam.	והנה כל העיר יצאו לקראת .8:34 יהושע וכשראוהו ביקשו ממנו שיעבור מגבולם

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
9:1. And entering into a	9:1. Vayavo ba'oniyah	9:1. ויבוא באניה ויעבור ויבוא אל
boat, He passed over and	v'ya'avor v'yavo el iro	עירו עצמו
came to His own city.	atzmo.	
9:2. And see, they brought	9:2. V'hinei hevi'u elav	והנה הביאו אליו שֶׁחוּף שוכב .9:2
to Him a paralytic lying on a	shachuf shochev al mitah;	על מיטה ויהושע רואה את אמונתם
bed. And Yahusha, seeing	v'Yahusha ro'eh et	אמר לשֶׁחוּף חזק בני נסלחו לך
their belief, said to the	emunatam, amar l'shachuf,	חטאתיך
paralytic, 'Take courage,	'Chazak beni, nislechu lecha	
son, your sins have been	chatoteicha.'	
forgiven.'		

9:3. And see, some of the	9:3. V'hinei anashim min	והנה אנשים מן הסופרים אמרו .9:3
scribes said to themselves,	h'sofrim amru b'kirbam,	בקרבם מחרף הוא זה
'This One blasphemes!'	'Mecharef hu zeh!'	
9:4. And Yahusha, knowing	9:4. V'Yahusha yodea	ויהושע יודע מחשבותיהם .9:4
their thoughts, said, 'Why	machshavoteihem, v'yomer,	ויאמר מדוע תחשבו רע בלבבכם
do you think evil in your	'Madua temachsh'vim ra	
hearts?'	b'levavchem?'	
9:5. For which is easier, to	9:5. Mah qal lomar,	9:5. מה קל לומר נסלחו לך חטאתיך
say, 'Your sins have been	'Nislechu lecha chatoteicha,'	או לומר קום והלך
forgiven,' or to say, 'Arise	o lomar, 'Qum v'halech'?	
and walk'?		
9:6. But in order for you to	9:6. Aval lema'an ted'u ki	9:6. אבל למען תדעו כי לבן האדם
know that the Son of Adam	l'ven ha'adam yesh samchut	יש סמכות בארץ לסלוח חטאות אז
possesses authority on	ba'aretz lisloach chatot Az	אמר לשָחוּף קום שא את מטתך ולך
earth to forgive sins" He	amar l'shachuf, 'Qum, sa et	לביתך
then said to the paralytic,	mitatecha, v'lech l'veitecha.'	
"Arise, take up your bed, and		
go to your house.'		
9:7. And he rose and went to	9:7. Vayakam v'yelech el	9:7. ויקם וילך אל ביתו
his house.	beito.	
9:8. And when the crowds	9:8. U'k'ro'tam zot, yitma'u	וכראותם זאת יתמהו ההמונים .9:8
saw it, they marveled and	hehamonim v'shibechu	ושבחו לאלהים הנותן כח כזה לבני
praised Elohim who had	l'Elohim hanoten koach	אדם
given such authority to men.	kazeh l'bnei adam.	
9:9. And as Yahusha passed	9:9. V'k'sheavar misham	9:9. וכשעבר משם יהושע ראה איש
on from there, He saw a	Yahusha, ra'ah ish shemo	שמו מתתיהו יושב במכס ויאמר לו
man called Mattithyahu	Mattithyahu yoshev	לך אחרי ויקם והלך אחריו
sitting at the tax office. And	b'mokhes, v'yomer lo, 'Lech	
He said to him, 'Follow Me.'	acharai.' Vayakam v'halach	
And he arose and followed	acharav.	
Him.		
9:10. And it came to be, as	9:10. Vayehi k'shivto	ויהי כשבתו יהושע בבית לחם .9:10
Yahusha sat at the table in	Yahusha b'veit lachem,	והנה מוכסים רבים וחוטאים באו
the house, that see, many	v'hinei moch'sim rabbim	וישבו עמו ועם תלמידיו
tax collectors and sinners	v'chot'im ba'u v'yashvu imo	
came and sat down with	v'im talmidav.	
Him and His taught ones.		
9:11. And when the	9:11. U'k'ro'tam hap'rushim,	וכראותם הפרושים אמרו .9:11
Pharisees saw it, they said	amru l'talmidav, 'Madua	לתלמידיו מדוע רבכם אוכל עם
to His taught ones, 'Why	rabchem ochel im	המוכסים והחוטאים
does your Teacher eat with	hamechassim v'hachot'im?'	
tax collectors and sinners?'		
9:12. And Yahusha, hearing	9:12. V'Yahusha, k'shamo,	ויהושע כשמעו אמר להם לא .9:12
this, said to them, 'Those	amar lahem, 'Lo letz'rikhim	לצריכים רופא החזקים כי אם
who are strong have no	rofeh hachazakim, ki im	החולים
need of a physician, but	hacholim.'	
those who are sick.'		

9:13. But go and learn what this means, 'I desire compassion and not offering.' For I did not come to call the righteous, but sinners to repentance.	9:13. Lechu u'limdu mah hu zeh: 'Chesed chafatzti v'lo zevach'; ki lo bati likro tzaddikim, ki im chot'im l'teshuvah.	לכו ולמדו מה הוא זה חסד .9:13 חפצתי ולא זבח כי לא באתי לקרוא צדיקים כי אם חוטאים לתשובה
9:14. Then the taught ones of Yochanan came to Him, saying, 'Why do we and the Pharisees fast often, but Your taught ones do not fast?'	9:14. Az nigshu talmidei Yochanan eilav v'amru, 'Madua anachnu v'hap'rushim tzomim harbeh, u'talmidecha einam tzomim?'	אז ניגשו תלמידי יוחנן אליו .9:14 ויאמרו מדוע אנחנו והפרושים צמים הרבה ותלמידיך אינם צמים
9:15. And Yahusha said to them, 'Are the friends of the bridegroom able to mourn as long as the bridegroom is with them? But days shall come when the bridegroom is taken away from them, and then they shall fast.'	9:15. V'yomer lahem Yahusha, 'Hayacholim b'nei hachuppah l'hitabel b'od hachatan itam? V'yavo'u yamim asher yusaf me'aleihem hachatan, v'az yatzumu.'	ויאמר להם יהושע היכולים .9:15 בני החופה להתאבל בעוד החתן איתם ויבואו ימים אשר יאסף מעליהם החתן ואז יצומו
9:16. And no one puts a piece of unshrunk cloth on an old garment, for the patch pulls away from the garment, and the tear is made worse.	9:16. Ve'ein ish sam tela chadash al beged yashan, ki tim'aleh milo mimenu, v'nifra hakeri yoter.	ואין איש שם טלאי חדש על .9:16 בגד ישן כי תמלא מילוא ממנו ונפרע הקרע יותר
9:17. Neither do they put new wine into old wineskins, or else the wineskins burst, and the wine is spilled, and the wineskins are ruined. But they put new wine into fresh wineskins, and both are preserved.	9:17. V'lo yitnu yayin chadash b'nodot y'shanim, pen yibaqe'u hanodot, v'hayyayin yishafech v'hanodot yovdu; ela yayin chadash b'nodot chadashim v'shnehem yishameru.	ולא יתנו יין חדש בנודות 19:17. ישנים פן יבקעו הנודות והיין ישפך והנודות יאבדו אלא יין חדש בנודות חדשים ושניהם יישמרו
9:18. While He was speaking these things to them, see, a ruler came and bowed before Him, saying, 'My daughter has just died, but come and lay Your hand on her, and she shall live.'	9:18. K'shu medaber eleh, hinei sar echad ba v'yishtachaveh lo, v'omer, 'Viti metah ata, aval bo v'sim et yadecha aleiha v'tichyeh.'	כשמדבר אלה הנה שר אחד .9:18 בא וישתחוה לו ויאמר בתי מתה עתה אבל בוא ושים את ידך עליה ותחיה
9:19. And Yahusha rose and followed him, His taught ones too.	9:19. Vayakam Yahusha v'yeilech acharav, gam talmidav.	ויקם יהושע וילך אחריו גם .9:19 תלמידיו
9:20. And see, a woman who had a flow of blood for twelve years came from	9:20. V'hinei ishah zov dam shteim esreh shanah nigsha me'achor v'naga b'tzitzit begado.	והנה אשה זוב דם שתים .9:20 עשרה שנה ניגשה מאחור ונגעה בציצית בגדו

behind and touched the		
tsitsit of His garment.		
9:21. For she said to herself,	9:21. Ki amrah b'libah, 'Rak	9:21. כי אמרה בלבה רק אגע בבגדו
'If I only touch His garment,	ega b'bigdo, v'erapeh.'	וארפא
I shall be healed.' 9:22. But Yahusha turned,	9:22. V'yahusha panah	ויהושע פנה וראה אותה 9:22.
and seeing her He said,	v'ra'ah otah, v'yomer, 'Chizki	ויאושע פנה זו אה אוזוה. 9:22 ויאמר חזקי בתי אמונתך החייתה
'Take courage, daughter,	biti, emunatech hechiat	אותך ויבריאה האשה מאותה שעה
your belief has healed you.'	otach.' V'hibra ha'ishah	·
And the woman was healed	me'oto sha'ah.	
from that hour.		0.00
9:23. And when Yahusha came into the ruler's house,	9:23. U'vo Yahusha el beit hanasi v'ra'ah et hachol'lim	ובוא יהושע אל בית הנשיא .9:23
and saw the flute players	v'hamon hamayahalim,	וירא את החללים והמון המייללים
and the crowd making a	v namon namayananin,	
noise,		
9:24. He said to them, 'Go	9:24. V'yomer, 'Pnu mikkan,	9:24. ויאמר פנו מכאן כי לא מתה
back, for the girl is not dead,	ki lo metah hana'arah, ki im	הנערה כי אם ישנה וישחקו עליו
but sleeps.' And they laughed at Him.	yeshenah.' V'yischaku alav.	
9:25. But when the crowd	9:25. U'k'horish hamon	וכהריש המון העם נכנס .9:25
was put outside, He went in	ha'am, nichnas v'hechezik	והחזיק בידה ותקם הנערה
and took her by the hand,	b'yadah, v'takom hana'arah.	
and the girl arose.		
9:26. And this report went	9:26. V'yetzeh hashmuah	ויצא השמועה הזאת בכל .9:26
out into all that land. 9:27. And as Yahusha	hazot b'chol ha'aretz hahi. 9:27. U'k'she'avar misham	הארץ ההיא 9:27. וכשעבר משם יהושע שני
passed on from there, two	Yahusha, shnei ivrim halchu	וכשעבר משם יהושע שני 9.27. עיוורים הלכו אחריו וזעקו לאמר בן
blind men followed Him,	acharav v'za'aku lemor, 'Ben	דוד חמל עלינו
crying out and saying, 'Son	David, chamol aleinu!'	
of Dawid, have compassion		
on us!'	0.20 11/1 h -h	ובוא אל הבית ניגשו אליו .9:28
9:28. And when He came into the house, the blind	9:28. U'vo el habayit, nigshu elav ha'ivrim; v'yomer	ובוא אל הבית ניגשו אליו .9:28 העיוורים ויאמר להם יהושע מאמינים
men came to Him. And	lahem Yahusha, 'Ma'aminim	אתם כי יכול אני לעשות זאת אמרו
Yahusha said to them, 'Do	atem ki yachol ani la'asot	לו הן אדוני
you believe that I am able to	zot?' Amru lo, 'Hen, Adoni.'	,
do this?' They said to Him,		
'Yes, Master.'	0.20 4	0.20
9:29. Then He touched their eyes, saying, 'According to	9:29. Az naga b'eineihem, v'yomer, 'K'fi emunatechem	9:29. אז נגע בעיניהם ויאמר כפי אמונתכם יהי לכם
your belief, let it be to you.'	yihyeh lachem.'	ארוו דו נרח . (1). לרח
9:30. And their eyes were	9:30. V'tipaqachnah	ותפקחנה עיניהם ויהושע .9:30
opened. And Yahusha	eineihem; v'Yahusha hizhir	הזהיר אותם בחזקה לאמר ראו אל
strictly ordered them,	otam b'chazkah lemor, 'Re'u	ידע איש
saying, 'See, let no one	al yeda ish.'	
know.'		

9:31. But when they went out, they made Him known in all that land.	9:31. V'yatze'u v'hiphitsu shemo b'chol ha'aretz hahi.	9:31. ויצאו והפיצו שמו בכל הארץ
9:32. And as they were going out, see, they brought to Him a dumb man, demon-possessed.	9:32. U'b'tzeitam, hinei hevi'u elav ish illem achuz shed.	ובצאתם הנה הביאו אליו איש 9:32. אילם אחוז שד
9:33. And when the demon was cast out, the dumb man spoke. And the crowds marveled, saying, 'It was never seen like this in Yisra'el!'	9:33. V'k'shehotza hashed, diber ha'illem; v'yitma'u hehamonim lemor, 'Me'olam lo nir'ah kazeh b'Yisra'el!'	וכשהוצא השד דבר האילם .9:33 ויתמהו ההמונים לאמר מעולם לא נראה כזה בישראל
9:34. But the Pharisees said, 'He casts out demons by the ruler of the demons.'	9:34. V'hap'rushim amru, 'B'sar shedim motzi et hashedim.'	9:34. והפרושים אמרו בשר שדים מוציא את השדים
9:35. And Yahusha went about all the cities and villages, teaching in their congregations, and proclaiming the Good News of the reign, and healing every disease and every bodily weakness among the people.	9:35. Vayasev Yahusha b'chol he'arim v'hakfarim, melamed b'veitei hak'nesset, u'mevaser et b'sorat hamalchut, u'merapeh kol machalah v'kol choli b'am.	ויסב יהושע בכל הערים .9:35 והכפרים מלמד בבתי הכנסת ומבשר את בשורת המלכות ומרפא כל מחלה וכל חולי בעם
9:36. And having seen the crowds, He was moved with compassion for them, because they were weary and scattered, as sheep having no shepherd.	9:36. U'k'ro'to et hehamonim, racham aleihem, ki hayu ayefim u'nefutzim, k'tzon bilti ro'eh.	וכראותו את ההמונים ריחם .9:36 עליהם כי היו עייפים ונפוצים כצאן בלי רועה
9:37. Then He said to His taught ones, 'The harvest truly is great, but the workers are few.'	9:37. Az amar l'talmidav, 'Katzir rav, ha'po'alim me'atim.'	9:37. אז אמר לתלמידיו קציר רב הפועלים מועטים
9:38. Pray then that the Master of the harvest would send out workers to His harvest.	9:38. Lachen hitpalelu el Adon hakatzir, l'shale'ach po'alim l'katzirav.	9:38. לכן התפללו אל אדון הקציר לשלח פועלים לקצירו

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure

10:1. And having called His twelve taught ones near, He gave them authority over unclean spirits, to cast them out, and to heal every disease and every bodily weakness.	10:1. Vayikra elav et sh'neim asar talmidav, v'natan lahem samchut al ruchot t'mei'ot l'garesh otam, u'l'rapot kol machalah v'chol choli.	ויקרא אליו את שנים עשר 10:1. תלמידיו ויתן להם סמכות על רוחות טמאות לגרש אותם ולרפא כל מחלה וכל חולי
10:2. And these are the names of the twelve emissaries: first, Shim'on, who is called Kepha, and Andrai his brother; Ya'aqob the son of Zavdai, and Yochanan his brother;	10:2. V'shemot sh'neim asar hashlichim hem eleh: harishon Shim'on hanikra Kepha, v'Andrai achiv; v'Ya'aqov ben Zavdai, v'Yochanan achiv;	ושמות שנים עשר השליחים 10:2. הם אלה הראשון שמעון הנקרא כיפה ואנדרי אחיו ויעקב בן זבדי ויוחנן אחיו
10:3. Philippos and Bar-Talmay; T'oma and Mattithyahu the tax collector; Ya'aqob son of Chalfai, and Levai whose name was Thaddai;	10:3. Philippos u'Bar-Talmay; T'oma u'Mattithyahu hameches; Ya'aqov ben Chalfai, v'Levai hanikra Taddai;	פיליפוס ובר תלמי תומא .10:3 ומתתיהו המכס יעקב בן חלפי ולוי הנקרא תדי
10:4. Shim'on the Kena'anite, and Yehudah from Qerioth, who also delivered Him up.	10:4. Shim'on haKena'ani, v'Yehudah Ish-Qerioth, asher gam masar oto.	שמעון הקנעני ויהודה איש .10:4 קריות אשר גם מסר אותו
10:5. Yahusha sent these twelve out, having commanded them, saying, 'Do not go into the way of the nations, and do not enter a city of the Shomeronim.	10:5. Et sh'neim asar ha'eleh shalach Yahusha v'tzivah otam lemor, 'Al telechu b'derech hagoyim, v'el ir min hashShomeronim al tavo'u.	את שנים עשר האלה שלח .10:5 יהושע וצוום לאמר אל תלכו בדרך הגוים ואל עיר מן השמרונים אל תבואו
10:6. But rather go to the lost sheep of the house of Yisra'el.	10:6. Ki im l'chu el hatzon ha'ovedot beit Yisra'el.	10:6. כי אם לכו אל הצאן האובדות בית ישראל
10:7. And as you go, proclaim, saying, 'The reign of the heavens has drawn near.'	10:7. U'lechtem, kir'u lemor, 'Karvah malchut hashShamayim.'	ולכתכם קראו לאמר קרבה .10:7 מלכות השמים
10:8. Heal the sick, cleanse the lepers, raise the dead, cast out demons. You have received without paying, give without being paid.	10:8. R'fu cholim, taharu metzora'im, haqumu metim, gar'shu shedim. Chinam laqachtem, chinam tenu.	רפאו חולים טהרו מצורעים .10:8 הקימו מתים גרשו שדים חנם לקחתם חנם תנו
10:9. Do not acquire gold or silver or copper for your money belts,	10:9. Al tiknu zahav v'keseph u'nechoshet l'chagorot k'sefchem,	אל תקנו זהב וכסף ונחושת .10:9 לחגור את כספכם
10:10. Nor a bag for the journey, nor two undergarments, nor	10:10. V'lo tarmil laderech, v'lo sh'tei kutnot, v'lo	ולא תרמיל לדרך ולא שתי .10:10 כותנות ולא נעלים ולא מקל כי שוא הפועל למחיתו

sandals, nor staffs – for the worker is worthy of his food.	na'alayim, v'lo makel – ki shav ha'po'el l'michyato.	
10:11. And into whatever city or village you enter, ask who is worthy in it, and stay there until you leave.	10:11. U've'eizeh ir o kfar shetavo'u bo, dirshu mi hu k'dai bo, ushe'vu sham ad tzeitchem.	ובאיזה עיר או כפר שתבואו .10:11 בו דרשו מי הוא כדאי בו ושבו שם עד צאתכם
10:12. And as you enter into a house, greet it.	10:12. U'vo'achem habayta, shalmu oto b'shalom.	ובאכם הביתה שאלו אותו .10:12 בשלום
10:13. And if the house is worthy, let your peace come upon it. But if it is not worthy, let your peace return to you.	10:13. V'im yihiyeh habayit k'dai, tavo sh'lomechem alav; v'im lo yihiyeh k'dai, y'shuv sh'lomechem aleichem.	ואם יהיה הבית כדאי תבוא .10:13 שלומכם עליו ואם לא יהיה כדאי ישוב שלומכם עליכם
10:14. And whoever does not receive you nor hear your words, when you leave that house or city, shake off the dust from your feet.	10:14. V'asher lo yekabel etchem v'lo yishma divreichem, b'tzeitchem min habayit o min ha'ir hahi, na'aru et aphar ragleichem.	ואשר לא יקבל אתכם ולא 10:14. ישמע דבריכם בצאתכם מן הבית או מן העיר ההיא נערו את עפר רגליכם
10:15. Truly, I say to you, it shall be more bearable for the land of Sedom and Amorah in the day of judgment than for that city.	10:15. Amen omer ani lachem, eretz Sedom v'Amorah tihiyeh nuchalah b'yom hadin meha'ir hahi.	אמן אומר אני לכם ארץ .10:15 סדום ועמורה תהיה נוחה ביום הדין מהעיר ההיא
10:16. See, I send you out as sheep in the midst of wolves. Therefore be wise as serpents and innocent as doves.	10:16. Hineh ani shole'ach etchem k'tzon betoch ze'evim; hiyu chachamim kanachashim u't'mimim kayonim.	הנה אני שולח אתכם כצאן .10:16 בתוך זאבים היו חכמים כנחשים ותמימים כיונים
10:17. But beware of men, for they shall deliver you up to councils and flog you in their congregations.	10:17. Hizaharu min ha'anashim, ki yimsru etchem l'sanhedrin, u'bal'hu etchem b'veitei hak'nesset.	10:17. הזהרו מן האנשים כי ימסרו אתכם לסנהדרין ויבלחו אתכם בבתי הכנסת
10:18. And you shall be brought before governors and sovereigns for My sake, as a witness to them and to the nations.	10:18. V'lifnei hegmona u'mlachim tuvau ba'avuri, l'eidut lahem u'lagoyim.	ולפני ההגמונים ומלכים .10:18 תובאו בעבורי לעדות להם ולגוים
10:19. But when they deliver you up, do not worry about how or what you should speak, for it shall be given to you in that hour what you shall speak.	10:19. U'k'sheyims'ru etchem, al tid'agu eich o mah tedabru, ki yinatain lachem b'sha'ah hahi mah tedabru.	וכשימסרו אתכם אל תדאגו .10:19 איך או מה תדברו כי יינתן לכם בשעה ההיא מה תדברו
10:20. For it is not you who speak, but the Ruach of your Father speaking in you.	10:20. Ki lo atem ham'dabrim, ki im Ruach Avichem ham'daberet bachem.	כי לא אתם המדברים כי אם .10:20 רוח אביכם המדברת בכם

10:21. And brother shall deliver up brother to death, and a father his child. And children shall rise up against parents and shall put them to death.	10:21. U'masar ach et achiv lamavet, v'av et beno; v'yakumu banim al horim v'hamitum.	ומסר אח את אחיו למות ואב .10:21 את בנו ויקומו בנים על הורים והמיתום
10:22. And you shall be hated by all for My Name's sake. But he who shall have endured to the end shall be saved.	10:22. V'hitem senu'im l'chol b'avur Shmi; v'hasoveil ad ketz yivvashe'a.	והייתם שנואים לכל בעבור .10:22 שמי והסובל עד קץ יושע
10:23. And when they persecute you in this city, flee to another. For truly, I say to you, you shall not have gone through the cities of Yisra'el before the Son of Adam comes.	10:23. U'k'yird'fu etchem b'ir hazot, berchu l'acheret; amen omer ani lachem, lo tach'liku et arei Yisra'el ad asher yavo ben ha'adam.	וכירדפו אתכם בעיר הזאת 10:23. ברחו לאחרת אמן אומר אני לכם לא תכלו את ערי ישראל עד אשר יבוא בן האדם
10:24. A taught one is not above his teacher, nor a servant above his master.	10:24. Ein talmid l'ma'alah mei'rabo, v'lo eved l'ma'alah me'adonav.	אין תלמיד למעלה מרבו ולא .10:24 עבד למעלה מאדוניו
10:25. It is enough for the taught one to become like his teacher, and the servant like his master. If they have called the master of the house Be'elzebul, how much more those of his household!	10:25. Day l'talmid lihyot karabo, v'la'eved k'adonav; im leva'al habayit kar'u Be'elzebul, kamah yoter levnei beito?	די לתלמיד להיות כרבו .10:25 ולעבד כאדוניו אם לבעל הבית קראו בעל זבול כמה יותר לבני ביתו
10:26. Therefore do not fear them. For whatever is covered shall be revealed, and whatever is hidden shall be made known.	10:26. Al tira'um, ki ein nistar asher lo yigal'eh, v'nach'zeh asher lo yivada.	אל תיראם כי אין נסתר 10:26. אשר לא יגלה ונחזה אשר לא יוודע
10:27. What I say to you in the dark, speak in the light. And what you hear in the ear, proclaim on the housetops.	10:27. Asher ani omer lachem bachoshech, imru b'or; v'asher atem shom'im b'oznaim, haggidu al hagegim.	אשר אני אומר לכם בחשך .10:27 אמרו באור ואשר אתם שומעים באזניים הגידו על הגגים
10:28. And do not fear those who kill the body but are unable to kill the being. But rather fear Him who is able to destroy both being and body in Gehenna.	10:28. V'al tira'u min horgim et haguf, v'et hanefesh einam y'cholim lehorog; yir'u et asher yachol l'abed hanefesh v'haguf b'Gehinnom.	ואל תיראו מן ההורגים את 10:28. הגוף ואת הנפש אינם יכולים להרג יראו את אשר יכול לאבד את הנפש והגוף בגיהנם
10:29. Are not two sparrows sold for a copper coin? And not one of them falls to the ground without your Father.	10:29. Halo shnei tziporim nimkarim b'perutah? V'echat meihen lo tipol el	הלוא שני ציפורים נמכרים -10:29 בפרוטה ואחת מהן לא תיפול אל הארץ מבלעדי אביכם

	ha'aretz mibal'adei	
10.00 1 1 1 1 1 6	Avichem.	10.00
10:30. And even the hairs of	10:30. V'gam se'arot	וגם שערות ראשכם כולם .10:30
your head are all numbered.	roshechem kulam	מסופרים
10.01.0.1	m'suparim.	10.01
10:31. So do not fear, you	10:31. Al tira'u, atem yoter	אל תיראו אתם יותר .10:31
are worth more than many	chashuvim mitzipporim	חשובים מציפורים רבות
sparrows.	rabbot.	1000
10:32. Everyone, therefore,	10:32. Kol asher yitvada bi	כל אשר יתודה בי לפני .10:32
who shall confess Me before	lifnei anashim, eitvada bo	אנשים אתודה בו גם לפני אבי אשר
men, him I shall also confess	gam lifnei Avi asher	בשמים
before My Father who is in	bashamayim.	
the heavens.		
10:33. But whoever shall	10:33. V'asher yich'chash bi	ואשר יכחש בי לפני אנשים .10:33
deny Me before men, him I	lifnei anashim, ech'chash bo	אכחש בו גם לפני אבי אשר בשמים
shall also deny before My	gam lifnei Avi asher	
Father who is in the	bashamayim.	
heavens.		
10:34. Do not think that I	10:34. Al tach'sh'vu ki bati	אל תחשבו כי באתי להביא .10:34
came to bring peace on	l'havi shalom al ha'aretz; lo	שלום על הארץ לא באתי להביא
earth. I did not come to	bati l'havi shalom, ki im	שלום כי אם חרב
bring peace but a sword,	cherev.	
10:35. For I have come to	10:35. Ki bati l'hafrish ish	כי באתי להפריש איש .10:35
bring division: a man	b'aviv, u'vat b'imah, v'kalah	באביו ובת באמה וכלה בחמותה
against his father, a	b'chamotah.	
daughter against her		
mother, and a		
daughter-in-law against her		
mother-in-law.		
10:36. And a man's enemies	10:36. V'oyevei ha'adam	ואויבי האדם אנשי ביתו .10:36
are those of his own	anshei beito.	
household.		
10:37. He who loves father	10:37. Ohev av o em	אוהב אב או אם ממני אינו .10:37
or mother more than Me is	mimeni, eino k'dai li; v'ohev	כדאי לי ואוהב בן או בת ממני אינו
not worthy of Me. And he	ben o bat mimeni, eino k'dai	כדאי לי
who loves son or daughter	li.	
more than Me is not worthy		
of Me.		
10:38. And he who does not	10:38. V'asher lo yisa et	ואשר לא ישא את צלבו .10:38
take up his stake and follow	tz'lav ve'yavo acharai, eino	ויבוא אחרי אינו כדאי לי
after Me is not worthy of	k'dai li.	
Me.		
10:39. He who has found his	10:39. Ha'motzeh et nafsho,	המוצא את נפשו יאבדנה .10:39
life shall lose it, and he that	ye'abdenah; v'ha'oved et	והאובד את נפשו בעבורי ימצאנה
has lost his life for My sake	nafsho ba'avuri,	
shall find it.	yimatze'enah.	
10:40. He who receives you	10:40. Ha'mekabel etchem	המקבל אתכם מקבל אותי .10:40
receives Me, and he who	mekabel oti, v'ha'mekabel	והמקבל אותי מקבל את אשר שלחני

receives Me receives Him who sent Me.	oti mekabel et asher sh'lachani.	
10:41. He who receives a prophet in the name of a prophet shall receive a prophet's reward. And he who receives a righteous one in the name of a righteous one shall receive a righteous one's reward.	10:41. Ha'mekabel navi b'shem navi, sachar navi yikabel; u'mekabel tzaddik b'shem tzaddik, sachar tzaddik yikabel.	המקבל נביא בשם נביא 10:41. שכר נביא יקבל ומקבל צדיק בשם צדיק שכר צדיק יקבל
10:42. And whoever gives one of these little ones a cup of cold water to drink in the name of a taught one, truly, I say to you, he shall by no means lose his reward.	10:42. U'kol hanotein l'echad haketanim halalu kos mayim karim lish'tot b'shem talmid, amen omer ani lachem, lo ye'abeid secharo.	וכל הנותן לאחד הקטנים .10:42 הללו כוס מים קרים לשתות בשם תלמיד אמן אומר אני לכם לא יאבד שכרו

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
11:1. And it came to be, when Yahusha ended instructing His twelve taught ones, that He set out from there to teach and to proclaim in their cities.	11:1. Vayehi k'chalot Yahusha letzavot et sh'neim asar talmidav, yatza misham l'lamed u'l'vaser b'areihem.	ויהי ככלות יהושע לצוות את .11:1 שנים עשר תלמידיו יצא משם ללמד ולבשר בעריהם
11:2. And when Yochanan had heard in the prison of the works of the Messiah, he sent two of his taught ones,	11:2. Yochanan b'veit ha'sohar shama b'ma'asai haMashiach, v'yishlach sh'nayim mitalmidav,	יוחנן בבית הסוהר שמע .11:2 במעשי המשיח וישלח שניים מתלמידיו
11:3. And said to Him, 'Are You the Coming One, or do we look for another?'	11:3. V'yomer elav, 'Ha'ata hu haba, o n'chakeh l'acher?'	11:3. ויאמר אליו האתה הוא הבא או נחכה לאחר
11:4. And Yahusha answering, said to them, 'Go, report to Yochanan what you hear and see:	11:4. Vaya'an Yahusha v'yomer lahem, 'Lechu hagidu l'Yochanan asher atem shom'im u'ro'im:	ויען יהושע ויאמר להם לכו .11:4 הגידו ליוחנן אשר אתם שומעים ורואים
11:5. Blind receive sight and lame walk, lepers are cleansed and deaf hear, dead are raised up and the	11:5. Ivrim ro'im u'pis'chim holchim, metzora'im m'taharim v'cheireshim	עיוורים רואים ופיסחים .11:5 הולכים מצורעים מטהרים וחרשים שומעים מתים נעורים ועניים מבושרים

1 11 0 1	1 2	
poor are brought the Good	shom'im, metim ne'orim	
News.	v'aniyim m'vaserim.	44.6
11:6. And blessed is he who	11:6. Ashrei asher lo	אשרי אשר לא יכשל בי .11:6
does not stumble in Me.	yikashal bi.	
11:7. And as these were	11:7. U'lechteihem, hechel	ולכתם החל יהושע לומר .11:7
going, Yahusha began to say	Yahusha lomar l'hamon al	להמון על יוחנן מה יצאתם המדבר
to the crowds concerning	Yochanan, 'Mah yatza'tem	לראות קנה מנוע ברוח
Yochanan, 'What did you go	hamidbar lir'ot? Qaneh	
out into the wilderness to	minua baruach?'	
see? A reed shaken by the		
wind?		
11:8. But what did you go	11:8. Ela mah yatza'tem	11:8. אלא מה יצאתם לראות איש
out to see? A man dressed in	lir'ot? Ish lavush malbushim	לבוש מלבושים רכים הנה לובשי
soft garments? Look, those	rakim? Hinei, holv'shei	רכות בתי מלכים הם
wearing soft garments are	rakot batei melachim hem.	
in the houses of sovereigns.		
11:9. But what did you go	11:9. Ulam mah yatza'tem	אולם מה יצאתם לראות נביא. 11:9
out to see? A prophet? Yes, I	lir'ot? Navi? Hen, omer ani	הן אומר אני לכם ויותר מנביא
say to you, and more than a	lachem, v'yoter mi'navi.	
prophet.	140110111, 1 9 0 001 1111 1141 11	
11:10. For this is he of	11:10. Ki zeh hu asher katuv	כי זה הוא אשר כתוב עליו .11:10
whom it was written, 'See, I	alav, 'Hineh anochi shole'ach	הנה אנכי שלח מלאכי לפני פניך אשר
send My messenger before	malachi lifnei paneicha	יכין דרכך לפניך
Your face, who shall prepare	asher yachin darkecha	כן וו כן יפבן
Your way before You.'	lefaneicha.'	
_	11:11. Amen omer ani	אמן אומר אני לכם בין ילודי .11:11
11:11. Truly, I say to you,		אמן אומו אני לכם בין ידוד. דונדו נשים לא קם גדול מיוחנן המטביל
among those born of women there has not risen	lachem, bein yeludei nashim	
	lo kam gadol miYochanan	אבל הקטן במלכות השמים גדול ממנו
one greater than Yochanan	hamatbil, aval hakatan	
the Immerser, yet the least	b'malchut hashshamayim	
one in the reign of the	gadol mimenu.	
heavens is greater than he.	11 12 IV	11.12
11:12. And from the days of	11:12. U'mimei Yochanan	ומיִמי יוחנן המטביל ועד .11:12
Yochanan the Immerser	hamatbil ve'ad atah malchut	עתה מלכות השמים נפרצת והפריצים
until now the reign of the	hashshamayim nifretzet	חוטפים אותה
heavens is violated, and the	v'aparitzim chot'fim otah.	
violent seize it.		
11:13. For all the prophets	11:13. Ki kol hanevi'im	כי כל הנביאים והתורה .11:13
and the Torah prophesied	v'hatorah nitnabu ad	נתנבאו עד יוחנן
till Yochanan.	Yochanan.	
11:14. And if you wish to	11:14. V'im rotzim atem	ואם רוצים אתם לקבל הוא .11:14
accept it, he is Eliyahu who	lekabel, hu Eliyahu ha'atid	אליהו העתיד לבוא
was to come.	lavo.	
11:15. He who has ears to	11:15. Mi asher lo oznayim	מי אשר לו אזניים לשמוע .11:15
hear, let him hear!	lishmo'a, yishma!	ישמע
11:16. And to what shall I	11:16. U'lemah adameh et	ולמה אדמה את הדור הזה .11:16
compare this generation? It	hador hazeh? Domeh hu	דומה הוא לילדים יושבים בשווקים
is like children sitting in the	l'yeladim yoshvim	וקוראים לחבריהם
15 Tike chinaren sitting in tile	1 1 y Cladilli y O Slivilli	=11 (=11 (= 13 H)( )

market-places and calling to their companions, 11:17. And saying, 'We played the flute for you, and you did not dance; we lamented to you, and you did not mourn.'	bash'vukim v'kor'im l'chaveireihem, 11:17. V'omrim, 'Chilalnu lachem v'lo raqad'tem, safadnu lachem v'lo hit'abel'tem.'	ואומרים חללנו לכם ולא .11:17 רקדתם ספדנו לכם ולא התאבלתם
11:18. For Yochanan came neither eating nor drinking, and they say, 'He has a demon.'	11:18. Ki ba Yochanan v'lo ach v'lo shatah, v'omrim, 'Shed yesh lo.'	כי בא יוחנן ולא אכל ולא .11:18 שתה ואמרו שד יש לו
11:19. The Son of Adam came eating and drinking, and they say, 'See, a man, a glutton and a drunkard, a friend of tax collectors and sinners!' And wisdom is declared right by her works.	11:19. Ba ven ha'adam ochel v'shoteh, v'omrim, 'Hinei ish zolel v'sovei yayin, ohev moch'sim v'chot'im.' V'nitzt'qah hachokhmah b'ma'aseiha.	בא בן האדם אוכל ושותה .11:19 ואמרו הנה איש זולל וסובא יין אוהב מוכסים וחוטאים ונצדקה החכמה במעשיה
11:20. Then He began to reproach the cities in which most of His miracles had been done, because they did not repent:	11:20. Az hechel l'hochiach et he'arim asher rav nifla'otav nasu bahem, v'lo shavu b'teshuvah:	אז החל להוכיח את הערים .11:20 אשר רב נפלאותיו נעשו בהם ולא שבו בתשובה
11:21. 'Woe to you, Korazin! Woe to you, Beit Tsaida! Because if the miracles which were done in you had been done in Tzor and Tzidon, they would have repented long ago in sackcloth and ashes.	11:21. Oi lach Korazin! Oi lach Beit Tsaida! Ki ilu b'Tzor u'b'Tzidon na'asu haneis'im hanasu b'chemlachem, kvar shavu b'saq v'eifer.	אוי לך כורזין אוי לך בית .11:21 צידה כי אלו בצור ובצידון נעשו הנסים שנעשו בכן כבר שבו בשק ואפר
11:22. But I say to you, it shall be more bearable for Tzor and Tzidon in the day of judgment than for you.	11:22. Aval omer ani lachem, Tzor v'Tzidon yihiyu nuchalim mikkem b'yom hadin.	אבל אומר אני לכם צור .11:22 וצידון יהיו נוחים מכם ביום הדין
11:23. And you, K'far Nachum, who are exalted to the heaven, shall be brought down to She'ol! Because if the miracles which were done in you had been done in Sedom, it would have remained until this day.	11:23. V'at K'far Nachum, hanis'atah ad hashamayim, tir'adi ad She'ol! Ki ilu b'Sedom na'asu haneis'im hanasu bachem, haitah omedet ad hayom.	ואת כפר נחום הנשאתי עד 11:23. השמים תרדי עד שאול כי אלו בסדום נעשו הנסים שנעשו בכם הייתה עומדת עד היום
11:24. But I say to you that it shall be more bearable for the land of Sedom in the day of judgment than for you.	11:24. Aval omer ani lachem, ki eretz Sedom tihyeh nuchalah mikkem b'yom hadin.	אבל אומר אני לכם כי ארץ .11:24 סדום תהיה נוחה מכם ביום הדין
11:25. At that time Yahusha responding said, 'I praise	11:25. Ba'et hahi, yanah Yahusha v'amar, 'Modim Ani	בעת ההיא ענה יהושע .11:25 ויאמר מודים אני לך אבי אדון

You, Father, Master of the heavens and earth, because You have hidden these matters from clever and learned ones, and have revealed them to babes.	lecha, Avi Adon hashamayim v'ha'aretz, ki histarta et eileh me'chakhamim u'nevonim, u'gilita otam l'tafim.'	השמים והארץ כי הסתרת את אלה מהכמים ונבונים וגלית אותם לטפים
11:26. Yes, Father, because thus it was well-pleasing in Your sight.	11:26. Ken Avi, ki ken hayah ratzon lefaneicha.	כן אבי כי כן היה רצון לפניך .11:26
11:27. All have been handed over to Me by My Father. And no one knows the Son except the Father, nor does anyone know the Father except the Son, and he to whom the Son wants to reveal Him.	11:27. Kol nitnah li mei'et Avi; v'ein makir et haBen zulat haAv, v'lo et haAv makir ish zulat haBen u'mi asher yirtzeh haBen legalot lo.	כל ניתנה לי מאת אבי ואין .11:27 מכיר את הבן זולת האב ולא את האב מכיר איש זולת הבן ומי אשר ירצה הבן לגלות לו
11:28. Come to Me, all you who labor and are burdened, and I shall give you rest.	11:28. Bo'u eilai kol ha'amelim v'hamesubalim, v'ani anich lachem.	בואו אלי כל העמלים .11:28 והמסובלים ואני אניח לכם
11:29. Take My yoke upon you and learn from Me, for I am meek and humble in heart, and you shall find rest for your beings.	11:29. Se'u alichem olai u'l'mdu mimeni, ki anav ani v'shach et lev, u'temtze'u menuchah l'nafsheichem.	שאו עליכם עלי ולמדו ממני .11:29 כי עניו אני ושה את לב ותמצאו מנוחה לנפשותיכם
11:30. For My yoke is gentle and My burden is light.	11:30. Ki olai rach v'masai qal.	כי עלי רך ומשאי קל .11:30

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
12:1. At that time Yahusha went through the grainfields on the Sabbath. And His taught ones were hungry and began to pluck heads of grain and to eat.	12:1. Ba'et hahi halach Yahusha b'sh'vulei hasadeh b'Shabbat, v'talmidav ra'evim v'hechelu lilkot shibolim v'le'echol.	בעת ההיא הלך יהושע .12:1 בשבילי השדה בשבת ותלמידיו רעבים והחלו ללקט שיבולים ולאכול
12:2. And the Pharisees seeing it, said to Him, 'Look, Your taught ones are doing	12:2. Vayiru hap'rushim v'amru lo, 'Hinei talmidecha osim asher lo nachon la'asot b'Shabbat!'	ויראו הפרושים ויאמרו לו .12:2 הנה תלמידיך עושים אשר לא נכון לעשות בשבת

what is not right to do on		
the Sabbath!'		
12:3. But He said to them, 'Have you not read what Dawid did when he was hungry, he and those who were with him,	12:3. V'hu amar lahem, 'Halo karatem et asher asah David k'asher ra'ev, hu v'asher ito,	והוא אמר להם הלא קראתם .12:3 את אשר עשה דוד כאשר רעב הוא ואשר אתו
12:4. How he went into the House of Elohim and ate the showbread which was not right for him to eat, nor for those who were with him, but only for the priests?	12:4. Eich nichnas l'veit haElohim v'achal et lechem hapanim, asher lo hayah mutar lo l'echol, v'lo la'asher ito, ki im lakohanim levad?	איך נכנס לבית האלהים ואכל .12:4 את לחם הפנים אשר לא היה מותר לו לאכול ולא לאשר אתו כי אם לכהנים לבד
12:5. Or did you not read in the Torah that on the Sabbath the priests in the Set-apart Place profane the Sabbath, and are blameless?	12:5. O halo karatem batorah, ki bakohanim mechallelim et HaShabbat b'Miqdash, u'nekiyim hem?	או הלא קראתם בתורה כי .12:5 הכהנים מחללים את השבת במקדש ונקיים הם
12:6. But I say to you that in this place there is One greater than the Set-apart Place.	12:6. Aval omer ani lachem, ki po yesh gadol min HaMiqdash.	12:6. אבל אומר אני לכם כי פה יש גדול מן המקדש
12:7. And if you had known what this means, 'I desire compassion and not offering,' you would not have condemned the blameless.	12:7. V'ilu yedatem mah hu, 'Chesed chafatzti v'lo zevach,' lo hirsha'tem et haneqiyim.	ואילו ידעתם מה הוא חסד .12:7 חפצתי ולא זבח לא הרשעתם את הנקיים
12:8. For the Son of Adam is Master of the Sabbath.	12:8. Ki ben ha'adam hu Adon haShabbat.	12:8. כי בן האדם הוא אדון השבת
12:9. And having left there, He went into their congregation,	12:9. V'yetze misham v'yavo el beit kenisatam.	ויצא משם ויבוא אל בית .12:9 כנסיתם
12:10. And see, there was a man having a withered hand. And they asked Him, saying, 'Is it right to heal on the Sabbath?' – so as to accuse Him.	12:10. V'hinei ish yesh lo yad yevashah; v'sha'alu oto lemor, 'Ha'im mutar lir'pot b'Shabbat?' – lema'an y'kashehu.	והנה איש יש לו יד יבשה .12:10 ושאלו אותו לאמר האם מותר לרפא בשבת למען יכשילהו
12:11. And He said to them, 'What man is there among you who has one sheep, and if it falls into a pit on the Sabbath, shall not take hold of it and lift it out?	12:11. V'yomer lahem, 'Mi ha'ish mikem asher yihyeh lo tzon achat u'tipol l'bor b'Shabbat, v'lo yochaz bah v'ya'alenah?'	ויאמר להם מי האיש מכם .12:11 אשר תהיה לו צאן אחת ותפל לבור בשבת ולא יאחז בה ויעלנה
12:12. How much more worth is a man than a sheep! So it is right to do good on the Sabbath.	12:12. U'kamah yoter adam min hatzon! U'mutav la'asot tov b'Shabbat.	וכמה יותר אדם מן הצאן .12:12 ומוטב לעשות טוב בשבת

		, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
12:13. Then He said to the	12:13. Az amar la'ish,	אז אמר לאִיש שלח את ידך .12:13
man, 'Stretch out your hand.'	'Shelach et yadecha.'	וישלחה ותשוב כאחרת בריאה
And he stretched it out, and	Vayishlacheha, v'tashuv	
it was restored, as healthy	k'acheret briah.	
as the other.		
12:14. But the Pharisees	12:14. V'yatze'u hap'rushim	ויצאו הפרושים ונמלכו עליו .12:14
went out and took counsel	v'nim'l'chu alav eich	איך יהאבידוהו
against Him, how to destroy	yahaviduhu.	
Him.	yanaviaana.	
12:15. But Yahusha knowing	12:15. V'yahusha yode'a et	ויהושע יודע את זה יצא .12:15
it, withdrew from there.	zeh, yasah misham; v'halchu	משם והלכו אחריו קהלות רבות ורפא
1 7	acharav kehalot rabbot,	משם והלכו אחו לו קהלחנו בחנוז פא אותם כולם
And large crowds followed	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	אוונט כולט
Him, and He healed them	v'rapa otam kulam.	
all.	40.46.77	10.16
12:16. And warned them	12:16. Vayazhir otam pen	ויזהיר אותם פן יגידו אותו .12:16
not to make Him known,	yagidu oto.	
12:17. That what was	12:17. Lema'an yitmaleh	למען יתמלא הנאמר ביד .12:17
spoken by Yeshayahu the	han'emor b'yad Yeshayahu	ישעיהו הנביא האומר
prophet might be filled,	hanavi ha'omer:	
saying:		
12:18. 'See, My Servant	12:18. Hinei avdi asher	12:18. הנה עבדי אשר בחרתי בו
whom I have chosen, My	bacht'i bo, yedidi asher	ידידי אשר רצתה בו נפשי אשים רוחי
Beloved in whom My being	ratzah bo nafshi, asim ruchi	עליו ומשפט לגוים יוציא
has delighted. I shall put My	alav u'mishpat lagoyim	
Ruach upon Him, and He	yotzi.	
shall declare right-ruling to	y o czn.	
the nations.		
12:19. He shall not strive	12:19. Lo yarev v'lo yitz'aq,	לא יריב ולא יצעק ולא .12:19
nor cry out, nor shall	v'lo yishma ish b'rechovot et	ישמע איש ברחובות את קולו
anyone hear His voice in the	I =	עטע איש בו ווובווז אוז קולו י
1 -	qolo.	
streets.	12.20 0	12.20
12:20. A crushed reed He	12:20. Qaneh ratzutz lo	קנה רצוץ לא ישבור ופילתה .12:20
shall not break, and	yishbor, u'fitil kehah lo	כהה לא יכבה עד יוציא משפט לנצח
smoking flax He shall not	yichbeh, ad yotzi mishpat	
quench, till He brings forth	lanetzach.	
right-ruling unto victory.		
12:21. And the nations shall	12:21. U'v'shmo goyim	ובשמו גוים ייחלו .12:21
trust in His Name.	y'achelun.	
12:22. Then they brought to	12:22. Az hevi'u elav achuz	אז הביאו אליו אחוז שד .12:22
Him one who was	shed, ivver v'illem; v'rapa	עיוור ואילם ורפא אותו עד אשר דבר
demon-possessed, blind and	oto, ad asher diber v'ra'ah.	וראה
dumb. And He healed him,		
so that the blind and dumb		
both spoke and saw.		
12:23. And all the crowds	12:23. V'nivh'u kol	12.22 , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
		ונבהו כל ההמונים ויאמרו .12:23
were amazed and said, 'Is	hehamonim v'amru, 'Hahu	ההוא זה בן דוד
this the Son of Dawid?'	zeh ben David?'	

12:24. But when the Pharisees heard it they said, 'This one does not cast out demons except by Be'elzebul, ruler of the demons.'	12:24. V'hap'rushim k'sham'am amru, 'Zeh eino motzi shedim ela b'Be'elzebul sar hashedim.'	והפרושים כשמעם אמרו זה .12:24 איננו מוציא שדים אלא בבעל זבול שר השדים
12:25. And Yahusha knew their thoughts and said to them, 'Every reign divided against itself is laid waste, and every city or house divided against itself shall not stand.	12:25. V'yahusha yode'a machshavoteihem v'yomer lahem, 'Kol malchut nifdelet al atzmah techarev, v'chol ir o bayit nifrad al atzmo lo ya'amod.	ויהושע יודע מחשבותיהם 12:25. ויאמר להם כל מלכות נפרדת על עצמה תחרב וכל עיר או בית נפרד על עצמו לא יעמוד
12:26. And if Satan casts out Satan, he is divided against himself. How then does his reign stand?	12:26. V'im haSatan et haSatan motzi, al atzmo niph'rad – eikh ta'amod malchuto?	ואם השטן את השטן מוציא .12:26 על עצמו נפרד איך תעמוד מלכותו
12:27. And if I by Be'elzebul cast out demons, by whom do your sons cast them out? Because of this they shall be your judges.	12:27. V'im ani b'Be'elzebul motzi et hashedim, banekhem b'mi motzi'im otam? Lachen hem yihyu shoftekhem.	ואם אני בבעל זבול מוציא .12:27 את השדים בניכם במי מוציאים אותם לכן הם יהיו שופטיכם
12:28. But if I cast out demons by the Ruach of Elohim, then the reign of Elohim has come upon you.	12:28. V'im b'Ruach Elohim ani motzi et hashedim, vadai higi'ah aleikhem malchut Elohim.	ואם ברוח אלהים אני מוציא. 12:28 את השדים ודאי הגיעה עליכם מלכות אלהים
12:29. Or how is one able to enter a strong one's house and plunder his goods, unless he first binds the strong one? And then he shall plunder his house.	12:29. O eich yavo ish el beit hagever hachazak v'yashas et kelav, im lo yashor bereshonah et hagever? Az yashas et beito.	או איך יבוא איש אל בית 12:29. הגבר החזק וישס את כליו אם לא יאסור בראשונה את הגבר אז ישס את ביתו
12:30. He who is not with Me is against Me, and he who does not gather with Me scatters.	12:30. Mi she'eino iti negdi hu, u'mi she'eino me'asef iti mefazer.	מי שאינו אתי נגדי הוא ומי .12:30 שאינו מאסף אתי מפזר
12:31. Because of this I say to you, all sin and blasphemy shall be forgiven men, but the blasphemy against the Ruach shall not be forgiven men.	12:31. Lachen ani omer lachem, kol chet v'gidduf yisale'ach l'bnei adam, v'gidduf al haRuach lo yisale'ach l'bnei adam.	לכן אני אומר לכם כל חטא 12:31 וגדוף יסלח לבני אדם וגדוף על הרוח לא יסלח לבני אדם
12:32. And whoever speaks a word against the Son of Adam, it shall be forgiven him, but whoever speaks against the Ruach haQodesh, it shall not be	12:32. V'kol asher yedaber davar al Ben haAdam yisale'ach lo, u'midaber al haRuach haQodesh lo yisale'ach lo – lo ba'olam hazeh v'lo lavo.	וכל אשר ידבר דבר על בן .12:32 האדם יסלח לו ומדבר על הרוח הקדש לא יסלח לו לא בעולם הזה ולא לבוא

forgiven him, neither in this		
age nor in the one to come. 12:33. Either make the tree good and its fruit good, or else make the tree rotten and its fruit rotten – for a tree is known by its fruit.	12:33. O aseh ha'etz tov u'piryo tov, o aseh ha'etz ra u'piryo ra – ki m'pri ha'etz yivada ha'etz.	או עשה העץ טוב ופריו טוב .12:33 או עשה העץ רע ופריו רע כי מפרי העץ ייוודע העץ
12:34. Brood of adders! How are you able to speak what is good – being wicked? For the mouth speaks from the overflow of the heart.	12:34. Zerah p'tanim! Eich tuchlu ledaber tovot v'atem ra'im? Ki mipnei rov halev yedaber hapeh.	זרע פתנים איך תוכלו לדבר .12:34 טובות ואתם רעים כי מפני רוב הלב ידבר הפה
12:35. The good man brings forth what is good from the good treasure of his heart, and the wicked man brings forth what is wicked from the wicked treasure.	12:35. Ha'ish hatov motzi tovot mi'otzar libo hatov, v'ha'ish hara motzi ra'ot mi'otzaro hara.	האיש הטוב מוציא טובות .12:35 מאוצר לבו הטוב והאיש הרע מוציא רעות מאוצרו הרע
12:36. And I say to you that for every idle word men speak, they shall give an account of it in the day of judgment.	12:36. Omer ani lachem, ki al kol davar batel asher yedabru bnei adam, yitnu din v'cheshbon b'yom hadin.	אומר אני לכם כי על כל .12:36 דבר בטל אשר ידברו בני אדם יתנו דין וחשבון ביום הדין
12:37. For by your words you shall be declared righteous, and by your words you shall be declared guilty.	12:37. Ki b'devarecha titzdak, u'v'devarecha tarsha.	12:37. כי בדבריך תצדק ובדבריך תרשע
12:38. Then some of the scribes and Pharisees answered, saying, 'Teacher, we wish to see a sign from You.'	12:38. Az anu mik'tzat hasoferim v'hap'rushim lemor, 'Rabbi, rotzim anachnu lirot ot mimcha.'	אז ענו מקצת הסופרים .12:38 והפרושים לאמר רבי רוצים אנחנו לראות אות ממך
12:39. But He answering said to them, 'A wicked and adulterous generation seeks after a sign, and no sign shall be given to it except the sign of the prophet Yonah.	12:39. V'hu anah v'yomer lahem, 'Dor ra u'meno'ef mevakesh ot, v'ot lo yinatein lo ki im ot Yonah hanavi.'	והוא ענה ויאמר להם דור .12:39 רע ומנאף מבקש אות ואות לא יינתן לו כי אם אות יונה הנביא
12:40. For as Yonah was three days and three nights in the belly of the great fish, so shall the Son of Adam be three days and three nights in the heart of the earth.	12:40. Ki k'asher hayah Yonah shloshah yamim ushloshah leilot b'me'ei hadag hagedol, ken yihiyeh Ben haAdam b'lev ha'aretz.	כי כאשר היה יונה שלשה .12:40 ימים ושלשה לילות במעי הדג הגדול כן יהיה בן האדם בלב הארץ

12:41. Men of Nineweh shall stand up in the judgment with this generation and condemn it, because they repented at the preaching of Yonah. And look, a greater than Yonah is here.	12:41. Anshei Nineveh yakumu b'din im hador hazeh v'yachiyuhu, ki shavu b'hakra'at Yonah; v'hinei gadol miYonah po.	אנשי נינוה יקומו בדין עם .12:41 הדור הזה ויחיו כי שבו בהקראת יונה והנה גדול מיונה פה
12:42. The sovereigness of the South shall rise up in the judgment with this generation and condemn it, for she came from the ends of the earth to hear the wisdom of Shelomoh. And look, a greater than Shelomoh is here.	12:42. Malkat teiman takum b'din im hador hazeh v'tachiyennu, ki ba'ah mik'tzeh ha'aretz lishmo'a chochmat Shelomoh; v'hinei gadol miShelomoh po.	מלכת תימן תקום בדין עם .12:42 הדור הזה ותחייננו כי באה מקצה הארץ לשמוע חכמת שלמה והנה גדול משלמה פה
12:43. Now when the unclean spirit goes out of a man, he goes through dry places, seeking rest, and finds none.	12:43. V'ruach t'me'ah k'tetzeh min ha'adam, ta'avor b'mekomot tziyyim l'vakeish menuchah, v'lo timtza.	ורוח טמאה כשתצא מן .12:43 האדם תעבור במקומות ציים לבקש מנוחה ולא תמצא
12:44. Then it says, 'I shall return to my house from which I came.' And when it comes, it finds it empty, swept, and decorated.	12:44. Az tomar, 'Ashuv el beiti asher yatza'ti mimenu'; uv'vo'ah timtza oto reik, metutah, u'me'upah.	אז תאמר אשוב אל ביתי .12:44 אשר יצאתי ממנו ובבואה תמצא אותו ריק מטוטה ומעופה
12:45. Then it goes and takes with it seven other spirits more wicked than itself, and they come and dwell there. And the last of that man becomes worse than the first. So shall it also be with this wicked generation.	12:45. Az teilech v'tikach ita sheva ruchot acherot ra'ot heimena, u'vo'ot v'yoshvot sham; v'tihyeh acharit ha'ish hahi ra'ah min harishonah. Ken yihiyeh gam lador hara hazeh.	אז תלך ותקח אתה שבע 12:45. רוחות אחרות רעות הימנה ובאות ויושבות שם ותהיה אחרית האיש ההיא רעה מן הראשונה כן יהיה גם לדור הרע הזה
12:46. And while He was still speaking to the crowds, see, His mother and brothers stood outside, seeking to speak with Him.	12:46. Odenu medaber el hehamon, v'hinei imo v'echav omdim michutz, mevakshei ledaber imo.	עודנו מדבר אל ההמון והנה .12:46 אמו ואחיו עומדים מחוץ מבקשי לדבר עמו
12:47. And one said to Him, 'See, Your mother and Your brothers are standing outside, seeking to speak with You.'	12:47. V'yomar lo ish echad, 'Hinei imecha v'achecha omdim bachutz u'mevakshei ledaber itcha.'	ויאמר לו איש אחד הנה אמך .12:47 ואחיך עומדים בחוץ ומבקשי לדבר אתך
12:48. But He answering, said to the one who spoke to Him, 'Who is My mother and who are My brothers?'	12:48. Hu v'yan v'yomer l'omer elav, 'Mi hi imi u'mi hem achai?'	הוא ויען ויאמר לאומר אליו .12:48 מי היא אמי ומי הם אחי

12:49. And having stretched	12:49. Vayet et yado el	ויט את ידו אל תלמידיו .12:49
out His hand toward His	talmidav v'yomer, 'Hinei imi	ויאמר הנה אמי ואחי
taught ones, He said, 'See	v'achai!'	
My mother and My		
brothers!		
12:50. For whoever does the	12:50. Ki kol asher ya'aseh	12:50. כי כל אשר יעשה את רצון
desire of My Father who is	et retzon Avi asher	אבי אשר בשמים הוא אחי ואחותי
in the heavens is My brother	bashamayim, hu achi	ואמי
and sister and mother.	v'achoti v'imi.	

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
13:1. And on that day	13:1. U'bayom hahu yatza	וביום ההוא יצא יהושע מן .13:1
Yahusha went out of the	Yahusha min habayit	הבית וישב על יד הים
house and sat by the sea.	v'yeshev al yad hayam.	
13:2. And large crowds were	13:2. V'yikavu elav kehalot	ויקוו אליו קהלות רבות על כן .13:2
gathered together to Him, so	rabbot, al-ken alah l'sefinah	עלה לספינה וישב וכל ההמון עמד על
that He went into a boat and	v'yeshev, v'chol hehamon	השפה
sat down, and all the crowd	amad al hasfaf.	
stood on the beach.		
13:3. And He spoke to them	13:3. Vayedaber aleihem	וידבר עליהם הרבה במשלים .3:3
much in parables, saying,	harbeh b'mashalim lemor,	לאמר הנה יוצא הזורע לזרוע
'See, a sower went out to	'Hinei, yotzei hazore'a	
sow.	lizro'a.	
13:4. And as he sowed,	13:4. U'bizro'o, naflu min	ובזרעו נפלו מן הזרע על .13:4
some indeed fell by the way	hazera al derekh, v'ba'u	הדרך ובאו ציפורים ואכלום
side, and the birds came and	tziporim v'achlum.	
devoured them.		
13:5. And others fell on	13:5. V'acherim naflu al	ואחרים נפלו על מקומות סלע .13:5
rocky places, where they did	mekkomot sela, asher ein	אשר אין להם אדמה רבה ומיד צמחו
not have much soil. And	lahem adamah rabbah,	מאחר שאין עומק אדמה
immediately they sprang up	v'mi'yad tzamchu me'achar	
because they had no depth	she'ein ameq adamah.	
of soil.		
13:6. But when the sun was	13:6. U'k'shezarach	וכשזרח השמש נמלחו ומאחר .13:6
up they were scorched, and	hashemesh nimlachu,	שאין שורש יבשו
because they had no root	u'me'achar she'ein shoresh	
they withered away.	yaveshu.	
13:7. And others fell among	13:7. V'acherim naflu	ואחרים נפלו בקוצים וקוצים 13:7.
thorns, and the thorns came	b'kotzim, v'kotzim alah	עלה וחנקום
up and choked them.	v'chankenum.	
13:8. And others fell on	13:8. V'acherim naflu al	ואחרים נפלו על אדמה טובה .13:8
good soil and yielded a crop:	adamah tovah v'natnu pri –	ונתנו פרי זה מאה זה ששים וזה
some a hundredfold, some	zeh me'ah, zeh shishim,	שלשים
sixty, some thirty.	v'zeh shloshim.	

120 M: 1 1	12.0
_	מי אשר לו אזניים לשמוע .13:9
	ישמע
	ויגשו התלמידים ויאמרו לו .13:10
	מדוע במשלים אתה מדבר עליהם
i	
	ויען ויאמר להם כי ניתן לכם .13:11
lahem, 'Ki nitan lachem	לדעת את רזי מלכות השמים ולהם
lada'at et razei malchut	לא ניתן
hashshamayim, v'lahem lo	
nitan.'	
13:12. Ki asher vesh lo.	כי אשר יש לו יינתן לו .13:12
	והוסיף ואשר אין לו גם אשר יש לו
1 -	ייסלק ממנו
	12.2.2 p 7 C
Judicy minicia.	
12:12 Lachan h'machalim	לכן במשלים אני מדבר .13:13
	עליהם כי רואים לא יראו ושומעים עליהם כי רואים לא יראו ושומעים
•	עליוהם כי דואים לא יו או דשומעים לא ישמעו ולא יבינו
1	לאישמעו ולאיבינו
yishine u v io yavihun.	
40.44 770	10.11
	ובם נשלמת נבואת ישעיהו .13:14
	האומר שמוע תשמעו ולא תבינו וראה
	תראו ולא תדעו
tedau.'	
	כי השמן לב העם הזה .13:15
ha'am hazeh, u'v'oz'neihem	ובאזניהם כבדו משמוע ועיניהם עצמו
kavedu mish'moa,	פן יראו בעיניהם ובאזניהם ישמעו
v'eineihem atzemu – pen	ובלבבם יבינו ושבו וארפאם
yir'u v'eineihem,	
u'v'oz'neihem yishme'u,	
u'vilvavam yavinun, v'shavu	
v'erpa'eim.	
13:16. Ashrei eineichem ki	אשרי עיניכם כי רואות .13:16
ro'ot, v'ozneichem ki	ואזניכם כי שומעות
shom'ot,	
	אמן אומר אני לכם כי רבים .13:17
	נביאים וצדיקים חשקו לראות את
v'tzaddikim chash'qu lirot et	
	lada'at et razei malchut hashshamayim, v'lahem lo nitan.' 13:12. Ki asher yesh lo, yinatein lo v'hosif, v'asher ein lo, gam asher yesh lo yisaleq mimenu. 13:13. Lachen b'mashalim ani medaber aleihem, ki ro'im lo yir'u, v'shom'im lo yishme'u v'lo yavinun. 13:14. U'bam nishlamat nevu'at Yeshayahu ha'omer, 'Shamo'a tishme'u v'lo tavinu, u'ro'eh tir'u v'lo tedau.' 13:15. Ki hash'men leiv ha'am hazeh, u'v'oz'neihem kavedu mish'moa, v'eineihem atzemu – pen yir'u v'eineihem, u'v'oz'neihem yishme'u, u'vilvavam yavinun, v'shavu v'erpa'eim. 13:16. Ashrei eineichem ki ro'ot, v'ozneichem ki shom'ot, 13:17. Amen omer ani lachem, ki rabbim nevi'im

	т	T
what you see, and did not	asher atem ro'im v'lo ra'u,	אשר אתם רואים ולא ראו ולשמוע
see it, and to hear what you	v'l'shmoa asher atem	את אשר אתם שומעים ולא שמעו
hear, and did not hear it.	shom'im v'lo shamu.	12.10
13:18. You, then, hear the	13:18. Atem shema'u	אתם שמעו משל הזורע .13:18
parable of the sower:	mashal hazore'a:	12 10
13:19. When anyone hears	13:19. Kol hashome'a et dvar hamalchut v'eino	כל השומע את דבר המלכות .13:19
the word of the reign, and does not understand it, then	meivin, ba harasha v'gozel	ואינו מבין בא הרשע וגוזל את הנזרע בלבו זה הוא הנזרע על הדרך
the wicked one comes and	et hanizrah belibo – zeh hu	בלבו ווי ויוא ויירוו א הל ויוון
snatches away what was	hanizrah al haderekh.	
sown in his heart. This is	nameran ar naderenn	
that sown by the way side.		
13:20. And that sown on	13:20. V'hanizrah al hasela	והנזרע על הסלע הוא .13:20
rocky places, this is he who	hu hashome'a et hadavar	השומע את הדבר ומיד בשמחה
hears the word and	u'miyad b'simchah	מקבלו
immediately receives it with	mekab'lo,	
joy,		
13:21. yet he has no root in	13:21. V'ein lo shoresh	ואין לו שורש בעצמו אלא .13:21
himself, but is short-lived.	b'atzmo, ela zmani hu,	זמני הוא וכבוא צרה או רדיפה בגלל
And when pressure or	u'k'bo tzarah o redifah biglal	הדבר מיד נכשל
persecution arises because	hadavar, miyad nichshal.	
of the word, immediately he		
stumbles. 13:22. And that sown	13:22. V'hanizrah b'kotzim	12.22
among the thorns is he who	hu hashome'a et hadavar,	והנזרע בקוצים הוא השומע .13:22 את הדבר ודאגות העולם הזה ונקת
hears the word, and the	v'da'agot ha'olam hazeh	אונ חובר דו אגרונ העולם הווה דבקונ העושר חונקים את הדבר והיה ללא
worry of this age and the	u'nakat ha'osher chonqim et	פרי
deceit of riches choke the	hadavar, v'hayah l'lo pri.	,-
word, and it becomes		
fruitless.		
13:23. And that sown on	13:23. V'hanizrah al adamah	והנזרע על אדמה טובה הוא .13:23
good soil is he who hears	tovah hu hashome'a et	השומע את הדבר ומבין אשר גם
the word and understands	hadavar u'meivin, asher	עושה פרי ונותן זה מאה זה ששים
it, who indeed bears fruit	gam oseh pri v'nosein – zeh	וזה שלשים
and yields – some a	me'ah, zeh shishim, v'zeh	
hundredfold, some sixty,	shloshim.	
some thirty.	12.24 Maghal ashay says	משל אחר שם לפניהם .13:24
13:24. Another parable He	13:24. Mashal acher sam	משל אחר שם לפניהם .13:24 לאמר נידמה מלכות השמים לאיש
put before them, saying, 'The reign of the heavens	lifneihem lemor, 'Nidmah malchut hashshamayim	יאמר ניזמה מיכות השמים יאיש זורע זרע טוב בשדהו
has become like a man who	le'ish zore'a zera tov	וון עון עטובבשווון
sowed good seed in his	b'sadeihu.'	
field.'		
13:25. But while men slept,	13:25. U'b'heiyot	ובהיות האנשים ישנים בא .13:25
his enemy came and sowed	ha'anashim yashenim, ba	אויבו וזרע זונין בתוך החיטה והלך
darnel among the wheat	oyvo v'zara zonin b'toch	לו לו
and went away.	hachittah v'halach lo.	

וכצמח השיבול
ויגשו עבז
ויאמרו לו אדוני
ב
ויאמר להם אי
זאת ויאמרו לו
ויאמר לא פן הזונין תשחחו
ויווד,! ונאונונו
קציר ובאת
לקטו ברא <i>י</i>
אותם אלומוו
משל אחר
לאמר תדמה חרדל אשר י
7 148 71 111
הוא הקטן
וכאשר גדל גדוי
לעץ עד אשר ב
משל אחר
תדמה מלכות לקחה אשה וו
לקווה א שה וו קנ
r Jr

13:34. Yahusha spoke all this to the crowds in parables, and He did not speak to them without a parable,	13:34. Et kol eileh diber Yahusha l'hamon b'mashalim, u'b'li mashal lo diber lahem klum,	את כל אלה דיבר יהושע .13:34 להמון במשלים ובלי משל לא דיבר להם כלום
13:35. So that what was spoken by the prophet might be filled, saying, 'I shall open My mouth in parables, I shall pour forth what has been hidden from the foundation of the world.'	13:35. Lema'an yitmaleh han'emor al y'dei hanavi, ha'omer, 'Eftach b'mashal pi, abia nistarot min y'sod olam.'	למען יתמלא הנאמר על ידי .13:35 הנביא האומר אפתח במשל פי אביע נסתרות מָן יְסוֹד עולם
13:36. Then, having sent the crowds away, Yahusha went into the house. And His taught ones came to Him, saying, 'Explain to us the parable of the darnel of the field.'	13:36. Az shilach et hehamonim v'Yahusha ba habayit, v'yigshu elav talmidav v'amru, 'Pharosh lanu et mashal hazonin hasadeh.'	אז שלח את ההמון ויהושע .13:36 בא הביתה ויגשו אליו תלמידיו ויאמרו פרש לנו את משל הזונין השדה
13:37. And He answering, said to them, 'He who is sowing the good seed is the Son of Adam,	13:37. V'ya'an v'yomer lahem, 'Hazore'a et hazera hatov hu Ben haAdam.	ויען ויאמר להם הזורע את .13:37 הזרע הטוב הוא בן האדם
13:38. And the field is the world. And the good seed, these are the sons of the reign, but the darnel are the sons of the wicked one.	13:38. V'hasadeh hu ha'olam, v'hazera hatov hem bnei hamalchut, v'hazonin bnei hara.	והשדה הוא העולם והזרע .13:38 הטוב הם בני המלכות והזונין בני הרע
13:39. And the enemy who sowed them is the devil, and the harvest is the end of the age, and the reapers are the messengers.	13:39. V'ha'oyev hazorea otam hu hasatan, v'hakatzir sof ha'olam hu, v'hakotzrim malachim hem.	והאויב הזרע אותם הוא .13:39 השטן והקציר סוף העולם הוא והקוצרים מלאכים הם
13:40. As the darnel then is gathered and burned in the fire, so it shall be at the end of this age.	13:40. Ka'asher nilk'tim hazonin v'nisrafim ba'esh, ken yihiyeh b'ketz ha'olam hazeh.	כאשר נלקטים הזונין .13:40 ונשרפים באש כן יהיה בקץ העולם הזה
13:41. The Son of Adam shall send out His messengers, and they shall gather out of His reign all the stumbling-blocks, and those doing lawlessness,	13:41. Ben haAdam yishlach malachav v'yasfu mimalkhuto et kol hamkhoshelim v'et osei ha'avlah,	בן האדם ישלח מלאכיו .13:41 ויאספו ממלכותו את כל המכשולים ואת עושי העוולה
13:42. And shall throw them into the furnace of fire – there shall be wailing and gnashing of teeth.	13:42. V'hishlichum el kivshan ha'esh – sham yihyeh bechi u'charoq shinaim.	והשליכם אל כבשן האש .13:42 שם יהיה בכי וחרוק שיניים

13:43. Then the righteous shall shine forth as the sun in the reign of their Father. He who has ears to hear, let him hear!	13:43. Az yizrachu hatzaddikim kashamesh b'malkhut Avihem. Asher lo oznayim lishmo'a yishma!	אז יזרחו הצדיקים כשמש .13:43 במלכות אביהם אשר לו אזניים לשמוע ישמע
13:44. Again, the reign of the heavens is like treasure hidden in a field, which a man, having found it, hid. And for joy over it he goes and sells all that he has and buys that field.	13:44. Shuv, tidmeh malchut hashshamayim l'otzar nistar basadeh asher matza ish v'tameno, u'mis'machato alav halach u'machar et kol asher lo v'kanah et hasadeh hahu.	שוב תדמה מלכות השמים .13:44 לאוצר נסתר בשדה אשר מצא איש ויטמנה ומשמחתו עליו הלך ומכר את כל אשר לו וקנה את השדה ההוא
13:45. Again, the reign of the heavens is like a man, a merchant, seeking fine pearls,	13:45. Shuv, tidmeh malchut hashshamayim l'ish socher mevakesh mar'ginayot tovat,	שוב תדמה מלכות השמים .13:45 לאיש סוחר מבקש מרגליות טובות
13:46. Who, when he had found one pearl of great price, went and sold all that he had and bought it.	13:46. Asher k'matz'o mar'galiyah achat yakarah, halach u'machar et kol asher lo v'kanah otah.	אשר כמצאו מרגלית אחת .13:46 יקרה הלך ומכר את כל אשר לו וקנה אותה
13:47. Again, the reign of the heavens is like a dragnet that was thrown into the sea and gathered some of every kind,	13:47. Shuv, tidmeh malchut hashshamayim l'remeshet hashluha bayam v'asfa min kol min,	שוב תדמה מלכות השמים .13:47 לרמשת השלוחה בים ואספה מן כל מין
13:48. Which, when it was filled, they drew to shore. And they sat down, and gathered the good into containers, but threw the rotten away.	13:48. U'k'mil'uha, he'elu el hagadah v'yashvu v'livru et hatovim l'kli v'et hara'im hishlichu chutzah.	וכמלאוה העלו אל הגדה .13:48 וישבו ולברו את הטובים לכלי ואת הרעים השליכו החוצה
13:49. Thus it shall be at the end of the age: the messengers shall come forth, and separate the wicked out of the midst of the righteous,	13:49. Ken yihiyeh b'ketz ha'olam – y'tze'u hamalachim v'yavdilu et hresha'im mitoch hatzaddikim,	כן יהיה בקץ העולם יצאו .13:49 המלאכים ויבדילו את הרשעים מתוך הצדיקים
13:50. And shall throw them into the furnace of fire – there shall be wailing and gnashing of teeth.	13:50. V'hishlichum el kivshan ha'esh – sham yihyeh bechi u'charoq shinaim.	והשליכם אל כבשן האש .13:50 שם יהיה בכי וחרוק שיניים
13:51. Yahusha said to them, 'Have you understood all this?' They said to Him, 'Yes, Master.'	13:51. Yahusha amar lahem, 'Havan'tem et kol eileh?' Amru lo, 'Ken, Adon.'	יהושע אמר להם הבנתם את .13:51 כל אלה אמרו לו כן אדון
13:52. And He said to them, 'Therefore every scholar taught in the reign of the heavens is like a	13:52. V'amar lahem, 'Lachen kol sofer l'mud b'malchut hashshamayim domeh l'ba'al bayit hamotzi	ואמר להם לכן כל סופר למד .13:52 במלכות השמים דומה לבעל הבית המוציא מאוצרו חדשות וישנות

householder who brings out of his treasure matters, renewed and old.'	m'otzaro chadashot v'yeshanot.'	
13:53. And it came to be, when Yahusha had ended these parables, that He left there.	13:53. Vayehi k'chalot Yahusha et ham'shalim ha'eleh, yatzah misham.	ויהי ככלות יהושע את .13:53 המשלים האלה יצא משם
13:54. And when He had come to His own country, He taught them in their congregation, so that they were astonished and said, 'Where did this One get this wisdom and miracles?'	13:54. U'k'vo'o el artzo limed otam b'veit kenisatam, v'yitommu v'yomru, 'Eifo lezeh hachochmah v'hanifla'ot hazot?'	וכבואו אל ארצו לימד אותם .13:54 בבית כנסיתם ויתומו ויאמרו איפה לזה החכמה והנפלאות הזאת
13:55. Is this not the son of the carpenter? Is not His mother called Miryam? And His brothers, Ya'aqob and Yoseph and Shim'on and Yehudah?	13:55. Halo hu ben ha'naggar? Halo imo sh'mah Miryam, v'echav Ya'aqov, Yosef, Shim'on, v'Yehudah?	13:55. הלוא אמו בן הנגר הלוא אמו שמה מרים ואחיו יעקב יוסף שמעון ויהודה
13:56. And His sisters, are they not all with us? Where then did this One get all this?	13:56. V'achayotav, halo kulan itanu? V'eifo lezeh kol eileh?	ואחיותיו הלוא כלנה אתנו .13:56 ואיפה לזה כל אלה
13:57. And they stumbled at Him. But Yahusha said to them, 'A prophet is not unappreciated except in his own country and in his own house.'	13:57. Vayikashlu vo. V'Yahusha amar lahem, 'Ein navi nival ela b'artzo u'veveito.'	ויקשלו בו ויהושע אמר להם 13:57. אין נביא נבזה אלא בארצו ובביתו
13:58. And He did not do many miracles there because of their unbelief.	13:58. V'lo asah sham nisim rabbim mipnei choser emunatam.	ולא עשה שם נסים רבים .13:58 מפני חסר אמונתם

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
14:1. At that time Herodes	14:1. Ba'et hahi shama	בעת ההיא שמע הורדוס המלך .14:1
the district ruler heard the	Herodes, hamelech	המחוזי את שמועת יהושע
report about Yahusha,	hamechozi, et shemu'at	
_	Yahusha,	

14:2. And said to his servants, "This is Yochanan the Immerser. He has risen from the dead, and because of this, these powers are at work in him."	14:2. Vayomer l'avadav, 'Zeh Yochanan hamatbil. Hu kam min hametim, u'lachen ba'ot hakochot ha'eleh b'kirbo.'	ויאמר לעבדיו זה יוחנן .14:2 המטביל הוא קם מן המתים ולכן באות הכוחות האלה בקרבו
14:3. For Herodes had arrested Yochanan, bound him, and put him in prison because of Herodias, his brother Philippos's wife,	14:3. Herodes achaz et Yochanan, asro v'hishlicho el habeit sohar biglal Herodiah eshet Philippos achiv,	הורדוס אחז את יוחנן אסרו .14:3 והשליכו אל בית הסוהר בגלל הרודיה אשת פיליפוס אחיו
14:4. Because Yochanan had said to him, 'It is not right for you to have her.'	14:4. Ki amar lo Yochanan, 'Lo mutar lecha lihyot ima.'	כי אמר לו יוחנן לא מותר לך .14:4 להיות עמה
14:5. And wishing to kill him, he feared the crowd, because they held him as a prophet.	14:5. U'rotzeh l'horgo, yareh et hehamon, ki achazu oto k'navi.	ורוצה להרגו ירא את ההמון 14:5. כי אחזו אותו כנביא
14:6. But as Herodes's birthday was being held, the daughter of Herodias danced before them and pleased Herodes,	14:6. U'k'chal herodes et yom huledeto, rikk'dah bat Herodiah lifneihem v'tirtzeh et Herodes,	וכחג הורדוס את יום הולדתו .14:6 רקדה בת הרודיה לפניהם ותרצה את הורדוס
14:7. So he promised with an oath to give her whatever she asked,	14:7. V'nishba la latet lah kol asher tiv'keh,	ונשבע לה לתת לה כל אשר .14:7 תבקש
14:8. And she, urged on by her mother, said, 'Give me here the head of Yochanan the Immerser on a dish.'	14:8. V'hi, mudachat mei'ima, amrah, 'Ten-li po et rosh Yochanan hamatbil al mazreq.'	והיא מודחת מאמה אמרה תן .14:8 לי פה את ראש יוחנן המטביל על מגש
14:9. And the sovereign was sad, but because of the oaths and the guests he commanded it to be given,	14:9. Vayit'atzeb hamelech, aval biglal hash'vuot v'hayoshevim, tzivah latet,	ויתעצב המלך אבל בגלל .14:9 השבועות והיושבים צוה לתת
14:10. And sent and beheaded Yochanan in the prison.	14:10. Vayishlach v'natakh et rosh Yochanan b'veit hasohar.	וישלח ונתך את ראש יוחנן .14:10 בבית הסוהר
14:11. And his head was brought on a dish and given to the girl, and she brought it to her mother.	14:11. Vayuva rosho al mazreq v'nitan l'na'arah, v'tavi oto l'ima.	ויבוא ראשו על מגש וניתן .14:11 לנערה ותביא אותו לאמה
14:12. And his taught ones came and took the body and buried it, and went and reported to Yahusha.	14:12. Vayavo'u talmidav vayis'u et haguf v'qavru oto, v'halchu v'higidu l'Yahusha.	ויבואו תלמידיו וישאו את 14:12 הגוף ויקברו אותו וילכו ויגידו ליהושע
14:13. Now when Yahusha heard it, He withdrew from there in a boat to a deserted place by Himself. And when	14:13. Vayishma Yahusha vayisur misham b'sefinah l'makom shomeim levado. V'kesham'u hehamonim,	וישמע יהושע ויסור משם .14:13 בספינה למקום שומם לבדו וכשמוע ההמונים הלכו אחריו ברגל מן הערים

the crowds heard it, they followed Him on foot from the cities.	halchu acharav b'regel min he'arim.	
14:14. And when Yahusha came out, He saw a large crowd and was moved with compassion for them, and healed their sick.	14:14. Vayetse Yahusha vayar hamon gadol v'yachmol aleihem v'rapa et cholayhem.	ויצא יהושע וירא המון גדול .14:14 ויחמול עליהם וירפא את חוליהם
14:15. And when evening came, His taught ones came to Him, saying, 'This is a deserted place, and the hour is already late. Dismiss the crowds so they may go into the villages and buy food for themselves.'	14:15. U'vo erev, nigshu elav talmidav v'amru, 'Makom shomeim zeh v'hasha'ah kvar avrah; shalach et hehamonim v'yelechu l'kfarim v'yiknu lahem okhel.'	ובוא ערב ניגשו אליו. 14:15 תלמידיו ויאמרו מקום שומם זה והשעה כבר עברה שלח את ההמונים וילכו לכפרים ויקנו להם אוכל
14:16. But Yahusha said to them, 'They do not need to go away, give them to eat yourselves.'	14:16. Vayomer lahem Yahusha, 'Ein tzarich sheyelechu, tenulem atem le'echol.'	ויאמר להם יהושע אין צריך .14:16 שילכו תנו להם אתם לאכול
14:17. And they said to Him, 'We have here only five loaves and two fish.'	14:17. Vayomru lo, 'Ein lanu po ki im chamesh challot u'shnei dagim.'	ויאמרו לו אין לנו פה כי אם 14:17. חמש חלות ושני דגים
14:18. And He said, 'Bring them here to Me.'	14:18. Vayomer, 'Havi'um li po.'	ויאמר הביאום לי פה .14:18
14:19. And commanding the crowds to sit down on the grass, and taking the five loaves and the two fish, and looking up to the heavens, He blessed and broke and gave the loaves to the taught ones, and the taught ones gave to the crowds.	14:19. Vayetzav et hehamonim l'shevet al hachatzir, vayikach et chamesh hachallot v'shnei hadagim, v'nisah einav hashshamayim, vayevarech, vayivtzor, v'natan et hachallot l'talmidim, v'hatalmidim latzibur.	ויצו את ההמונים לשבת על .14:19 החציר ויקח את חמש החלות ושני הדגים ויישא עיניו השמים ויברך ויבצור ויתן את החלות לתלמידים והתלמידים לציבור
14:20. And all ate and were satisfied, and they picked up the pieces left over – twelve baskets, filled.	14:20. Vayokh'lu kulam vayisbe'u, v'natlu hanotarim sh'neiym asar salim m'le'im.	ויאכלו כולם וישבעו ונטלו .14:20 הנותרים שניים עשר סלים מלאים
14:21. Now those who ate were about five thousand men, besides women and children.	14:21. V'hokhleihem hayu kechamashat alafim anashim, milvad nashim v'taf.	והאוכלים היו כחמשת 14:21 אלפים אנשים מלבד נשים וטף
14:22. And immediately Yahusha made His taught ones enter into the boat and go before Him to the other side, while He dismissed the crowds.	14:22. U'miyad nachas Yahusha et talmidav l'sefinah, v'yavoru le'ever ha'acher ad asher y'shalach et hehamonim.	ומיד נכס יהושע את 14:22 תלמידיו לספינה ויעברו לעבר האחר עד אשר ישלח את ההמונים

14:23. And having sent the crowds away, He went up to the mountain by Himself to pray. And when evening had come, He was alone there.	14:23. U'k'shilach et hehamonim, alah l'har levado l'hitpalel; u'vo ha'erev, haya sham levado.	וכששלח את ההמונים עלה .14:23 להר לבדו להתפלל ובוא הערב היה שם לבדו
14:24. But the boat was now in the middle of the sea, agitated by the waves, for the wind was against it.	14:24. V'hasefinah kvar be'emtza hayam, mitnurah min hagalim, ki haruach hayta negdah.	והספינה כבר באמצע הים .14:24 מתנורה מן הגלים כי הרוח היתה נגדה
14:25. And in the fourth watch of the night Yahusha went to them, walking on the sea.	14:25. U'berevi'it ashmoret halaylah, ba aleihem Yahusha holech al hayam.	וברביעית אשמורת הלילה .14:25 בא עליהם יהושע הולך על הים
14:26. And when the taught ones saw Him walking on the sea, they were troubled, saying, 'It is a phantom!' And from fear they cried out.	14:26. Vayir'u hatalmidim oto mehalech al hayam, v'nivhalu v'amru, 'Ruach hu!' u'miyirah tza'aku.	ויראו התלמידים אותו מהלך .14:26 על הים ויבהלו ויאמרו רוח הוא ומיראה צעקו
14:27. But immediately Yahusha spoke to them, saying, 'Take courage, it is I. Do not be afraid.'	14:27. U'miyad diber Yahusha aleihem lemor, 'Chizku, ani hu; al tira'u.'	ומיד דיבר יהושע עליהם .14:27 לאמר חזקו אני הוא אל תיראו
14:28. And Kepha answered Him and said, 'Master, if it is You, command me to come to You on the water.'	14:28. Vaya'an Kepha v'yomer, 'Adonai, im atah hu, tzaveini lavo eilecha al hamayim.'	ויען כיפה ויאמר אדני אם 14:28. אתה הוא צויני לבוא אליך על המים
14:29. And He said, 'Come.' And when Kepha had come down out of the boat, he walked on the water to go to Yahusha.	14:29. Vayomer, 'Bo.' Vayeired Kepha min hasefinah v'halech al hamayim lavo el Yahusha.	ויאמר בוא וירד כיפה מן .14:29 הספינה וילך על המים לבוא אל יהושע
14:30. But when he saw that the wind was strong, he was afraid, and beginning to sink he cried out, saying, 'Master, save me!'	14:30. U'k'ro'oto et haruach chazakah, yareh, u'matchil litbo'a tza'ak lemor, 'Adoni hoshieni!'	וכראותו את הרוח חזקה ירא .14:30 ומתחיל לטבוע צעק לאמר אדוני הושיעני
14:31. And immediately Yahusha stretched out His hand and took hold of him, and said to him, 'O you of little belief, why did you doubt?'	14:31. U'miyad pashat Yahusha et yado v'hechezik bo, v'amar lo, 'Q'tan emunah, lamah nistapakhta?'	ומיד פשט יהושע את ידו .14:31 והחזיק בו ויאמר לו קטן אמונה למה נסתפקת
14:32. And when they came into the boat, the wind ceased.	14:32. U'k'shenichnesu l'sefinah, shakat haruach.	וכשנכנסו לספינה שקט .14:32 הרוח
14:33. And those in the boat came and bowed to Him,	14:33. V'hayoshevim bas'finah ba'u v'hishtachavu	והיושבים בספינה באו .14:33 והשתחוו לו ויאמרו אמן אתה בן האלהים

saying, "Truly You are the Son of Elohim."	lo v'amru, 'Amein, Atah Ben haElohim.'	
14:34. And having passed over, they came to the land of Gennesar.	14:34. U'k'ovram avru v'ba'u el eretz Gennesar.	וכעברם עברו ובאו אל ארץ .14:34 גניסר
14:35. And when the men of that place recognized Him, they sent out into all that surrounding country, and brought to Him all who were sick,	14:35. Vayakiruhu anshei hamaqom hahu, v'shalchu l'chol hasvivah hahi, v'hevi'u elav kol hacholim,	ויכירוהו אנשי המקום ההוא 14:35. ושלחו לכל הסביבה ההיא והביאו אליו כל החולים
14:36. And begged Him to let them only touch the tsitsit of His garment. And as many as touched it were completely healed.	14:36. Vayitchanenu elav k'dei yiga'u b'tzitzit k'naf begedo, v'kol hanog'im nitrap'u malei.	ויתחננו אליו כדי יגעו .14:36 בציצית כנף בגדו וכל הנוגעים נתרפאו מלאי

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
15:1. Then there came to Yahusha scribes and Pharisees from Yerushalayim, saying,	15:1. Az ba'u el Yahusha soferim u'perushim miYerushalayim lemor,	אז באו אל יהושע סופרים .15:1 ופרושים מירושלים לאמר
15:2. 'Why do Your taught ones transgress the tradition of the elders? For they do not wash their hands when they eat bread.'	15:2. Madua talmideicha ov'rim al masoret haz'kenim? Ki lo roch'tzim y'deihem b'ochlam lechem.	מדוע תלמידיך עוברים על .15:2 מסורת הזקנים כי לא רוחצים ידיהם באכלם לחם
15:3. But He answering, said to them, 'Why do you also transgress the command of Elohim because of your tradition?'	15:3. V'ya'an v'yomer lahem, 'Madua gam atem ov'rim et mitzvat Elohim biglal masor'teichem?'	ויען ויאמר להם מדוע גם אתם 15:3. עוברים את מצות אלהים בגלל מסורתכם
15:4. For Elohim commanded, saying, 'Respect your father and your mother,' and, 'He who curses father or mother, let him be put to death.'	15:4. Ki Elohim tzivah lemor, 'Kabbed et avicha v'et imecha,' v''mekalel av v'em mot yumat.'	כי אלהים צוה לאמר כבד את .15:4 אביך ואת אמך ומקלל אב ואם מות יומת

15:5. But you say, 'Whoever says to his father or mother, "Whatever profit you might have received from me has been dedicated,"	15:5. V'atem omrim, 'Kol asher yomar ish l'aviv o l'imo, korban hu asher tuchal hanah mimeni,'	ואתם אומרים כל אשר יאמר .15:5 איש לאביו או לאמו קרבן הוא אשר תוכל הנאה ממני
15:6. Is certainly released from respecting his father or mother.' So you have nullified the command of Elohim by your tradition.	15:6. Lo y'chabbed et aviv o et imo – v'vateilu et mitzvat Elohim biglal masor'teichem.	לא יכבד את אביו או את אמו .15:6 ובטלתם את מצות אלהים בגלל מסורתכם
15:7. Hypocrites! Yeshayahu rightly prophesied about you, saying,	15:7. Tzavua'im! Yafeh nava Yeshayahu aleichem lemor,	צבועים יפה נבא ישעיהו .15:7 עליכם לאמר
15:8. 'This people draw near to Me with their mouth, and respect Me with their lips, but their heart is far from Me.'	15:8. 'Ha'am hazeh b'fiv u'v'sfatav k'v'duni, v'libam rachoq mimeni.'	העם הזה בפיו ובשפתיו .15:8 כבדוני ולבם רחק ממני
15:9. 'But in vain do they worship Me, teaching as teachings the commands of men.'	15:9. 'V'shav yir'uni, melamdim torot mitzvot b'nei adam.'	ושוא יראוני מלמדים תורות .15:9 מצות בני אדם
15:10. And calling the crowd near, He said to them, 'Hear and understand:'	15:10. Vayikra el hehamon v'yomer lahem, 'Shema'u u'havinu:'	ויקרא אל ההמון ויאמר להם 15:10. שמעו והבינו
15:11. 'Not that which goes into the mouth defiles the man, but that which comes out of the mouth, this defiles the man.'	15:11. Lo hanichnas el hapeh metameh et ha'adam, ki im hayotzeh min hapeh – zeh metameh et ha'adam.	לא הנכנס אל הפה מטמא את .15:11 האדם כי אם היוצא מן הפה זה מטמא את האדם
15:12. Then His taught ones came and said to Him, 'Do You know that the Pharisees stumbled when they heard this word?'	15:12. Az nigshu talmidav v'amru lo, 'Hayadata ki hap'rushim nik'shelu b'sham'am et hadavar hazeh?'	אז נגשו תלמידיו ויאמרו לו .15:12 הידעת כי הפרושים נכשלו בשמעם את הדבר הזה
15:13. But He answering, said, 'Every plant which My heavenly Father has not planted shall be uprooted.'	15:13. V'ya'an v'yomer, 'Kol netiyah asher lo nata Avi shebashamayim, te'aker.'	ויען ויאמר כל נטיעה אשר .15:13 לא נטע אבי שבשמים תיעקר
15:14. 'Leave them alone. They are blind leaders of the blind. And if the blind leads the blind, both shall fall into a ditch.'	15:14. Hani'chem – ivrim manhigim ivrim. V'im ivver yanhag ivver, sheneihem yiplu l'bor.	הניחם עורים מנהיגים .15:14 עורים ואם עיור ינהיג עיור שניהם יפלו לבור
15:15. And Kepha answering said to Him, 'Explain this parable to us.'	15:15. Vaya'an Kepha v'yomer lo, 'Pharosh lanu et hamashal hazeh.'	ויען כיפה ויאמר לו פרש לנו .15:15 את המשל הזה

4 F 4 C A 137 1 1 11	A PLACE TY TYPE TO THE	4546
15:16. And Yahusha said,	15:16. Vayomer Yahusha, 'Af	ויאמר יהושע אף אתם עדיין .15:16
'Are you also still without	atem adayin lo havinim	לא הבינים אתם
understanding?'	atem?'	
15:17. 'Do you not	15:17. Halo atem mevinim,	הלוא אתם מבינים כי כל .15:17
understand that whatever	ki kol hanichnas el hapeh	הנכנס אל הפה הולך אל הבטן ונשלח
enters into the mouth goes	holech el habeten v'nishlach	אל מוצא הרעים
into the stomach and is cast	el motza hara'im?	
out into the sewer?'		
15:18. 'But what comes out	15:18. Aval hayotzeh min	15:18. אבל היוצא מן הפה יוצא מן
of the mouth comes from	hapeh yotzeh min halev,	הלב ואלה מטמאים את האדם
the heart, and these defile	v'eileh metam'im et	- 1111 - 11202 1111 - 1111
the man.'	ha'adam.	
15:19. 'For out of the heart		15.10
	15:19. Ki min halev yotzim	כי מן הלב יוצאים מחשבות .15:19
come forth wicked	machshavot ra'ot – retzach,	רעות רצח נאף זנות גנבה עדות שקר
reasonings, murders,	na'af, zenut, g'neivah, edut	נאצות
adulteries, whorings, thefts,	sheker, ne'atzot.	
false witnessings, slanders.'		
15:20. 'These defile the	15:20. Eileh hem	אלה הם המטמאים את .15:20
man, but to eat with	hametam'im et ha'adam –	האדם אבל לאכול בידיים לא רחוצות
unwashed hands does not	aval le'echol b'yadayim lo	לא מטמא את האדם
defile the man.'	rechutzot lo metameh et	
	ha'adam.	
15:31. So the crowd	15:31. Vayitmehu	ויתמהו ההמונים בראותם .15:31
marveled when they saw	hehamonim bir'otam	אלמים מדברים פסחים מתרפאים
the dumb speaking, the	ilemim medabrim, p'suchim	פסחים מהלכים עיוורים רואים
injured made whole, the	mitrap'im, p'sachim	ויהללו את אלהי ישראל
lame walking, and the blind	mehalchim, ivrim ro'im,	73 16 11/33 13 17/11
seeing. And they praised the	v'y'hal'lu et Elohei Yisra'el.	
Elohim of Yisra'el.	v y nai iu et Lionei Tista ei.	
	15.22 Varilma Vahyaha al	15.22
15:32. And Yahusha, having	15:32. Vayikra Yahusha el	ויקרא יהושע אל תלמידיו .15:32
called His taught ones near,	talmidav v'yomer, 'Nichamti	ויאמר נחמתי על ההמון כי כבר ימים
said, 'I have compassion on	al hehamon, ki kvar yamim	שלשה הם עמי ואין להם מה לאכול
the crowd, because they	shloshah him ami, v'ein	ולא רוצה אני לשלחם ריקים פן
have now continued with	lahem mah le'echol. V'lo	יתעפו בדרך
Me three days and have not	rotzeh ani l'shalchem reikim	
had food to eat. And I do not	pen y'atfu baderekh.'	
wish to send them away		
hungry, lest they faint on the		
way.'		
15:33. And His taught ones	15:33. Vayomru lo talmidav,	ויאמרו לו תלמידיו איפה .15:33
said to Him, 'Where are we	'Eifo nimtza lechem	נמצא לחם במדבר להשביע את המון
to get enough bread in the	bamidbar lehisbi'a et	העם הזה
desert to satisfy such a large	hamon ha'am hazeh?'	
crowd?'		
15:34. And Yahusha said to	15.24 Vayamer laham	ויאמר להם יהושע כמה .15:34
	15:34. Vayomer lahem	ויאמו להם יהושע כמה. 15:54. חלות יש לכם ויאמרו שבע ומעט
them, 'How many loaves do	Yahusha, 'Kamah challot	
you have?' And they said,	yesh lachem?' Vayomru,	דגים קטנים
'Seven, and a few small fish.'	'Sheva, v'me'at dagim	
	q'tanim.'	

15:35. And He commanded the crowd to sit down on the ground,	15:35. Vayetzav et hehamonim l'shevet al ha'aretz,	ויצו את ההמונים לשבת על .15:35 הארץ
15:36. And taking the seven loaves and the fish, and having given thanks, He broke them and gave to His taught ones, and the taught ones to the crowd.	15:36. Vayikach et sheva hachallot v'et hadagim, v'hodah, vayivtzor v'natan l'talmidav, v'hatalmidim lahamon.	ויקח את שבע החלות ואת .15:36 הדגים והודה ויבצור ויתן לתלמידיו והתלמידים להמון
15:37. And all ate and were satisfied, and they picked up what was left over of the broken pieces – seven large baskets, filled.	15:37. Vayokh'lu kulam vayisbe'u, v'natlu notar shivrei hachallot – sheva salim g'dolim m'le'im.	ויאכלו כולם וישבעו ונטלו .15:37 נותר שברי החלות שבעה סלים גדולים מלאים
15:38. And those who ate were four thousand men, besides women and children.	15:38. V'hokhleihem hayu arba'at alafim anashim, milvad nashim v'taf.	והאוכלים היו ארבעת 15:38. אלפים אנשים מלבד נשים וטף
15:39. And having sent the crowd away, He went into the boat, and came to the borders of Magdala.	15:39. U'k'shilach et hehamon, ala l'sefinah u'va el gevulot Magdala.	וכששלח את ההמון עלה .15:39 לספינה ובא אל גבולות מגדלה

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
16:1. And the Pharisees and	16:1. Vayavo'u hap'rushim	ויבואו הפרושים והצדוקים .16:1
Sadducees came, and trying	v'hatz'dukim u'lenasoto	ולנסותו שאלו אותו להראות אות מן
Him asked that He would	sha'alu oto l'har'ot ot min	השמים
show them a sign from the	hashamayim.	
heavens.		
16:2. And He answering said	16:2. V'ya'an v'yomer	ויען ויאמר להם בערב אתם .16:2
to them, 'When it is evening	lahem, 'Ba'arev atem omrim,	אומרים שלום יהיה כי אדם השמים
you say, "Fair weather, for	"Shalom yihyeh, ki adom	
the heaven is red,"	hashamayim,"	
16:3. 'And in the morning,	16:3. U'baboker, "Hayom	ובבקר היום סערה כי אדם .16:3
"Today it shall be stormy	s'arah, ki adom nistar	נסתר השמים צבועים פורסים אתם
weather, for the heaven is	hashamayim." Tz'vu'im!	פני השמים ואותות הזמנים אינכם
red and gloomy."	Porsim atem pnei	יודעים לבחון
Hypocrites! You know to	hashamayim, v'otot	
discern the face of the	hazmanim einchem yod'im	
heavens, but you are unable	livchon.	

to discern the signs of the		
times.'		
16:4. 'A wicked and adulterous generation seeks after a sign, and no sign shall be given to it except the sign of the prophet Yonah.' And He left them and went away.	16:4. Dor ra u'meno'ef mevakesh ot, v'lo yinatein lo ot ki im ot Yonah hanavi. V'ya'azov otam v'yelech.	דור רע ומנאף מבקש אות ולא .16:4 יינתן לו אות כי אם אות יונה הנביא ויעזוב אותם וילך
16:5. And His taught ones came to the other side and had forgotten to take bread.	16:5. V'k'vo hatalmidim la'eiver hasheni, shach'chu l'kachat lechem.	וכבוא התלמידים לעבר השני .16:5 שכחו לקחת לחם
16:6. And Yahusha said to them, 'Mind! And beware of the leaven of the Pharisees and the Sadducees.'	16:6. Vayomer lahem Yahusha, 'Hizaharu! U'hishameru mish'or hap'rushim v'hatz'dukim.'	ויאמר להם יהושע הזהרו .16:6 והישמרו משאר הפרושים והצדוקים
16:7. And they reasoned among themselves, saying, 'Because we brought no bread!'	16:7. Vayach'shvu b'neihem lemor, 'Zeh ki lo lakachnu lechem!'	ויחשבו ביניהם לאמר זה כי .16:7 לא לקחנו לחם
16:8. But Yahusha, being aware of this, said to them, 'O you of little belief, why do you reason among yourselves because you brought no bread?'	16:8. V'yahusha yode'a amar lahem, 'Q'tanei emunah, lamah atem choshvim b'neichem al lo hech'tem lechem?'	ויהושע יודע אמר להם קטני .16:8 אמונה למה אתם חושבים ביניכם על לא הבאתם לחם
16:9. 'Do you still not understand, neither remember the five loaves of the five thousand and how many baskets you picked up?'	16:9. Od lo havinim atem, v'lo zachartem et chamesh hachallot l'chameshet alafim v'kamah salim lakachtem?	עוד לא הבינים אתם ולא .16:9 זכרתם את חמש החלות לחמשת אלפים וכמה סלים לקחתם
16:10. 'Or the seven loaves of the four thousand and how many large baskets you picked up?'	16:10. O et sheva hachallot l'arba'at alafim v'kamah salim g'dolim lakachtem?	או את שבע החלות לארבעת .16:10 אלפים וכמה סלים גדולים לקחתם
16:11. 'How is it you do not understand that I did not speak to you concerning bread? But to beware of the leaven of the Pharisees and Sadducees.'	16:11. Eich lo havinim atem ki lo al halechem dibarti im'chem, ki im l'hishamer mish'or hap'rushim v'hatz'dukim?	איך לא הבינים אתם כי לא 16:11. על הלחם דברתי עמכם כי אם להישמר משאר הפרושים והצדוקים
16:12. Then they understood that He did not say to beware of the leaven of bread, but of the teaching of the Pharisees and Sadducees.	16:12. Az hevinu ki lo amar l'hishamer mish'or halechem, ki im mi'musar hap'rushim v'hatz'dukim.	אז הבינו כי לא אמר .16:12 להישמר משאר הלחם כי אם ממוסר הפרושים והצדוקים

16:13. Now when Yahusha came into the parts of Caesarea of Philippi, He asked His taught ones, saying, 'Who do men say the Son of Adam is?' 16:14. And they said, 'Some	16:13. U'vo Yahusha l'gevulot Caesarea d'Philippi, sha'al et talmidav lemor, 'Mi omrim ha'anashim shehu Ben haAdam?' 16:14. Vayomru, 'Yesh	ובוא יהושע לגבולות. 16:13 קיסריה דפיליפי שאל את תלמידיו לאמר מי אומרים האנשים שהוא בן האדם האנשים שווען 16:14.
say Yochanan the Immerser, and others Eliyahu, and others Yirmeyahu or one of the prophets.'	omrim Yochanan hamatbil, v'acherim Eliyahu, v'acherim Yirmeyahu o echad min han'vi'im.'	המטביל ואחרים אליהו ואחרים ירמיהו או אחד מן הנביאים
16:15. He said to them, 'And you, who do you say I am?'	16:15. Vayomer lahem, 'V'atem, mi atem omrim ki ani?'	ויאמר להם ואתם מי אתם 16:15. אומרים כי אני
16:16. And Shim'on Kepha answering said, 'You are the Messiah, the Son of the living Elohim.'	16:16. Vaya'an Shim'on Kepha v'yomer, 'Atah hu haMashiach, Ben Elohim chai.'	ויען שמעון כיפה ויאמר. 16:16 אתה הוא המשיח בן אלהים חי
16:17. And Yahusha answering, said to him, 'Blessed are you, Shim'on Bar Yonah, for flesh and blood has not revealed this to you, but My Father in the heavens.'	16:17. Vaya'an Yahusha v'yomer lo, 'Ashrekha Shim'on Bar Yonah, ki lo basar vadam gilah lecha zot, ki im Avi shebashamayim.'	ויען יהושע ויאמר לו אשריך. 16:17 שמעון בר יונה כי לא בשר ודם גילה לך זאת כי אם אבי שבשמים
16:18. 'And I also say to you that you are Kepha, and on this rock I shall build My assembly, and the gates of She'ol shall not overcome it.'	16:18. V'gam ani omer lecha, ki atah Kepha, v'al hatzur hazeh evneh et kehilati, v'sha'arei She'ol lo yuchlu lah.	וגם אני אמר לך כי אתה 16:18. כיפה ועל הצור הזה אבנה את קהלתי ושערי שאול לא יוכלו לה
16:19. 'And I shall give you the keys of the reign of the heavens, and whatever you bind on earth shall be bound in the heavens, and whatever you loosen on earth shall be loosened in the heavens.'	16:19. V'etain lecha mafteichot malchut hashshamayim, v'kol asher ta'asor ba'aretz y'asar bashamayim, v'kol asher tati'r ba'aretz yati'r bashamayim.	ואתן לך מפתחות מלכות 16:19. השמים וכל אשר תאסור בארץ ייאסר בשמים וכל אשר תתיר בארץ ייתיר בשמים
16:20. Then He commanded His taught ones that they should say to no one that He is the Messiah.	16:20. Az tzivah et talmidav shelo yomru l'ish ki hu haMashiach.	אז צוה את תלמידיו שלא 16:20. יאמרו לאיש כי הוא המשיח
16:21. From that time Yahusha began to show to His taught ones that it is necessary for Him to go to Yerushalayim, and to suffer much from the elders and chief priests and scribes,	16:21. Min ha'et hahi hichil Yahusha l'horot l'talmidav shetzarikh hu lalechet Yerushalayim, v'lisbol harbeh miziknei ha'am v'kohanim harashim	מן העת ההיא החל יהושע 16:21. להורות לתלמידיו שצריך הוא ללכת לירושלים ולסבול הרבה מזקני העם וכהנים הראשים וסופרים ולהיהרג ולקום ביום השלישי

and be killed, and to be	v'soferim, v'lehareg,	
raised the third day.	v'lakum bayom hashlishi.	1.00
16:22. And Kepha took Him	16:22. Vayikach oto Kepha	ויקח אותו כִיפה לצד והחל .16:22
aside and began to rebuke	l'tzad, v'hichil l'ga'ar bo	לגער בו לאמר חס עליך אדוני לא
Him, saying, 'Be kind to	lemor, 'Chus alecha Adoni –	יהיה לך זאת
Yourself, Master! This shall	lo yihyeh lecha zot!'	
not be to You!'		
16:23. But He turned and	16:23. Vayifen v'yomer	ויפן ויאמר לכיפה לך אחרי .16:23
said to Kepha, 'Get behind	l'Kepha, 'Lech acharai,	השטן מכשול אתה לי כי אין
Me, Satan! You are a	Satan! Michshol atah li, ki	מחשבותיך מחשבות אלהים כי אם
stumbling-block to Me, for	ein machshavotecha	של אנשים
your thoughts are not those	machshavot Elohim ki im	
of Elohim, but those of men.'	shel anashim.'	
16:24. Then Yahusha said to	16:24. Az amar Yahusha	אז אמר יהושע לתלמידיו אם .16:24
His taught ones, 'If anyone	l'talmidav, 'Im yirtzeh ish	ירצה איש לבוא אחרי יכפור בעצמו
wishes to come after Me, let	lavo acharai, yichpor	וישא את צלבו וילך אחרי
him deny himself, and take	b'atzmo, v'yisa et tzal'vo,	
up his stake, and follow Me.'	v'yeilech acharai.'	
16:25. 'For whoever wishes	16:25. Ki kol hachofetz	כי כל החפץ להושיע את .16:25
to save his life shall lose it,	l'hoshia et nafsho	נפשו יאבדנה וכל האובד את נפשו
and whoever loses his life	ye'abdenah, u'kol ha'oved et	בעבורי ימצאנה
for My sake shall find it.'	nafsho ba'avuri	
-	yimatze'ennah.	
16:26. 'For what is a man	16:26. Ki mah yohil adam	כי מה יועיל אדם אם יזכה .16:26
profited if he gains all the	im yiskeh et kol ha'olam	את כל העולם ויפסד את נפשו או מה
world, and loses his life? Or	v'yafsod et nafsho? O mah	יתן אדם תחת נפשו
what shall a man give in	yiten adam tachat nafsho?	·
exchange for his life?'		
16:27. 'For the Son of Adam	16:27. Ki Atid Ben haAdam	16:27. כי עתיד בן האדם לבוא
is going to come in the	lavo b'kavod Aviv im	בכבוד אביו עם מלאכיו ואז ישלם
esteem of His Father, with	malachav, v'az yeshaleim	לאיש כמעשיו
His messengers, and then	l'ish k'ma'aseihu.	
He shall reward each		
according to his works.'		
16:28. 'Truly, I say to you,	16:28. Amein omer ani	אמן אמר אני לכם יש 16:28.
there are some standing	lachem, yesh anashim	אנשים עומדים פה אשר לא יטעמו
here who shall not taste	omdim po asher lo yit'amu	מות עד אשר יראו את בן האדם בא
death at all until they see	mavet ad asher yir'u et Ben	במלכותו
	haAdam ba b'malkhuto.	
the Son of Adam coming in His reign.'	haAdam ba b'malkhuto.	

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
17:1. And after six days	17:1. U'achar sheshet	ואחר ששת ימים לקח יהושע .17:1
Yahusha took Kepha,	yamim lakach Yahusha et	את כיפה ואת יעקב ואת יוחנן אחיו
Ya'aqob, and Yohanan his	Kepha v'et Ya'aqov v'et	ויעל אתם להר גבוה לבדו
brother, and brought them	Yohanan achiv, v'he'elev	
up on a high mountain by	otam l'har gavoha levado.	
themselves,	17.2 Whigh al life ill	17.2
17:2. And He was transformed before them,	17:2. V'hit'hapech lifneihem, u'fanav zahar kashamesh,	והתהפך לפניהם ופניו זהרו .17:2 כשמש ובגדיו היו לבנים כאור
and His face shone like the	v'begadav hayu levanim	כשמש ובגויו מיו לבנים כאוו
sun, and His garments	ka'or.	
became as white as the		
light.		
17:3. And see, Mosheh and	17:3. V'hinei, Mosheh	והנה משה ואליהו נראו .17:3
Eliyahu appeared to them,	v'Eliyahu nir'u aleihem,	עליהם ומדברים עמו
talking with Him.	v'medabrim imo.	
17:4. And Kepha answering	17:4. Vaya'an Kepha	ויען כיפה ויאמר ליהושע .
said to Yahusha, 'Master, it is	v'yomer l'Yahusha, 'Adoni,	אדוני טוב לנו להיות פה אם תרצה
good for us to be here. If You wish, let us make here three	tov lanu lihyot po. Im tirtzeh, na'aseh po shalosh	נעשה פה שלוש סוכות לך אחת למשה אחת ולאליהו אחת
booths: one for You, one for	sukkot: lecha achat,	11118 19.58511118 11695
Mosheh, and one for	l'Mosheh achat, u'l'Eliyahu	
Eliyahu.'	achat.'	
17:5. While he was still	17:5. Odenu medaber,	עודנו מדבר והנה ענן בהיר .17:5
speaking, see, a bright cloud	v'hinei anan bahir h'shich	השיך אתם והנה קול מן הענן אומר
overshadowed them. And	otam, v'hinei qol min	זה בני האהוב אשר רציתי בו שמעוהו
see, a voice came out of the	he'anan omer, 'Zeh Beni	
cloud, saying, 'This is My	ha'ahuv asher r'tziti bo – shima'u lo!'	
Son, the Beloved, in whom I delight. Hear Him!'	Sililia u io:	
17:6. And when the taught	17:6. Vayishme'u	וישמעו התלמידים ויפלו על .17:6
ones heard, they fell on	hatalmidim, v'naflu al	פניהם ונתמאו מאד
their faces and were much	pneihem v'nitme'u me'od.	
afraid.		
17:7. But Yahusha came	17:7. Vayigash Yahusha	17:7. ויגש יהושע ויגע בהם ויאמר
near and touched them and	v'yiga bahem v'yomer,	קומו ואל תיראו
said, 'Rise, and do not be	'Kumu, v'al tira'u.'	
afraid.'	17:8. U'k'nosei eineihem lo	וכנשאי עיניהם לא ראו איש. 17:8.
17:8. And having lifted up their eyes, they saw no one	ra'u ish ki im Yahusha	וכנשאי עיניהם לא ראו איש 17:8. כי אם יהושע לבדו
but Yahusha only.	levado.	כ אם ווושעיבוו
17:9. And as they were	17:9. U'b'redetam min	ובירדתם מן ההר צוה אתם .17:9
coming down from the	hahar, tzivah otam Yahusha	יהושע לאמר אל תגידו לאיש את
mountain, Yahusha	lemor, 'Al tagidu l'ish et	המחזה עד אשר יקום בן האדם מן
commanded them, saying,	hamachazeh ad asher	המתים
'Do not mention the vision	yakum Ben haAdam min	
to anyone until the Son of	hametim.'	

Adam is raised from the dead.'		
17:10. And His taught ones asked Him, saying, 'Why then do the scribes say that Eliyahu has to come first?'	17:10. Vayish'alu oto talmidav lemor, 'Madua omrim hasoferim ki tsarikh Eliyahu lavo berishonah?'	וישאלו אותו תלמידיו לאמר .17:10 מדוע אומרים הסופרים כי צריך אליהו לבוא בראשונה
17:11. And Yahusha answering, said to them, 'Eliyahu is indeed coming first and shall restore all.'	17:11. Vaya'an Yahusha v'yomer lahem, 'Eliyahu va v'yeshiv et hakol.'	ויען יהושע ויאמר להם 17:11 אליהו בא וישיב את הכל
17:12. 'But I say to you that Eliyahu has already come, and they did not recognize him but did to him whatever they wished. In this way the Son of Adam is also about to suffer by them.'	17:12. Aval omer ani lachem, ki Eliyahu kvar ba, v'lo hikiruhu, v'asu lo k'chol asher chaf'tzu. Ken gam Ben haAdam atid lisbol me'itam.	אבל אמר אני לכם כי אליהו .17:12 כבר בא ולא הכירוהו ועשו לו ככל אשר חפצו כן גם בן האדם עתיד לסבול מהם
17:13. Then the taught ones understood that He had spoken to them about Yochanan the Immerser.	17:13. Az hevinu hatalmidim ki al Yochanan hamatbil diber lahem.	אז הבינו התלמידים כי על .17:13 יוחנן המטביל דיבר להם
17:14. And when they came to the crowd, a man came up to Him, kneeling down to Him,	17:14. U'k'vo'am el hehamon, nigash elav ish v'kara al birkav lefanav,	וכבואם אל ההמון נגש אליו .17:14 איש ויקרא על ברכיו לפניו
17:15. And saying, 'Master, have compassion on my son, for he is an epileptic and suffers badly. For he often falls into the fire and often into the water.'	17:15. Vayomer, 'Adoni, chamol al beni, ki mitnoded hu v'sovel me'od, ki l'itim rabot nofel el ha'esh u'l'itim el hamayim.'	ויאמר אדוני חמל על בני כי ב17:15. מתנודד הוא וסובל מאד כי לעיתים רבות נופל אל האש ולעיתים אל המים
17:16. 'And I brought him to Your taught ones, but they were unable to heal him.'	17:16. V'haveiti oto el talmideicha v'lo yachlu l'rap'oto.	17:16. והבאתי אותו אל תלמידיך ולא יכלו לרפאו
17:17. And Yahusha answering said, 'O generation, lacking belief and perverse! How long shall I be with you? How long shall I bear with you? Bring him here to Me.'	17:17. Vaya'an Yahusha v'yomer, 'Dor lo ma'amin u'meshu'bat – ad matai eheyeh imachem? Ad matai esbol etchem? Havi'u li oto po.'	ויען יהושע ויאמר דור לא 17:17. מאמין ומשובט עד מתי אהיה עמכם עד מתי אסבול אתכם הביאו לי אותו פה
17:18. And Yahusha rebuked the demon, and he came out of him. And the child was healed from that hour.	17:18. Vayigar Yahusha baruach hara'ah v'yetzei mimenu; v'nirpah hayeled me'otah sha'ah.	ויגער יהושע ברוח הרעה .17:18 ויצא ממנו ונרפא הילד מאותה שעה
17:19. Then the taught ones came to Yahusha by Himself	17:19. Az nigshu hatalmidim el Yahusha levado v'amru, 'Madua	אז נגשו התלמידים אל .17:19 יהושע לבדו ויאמרו מדוע אנחנו לא יכלנו לגרש אותו

1 1 7 7 7	. , , ,	
and said, 'Why were we	anachnu lo yachalnu	
unable to cast him out?'	l'garesh oto?'	
17:20. And Yahusha said to	17:20. Vayomer lahem	ויאמר להם יהושע בגלל .17:20
them, 'Because of your	Yahusha, 'Biglal choser	חוסר אמונתכם אמן אמר אני לכם אם
unbelief. For truly, I say to	emunatchem. Amen omer	תהיה לכם אמונה כגרגר חרדל
you, if you have belief as a	ani lachem, im tihyeh	תאמרו להר הזה התהלך מזה לשם
mustard seed, you shall say	lachem emunah k'garin	ויתהלך ולא יבצר מכם דבר
to this mountain, "Move	chardal, tomru lahar hazeh,	
from here to there," and it	"Hitalekh mizeh l'sham,"	
shall move, and no matter	v'yitalekh – v'lo yib'tzer	
shall be impossible for you.'	mikem davar.'	
17:21. [But this kind does	17:21. [Veha'min hazeh eino	והמין הזה אינו יוצא כי אם] 17:21.
not go out except through	yotzei ki im b'tefillah	בתפילה ובצום]
prayer and fasting.]	u'v'tzom.]	•
17:22. And while they were	17:22. U'b'heyotam baGalil,	ובהיותם בגליל אמר להם .17:22
still in Galil, Yahusha said to	amar lahem Yahusha, 'Atid	יהושע עתיד בן האדם להימסר ביד
them, 'The Son of Adam is	Ben haAdam l'himaser b'yad	אנשים
about to be delivered into	anashim,	
the hands of men,	anasimi,	
17:23. And they shall kill	17:23. V'yahar'gu oto,	ויהרגו אותו וביום השלישי .17:23
Him, and the third day He	u'bayom hashlishi yakum.	יקום ויתעצבו מאד
shall be raised up.' And they	Vayit'atzvu me'od.	ילוום ויוזעצבו כאמן.
_ =	vayit atzvu ille ou.	
were deeply grieved.	17.24 Hillyrolam l'Hanhan	וכבואם לכפר נחום נגשו .17:24
17:24. And when they came	17:24. U'k'vo'am l'Kephar	
into Kephar Nachum, those	Nachum, nigshu ha'gov'im	הגובים את כסף המקדש אל כיפה
who received the temple tax	et kesef hamekdash el	ויאמרו הרב שלך אינו נותן את המכס
came to Kepha and said,	Kepha v'amru, 'HaRav	
'Does your teacher not pay	shelcha eino noten et	
the temple tax?'	hamekhes?'	17.25
17:25. He said, 'Yes.' And	17:25. Vayomer, 'Ken.'	ויאמר כן וכבואו הביתה .17:25
when he came into the	U'k'vo'o habayta, kidam oto	קדם אותו יהושע ואמר מה אתה
house, Yahusha spoke to	Yahusha v'amar, 'Mah ata	אומר שמעון ממי לוקחים מלכי הארץ
him first, saying, 'What do	omer, Shim'on? Mi mi	מכס או מס מבניהם או מן הזרים
you think, Shim'on? From	lokchim melachim ha'aretz	
whom do the sovereigns of	mekhes o mas – mibneihem,	
the earth take toll or tax –	o min ha'zarim?'	
from their own sons, or		
from the strangers?'		
17:26. Kepha said to Him,	17:26. Vayomer Kepha, 'Min	ויאמר כיפה מן הזרים אמר .17:26
'From the strangers.'	ha'zarim.' Amar lo Yahusha,	לו יהושע אכן הבנים פטורים
Yahusha said to him, 'Then	'Inechen, habanim p'turim.'	
the sons are exempt.'		
17:27. 'But, lest we cause	17:27. Aval pen nikshil	אבל פן נכשיל אותם לך אל .17:27
them to stumble, go to the	otam, lech el hayam,	הים השלך חכה ואת הדג העולה
sea, throw in a hook, and	hashlech chakah, v'et hadag	ראשון קח ופתח את פיו ותמצא מטבע
take the fish that comes up	ha'oleh rishon kach, u'p'tach	קח אותו ותן להם בעדי ובעדך
first. And when you have	et piv u'timtza matbe'a.	
opened its mouth, you shall	Kach oto v'ten lahem ba'adi	
1 = -		
opened its mouth, you shall find a coin. Take that and	Kach oto v'ten lahem ba'adi u'va'adcha.	

give it to them for Me and	
you.'	

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
18:1. At that time the taught	18:1. Ba'et hahi ba'u	בעת ההיא באו התלמידים אל .18:1
ones came to Yahusha,	hatalmidim el Yahusha	יהושע לאמר מי הוא הגדול במלכות
saying, 'Who, then, is the	lemor, 'Mi hu ha'gadol	השמים
greatest in the reign of the	b'malchut hashshamayim?'	
heavens?'	-	
18:2. And Yahusha called a	18:2. Vayikra Yahusha yeled	ויקרא יהושע ילד קטן .18:2
little child to Him, set him in	katan v'he'emido b'tocham,	ויעמידהו בתוכם
their midst,		
18:3. And said, 'Truly, I say	18:3. Vayomer, 'Amein omer	ויאמר אמן אמר אני לכם אם .18:3
to you, unless you turn and	ani lachem, im lo tashuvu	לא תשובו ותהיו כטפים לא תבואו
become as little children,	v'tiheyu kataphim, lo tavo'u	במלכות השמים
you shall by no means enter	b'malchut hashshamayim.'	
into the reign of the		
heavens.'		
18:4. 'Whoever then	18:4. Lachen, kol hamashpil	לכן כל המשפיל את עצמו .18:4
humbles himself as this	et atzmo kayeled hazeh, hu	כילד הזה הוא הגדול במלכות השמים
little child is the greatest in	hagadol b'malchut	
the reign of the heavens.'	hashshamayim.	
18:5. 'And whoever receives	18:5. V'kol hamekabel yeled	וכל המקבל ילד אחד כזה .18:5
one little child like this in	echad kazeh b'shemi, oti	בשמי אותי מקבל
My Name receives Me.'	mekabel.	
18:6. 'But whoever causes	18:6. U'mi asher yach'shil	ומי אשר יכשיל אחד מן .18:6
one of these little ones who	echad min haktanim	הקטנים המאמינים בי טוב לו אם
believe in Me to stumble, it	ha'ma'aminim bi, tov lo im	יוטל רכב מלה בצווארו ויוטבל
is better for him that a	yutal rechev millah	בעומק הים
millstone be hung around	b'tzavaro v'yutbal b'omek	
his neck, and that he be	hayam.	
drowned in the depth of the		
sea.'		
18:7. 'Woe to the world	18:7. Oy l'olam min	אוי לעולם מן המכשולים כי .18:7
because of	hamksholim! Ki tzarich	צריך שיבואו מכשולים אבל אוי
stumbling-blocks! For it is	sheyavo'u miksholim, aval	לאיש אשר על ידו המכשול בא

necessary for	oy l'ish asher al yado	
stumbling-blocks to come, but woe to that man by whom the stumbling-block comes!'	ha'mikshol ba.	
18:8. 'And if your hand or foot causes you to stumble, cut it off and throw it away from you. It is better for you to enter into life lame or crippled, rather than having two hands or two feet, to be thrown into the everlasting fire.'	18:8. V'im yadcha o raglecha mach'shilah otcha, k'tzah otah v'hashlech mimcha – tov lecha lavo l'chayim pise'ach o nekheh, me'asher yesh lecha shtei yadayim o shtei raglayim v'tushlach ba'esh ha'olam.	ואם ידך או רגלך מכשילה .18:8 אותך קצץ אותה והשלך ממך טוב לך לבוא לחיים פסח או נכה מאשר יש לך שתי ידיים או שתי רגליים ותושלך באש העולם
18:9. 'And if your eye causes you to stumble, pluck it out and throw it away from you. It is better for you to enter into life with one eye, rather than having two eyes, to be thrown into the fire of Gehenna.'	18:9. V'im einecha mach'shelet otcha, ak'reha v'hashlech mimcha – tov lecha lavo l'chayim b'ein achat, me'asher yesh lecha shtei einayim v'tushlach b'esh Gehinnom.	ואם עינך מכשילה אותך 18:9. עקרה והשלך ממך טוב לך לבוא לחיים בעין אחת מאשר יש לך שתי עיניים ותושלך באש גיהנם
18:10. 'See that you do not despise one of these little ones, for I say to you that in the heavens their messengers always see the face of My Father who is in the heavens.'	18:10. Re'u pen tivzu echad min haktanim ha'eleh, ki omer ani lachem, ki malacheihem bashamayim tamid ro'im et pnei Avi asher bashamayim.	ראו פן תבזו אחד מן הקטנים .18:10 האלה כי אמר אני לכם כי מלאכיהם בשמים תמיד רואים את פני אבי אשר בשמים
18:11. [For the Son of Adam has come to save what was lost.]	18:11. [Ki Ben haAdam ba l'hoshia et asher avad.]	20 בן האדם בא להושיע את] אשר אבד
18:12. 'What do you think? If a man has a hundred sheep, and one of them goes astray, would he not leave the ninety-nine on the mountains, and go to seek the one that is straying?'	18:12. Mah atem omrim? Ish echad yesh lo me'ah tzon, v'ti'ta'eh achat meihen – halo ya'azov et tish'im v'tesha b'heharim, v'yeilech l'vakesh et ha'to'ah?	מה אתם אומרים איש אחד .18:12 יש לו מאה צאן ותטעה אחת מהן הלוא יעזוב את התשעים ותשע בהרים וילך לבקש את התועה
18:13. 'And if he should find it, truly I say to you, he rejoices more over that sheep than over the ninety-nine that did not go astray.'	18:13. V'im yimtza otah, amein omer ani lachem, same'ach alayah yoter min ha'tish'im v'tesha asher lo ta'u.	ואם ימצא אותה אמן אמר .18:13 אני לכם שמח עליה יותר מן התשעים ותשע אשר לא טעו
18:14. 'Thus it is not the desire of your Father who is in the heavens that one of	18:14. Ken ein chefetz lifnei Avi asher bashamayim sheye'aved echad min haktanim ha'eleh.	כן אין חפץ לפני אבי אשר .18:14 בשמים שיאבד אחד מן הקטנים האלה

these little ones should be lost.'		
18:15. 'And if your brother sins against you, go and reprove him, between you and him alone. If he hears you, you have gained your brother.'	18:15. V'im yecheta achicha bach, lech v'hochach'to b'necha u'veno levado – im yishma lecha, kanita et achicha.	ואם יחטא אחיך בך לך .18:15 והוכחתו בינך ובינו לבדו אם ישמע לך קנית את אחיך
18:16. 'But if he does not hear, take with you one or two more, that by the mouth of two or three witnesses every word might be established.'	18:16. V'im lo yishma, kach itcha echad o sh'nayim acherim, lema'an al pi sh'naim o shloshah eidim yakum kol davar.	ואם לא ישמע קח אתך אחד .18:16 או שנים אחרים למען על פי שנים או שלשה עדים יקום כל דבר
18:17. 'And if he refuses to hear them, say it to the assembly. And if he refuses even to hear the assembly, let him be to you like a gentile and a tax collector.'	18:17. V'im yim'en lishmo'a aleihem, emor l'kehilah; v'im gam et hakehilah lo yishma, y'hiyeh lecha k'nokhri u'mocheis.	ואם ימאן לשמוע עליהם 18:17 אמור לקהילה ואם גם את הקהילה לא ישמע יהיה לך כנוכרי ומוכס
18:18. 'Truly, I say to you, whatever you bind on earth shall be bound in the heavens, and whatever you loosen on earth shall be loosened in the heavens.'	18:18. Amein omer ani lachem, kol asher ta'asru ba'aretz y'asar bashamayim, v'kol asher tatiru ba'aretz yati'r bashamayim.	אמן אמר אני לכם כל אשר .18:18 תאסרו בארץ ייאסר בשמים וכל אשר תתירו בארץ ייתיר בשמים
18:19. 'Again, truly I say to you, that if two of you agree on earth concerning any matter that they ask, it shall be done for them by My Father in the heavens.'	18:19. Shuv, amein omer ani lachem, ki im yit'yachdu sh'nayim mikem ba'aretz al kol davar asher yevakshu, y'hiyeh lahem me'eit Avi asher bashamayim.	שוב אמן אמר אני לכם כי .18:19 אם יתאחדו שנים מכם בארץ על כל דבר אשר יבקשו יהיה להם מאת אבי אשר בשמים
18:20. 'For where two or three are gathered together in My Name, there I am in their midst.'	18:20. Ki asher yikavu sh'nayim o shloshah b'shmi, sham ani b'tocham.	כי אשר ייקוו שנים או .18:20 שלשה בשמי שם אני בתוכם
18:21. Then Kepha came to Him and said, 'Master, how often shall my brother sin against me, and I forgive him? Up to seven times?'	18:21. Az ba Kepha elav v'amar, 'Adoni, kamah pe'amim yecheta bi achi v'eslach lo? Ad sheva pe'amim?'	אז בא כיפה אליו ויאמר .18:21 אדוני כמה פעמים יחטא בי אחי ואסלח לו עד שבע פעמים
18:22. Yahusha said to him, 'I do not say to you up to seven times, but up to seventy times seven.'	18:22. Amar lo Yahusha, 'Lo omer ani lecha ad sheva pe'amim, ki im ad shiv'im shiv'im pe'amim.'	אמר לו יהושע לא אמר אני .18:22 לך עד שבע פעמים כי אם עד שבעים שבע פעמים
18:23. Because of this the reign of the heavens is like a certain man, a sovereign,	18:23. Lachen, timshol malchut hashshamayim b'ish melech sh'ratzah	לכן תמשול מלכות השמים .18:23 באיש מלך שרצה להשוות חשבון עם עבדיו

who wished to settle	l'hash'vot cheshbon im	
accounts with his servants.	avadav.	
18:24. And when he had	18:24. U'k'hatchilo	וכתחילו לחשבון הובא אליו .18:24
begun to settle, one was	l'cheshbon, huva elav echad	אחד חייב רבבות כיכרים
brought to him who owed	chayav revavot kikarim,	
him ten thousand talents,	enayav revavot kiikai iiii,	
18:25. But as he was unable	18:25. U'lo yachol l'shalem,	ולא יכול לשלם צוה אדניו .18:25
to pay, his master	tzivah adonav limkor oto	למכור אותו ואת אשתו ואת בניו ואת
commanded that he be sold,	v'et ishto v'et banav v'et kol	כל אשר לו וישולם החוב
and his wife and children	asher lo, v'yishulam hachov.	כל אשו לון שולם מוווב
and all that he had, and	asher to, v yishulam nachov.	
payment be made.		
18:26. Then the servant fell	10.26 Varia al ha'arrad	ויפל העבד וישתחוה לו .18:26
	18:26. Vayipol ha'eved	
down before him, saying,	v'yishtachaveh lo lemor,	לאמר אדוני הארב עלי ואשלם לך את
'Master, have patience with	'Adoni, harev alai,	הכל
me, and I shall pay you all.'	v'hashalem lecha et hakol.'	10.27
18:27. And the master of	18:27. Vayachmol adon	ויחמול אדון העבד ההוא .18:27
that servant was moved	ha'eved hahu v'shilchahu	ושלחהו ונשא לו את החוב
with compassion, released	v'nasal lo et hachov.	
him, and forgave him the		
debt.		
18:28. And that servant	18:28. Vayetze ha'eved hahu	ויצא העבד ההוא ומצא אחד .18:28
went out and found one of	v'matza echad m'chaveirav	מחבריו העבדים אשר חייב לו מאה
his fellow servants who	ha'avadim asher chayav lo	דינרים ואחז אותו וחנק אותו לאמר
owed him a hundred pieces	me'ah dinarim, v'achaz oto	שלם לי את אשר אתה חייב
of silver. And he laid hands	v'chonek oto lemor, 'Shalem	
on him and took him by the	li et asher atah chayav!'	
throat, saying, 'Pay me what		
you owe!'		
18:29. Then his fellow	18:29. Vayipol chaveiro	ויפל חברו לרגליו ויעתר לו .18:29
servant fell down at his feet	leraglav v'ye'ater lo lemor,	לאמר הארב עלי ואשלם לך את הכל
and begged him, saying,	'Harev alai, v'hashalem	
'Have patience with me, and	lecha et hakol.'	
I shall pay you all.'		
18:30. But he would not,	18:30. V'lo avah, v'halach	ולא אבה וילך וישליך אותו .18:30
and went and threw him	v'hishlich oto l'beit hasohar	לבית הסוהר עד אשר ישלם את החוב
into prison till he should	ad asher y'shalem et hachov.	
pay the debt.		
18:31. And when his fellow	18:31. Vayir'u chaveiro	ויראו חבריו העבדים את .18:31
servants saw what had been	ha'avadim et asher na'asa,	אשר נעשה וירעו מאד ובאו והגידו
done, they were greatly	v'yar'u me'od, u'vau v'higidu	לאדונם את כל אשר קרה
grieved, and came and	la'adonam et kol asher	
reported to their master all	karah.	
that had taken place.		
18:32. Then his master	18:32. Az kara lo adonav	אז קרא לו אדוניו ויאמר לו .18:32
called him and said to him,	v'amar lo, 'Eved rasha! Kol	עבד רשע כל החוב ההוא נשאתי לך
'Wicked servant! I forgave	hachov hahu nasati lecha	בעבור שבאיתני
you all that debt because	ba'avur shebe'itani.'	
you begged me.'		
you beggea me.		

18:33. 'Should you not also	18:33. Halo gam atah hayita	18:33. הלוא גם אתה היית צריך
have had compassion on	tsarich lachmol al	לחמול על חברך כאשר אני חמלתיך
your fellow servant, as I also	chaveircha, ka'asher ani	
had compassion on you?'	chamalti alecha?	
18:34. And his master was	18:34. Vayiktsof adonav	ויקצף אדוניו ומסר אותו .18:34
wroth, and delivered him to	v'masar oto l'm'yas'rim ad	למיסרים עד אשר ישלם את כל החוב
the torturers until he should	asher y'shalem et kol	
pay all that was due to him.	hachov.	
18:35. 'So also My heavenly	18:35. Ken ya'aseh lachem	כן יעשה לכם אבי שבשמים .18:35
Father shall do to you if	Avi shebashamayim im lo	אם לא תסלחו איש לאחיו מלבבכם
each of you, from his heart,	tislechu ish l'achiv	את פשעי אחיו
does not forgive his brother	mil'vavchem et p'shei'achiv.	
his trespasses.'		

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
19:1. And it came to be,	19:1. Vayehi k'chalot	ויהי ככלות יהושע את .19:1
when Yahusha had ended	Yahusha et hadevarim	הדברים האלה יצא מגליל ובא אל
these words, that He left	ha'eleh, yatza miGalil u'va el	גבול יהודה מעבר לירדן
Galil and came to the	gevul Yehudah me'ever	
borders of Yehudah beyond	layarden.	
the Yarden.		
19:2. And large crowds	19:2. Vayelchu acharav	וילכו אחריו המונים רבים .19:2
followed Him, and He	hamonim rabbim, v'rapa	וירפא אותם שם
healed them there.	otam sham.	
19:3. And the Pharisees	19:3. Vayavo'u elav	ויבאו אליו פרושים לנסותו .19:3
came to Him, trying Him,	perushim l'nasoto, v'amru	ויאמרו לו האם מותר לאיש לשלח
and saying to Him, 'Is it	lo, 'Ha'im mutar l'ish	את אשתו על כל תנא
right for a man to put away	l'shalach et ishto al kol	
his wife for every reason?'	tenah?'	
19:4. And He answering,	19:4. Vaya'an v'yomer	ויען ויאמר להם הלא קראתם .19:4
said to them, 'Did you not	lahem, 'Ha'lo karatem ki	כי הבורא אותם מבראשית זכר
read that He who made	haborei otam mibereshit,	ונקבה עשהם
them at the beginning made	zakhar un'kevah asam?'	
them male and female,'		
19:5. And said, 'For this	19:5. V'amar, 'Ba'avur zot	ואמר בעבור זאת יעזב איש .19:5
cause a man shall leave his	ya'azov ish et aviv v'et imo	את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו
father and mother and	v'davak b'ishto, v'hayu	לבשר אחד
cleave to his wife, and the	l'basar echad.'	
two shall become one flesh'	10.5.77	
19:6. So that they are no	19:6. V'lo od shenayim hem,	ולא עוד שנים הם כי אם בשר .19:6
longer two, but one flesh.	ki im basar echad. Lachen	אחד לכן אשר חיבר אלהים אדם אל
Therefore, what Elohim has	asher chiber Elohim, adam	יפרד
joined together, let man not	al yaphred.	
separate.		

19:7. They said to Him, 'Why then did Mosheh command to give a certificate of divorce, and to put her away?'	19:7. Amru lo, 'Lamah ef'o tzivah Mosheh latet sefer keritut u'l'shalchah?'	אמרו לו למה אפוא צוה משה .19:7 לתת ספר כריתות ולשלחה
19:8. He said to them, 'Because of the hardness of your hearts, Mosheh allowed you to put away your wives, but from the beginning it was not so.'	19:8. Amar lahem, 'Mipnei q'shut levavchem hitir lachem Mosheh l'shalach et n'sheichem – uv'reshit lo hayah ken.'	אמר להם מפני קשות לבבכם .19:8 התיר לכם משה לשלח את נשיכם ובבראשית לא היה כן
19:9. 'And I say to you, whoever puts away his wife, except on the ground of whoring, and marries another, commits adultery. And whoever marries her who has been put away commits adultery.'	19:9. V'ani omer lachem, kol hashole'ach et ishto bilti al dvar zenut u'noseh acheret – no'ef hu; v'hanoseh et hame'ushalet – no'ef hu.	ואני אמר לכם כל השולח את 19:9. אשתו בלתי על דבר זנות ונשא אחרת נאף הוא והנשא את המאושלת נאף הוא
19:10. His taught ones said to Him, 'If such is the case of the man with his wife, it is better not to marry.'	19:10. Amru lo talmidav, 'Im kein dvar ha'ish im ha'ishah, tov shelo yisa.'	אמרו לו תלמידיו אם כן דבר 19:10. האיש עם האשה טוב שלא ישא
19:11. And He said to them, 'Not all receive this word, but only those to whom it has been given,'	19:11. Vayomer lahem, 'Lo kol adam yakhol lekabel et hadavar hazeh, ki im asher nitan lahem.'	ויאמר להם לא כל אדם יוכל .19:11 לקבל את הדבר הזה כי אם אשר ניתן להם
19:12. 'For there are eunuchs who were born so from their mother's womb, and there are eunuchs who were made eunuchs by men, and there are eunuchs who have made themselves eunuchs for the sake of the reign of the heavens. He who is able to receive it, let him receive it.'	19:12. Yesh sarisim asher mibeten imam noldu ken, v'yesh sarisim asher nisresu mei'adam, v'yesh sarisim asher hisrishu et atzmam biglal malchut hashshamayim. Yachol lekabel – yikabel.	יש סריסים אשר מבטן אמם .19:12 נולדו כן ויש סריסים אשר נסרסו מאדם ויש סריסים אשר הסרישו את עצמם בגלל מלכות השמים יוכל לקבל יקבל
19:13. Then young children were brought to Him to lay His hands on them and pray, but the taught ones rebuked them.	19:13. Az hovi'u elav yeladim k'tanim l'sum yadav aleihem u'lehitpalel, v'hatamidim ga'aru bam.	אז הביאו אליו ילדים קטנים .19:13 לשום ידיו עליהם ולהתפלל והתלמידים גערו בם
19:14. But Yahusha said, 'Allow the young children and do not stop them from coming to Me, for of such is the reign of the heavens.'	19:14. Vayomer Yahusha, 'Hani'chu et hayeladim v'al timnu otam milavo elai, ki l'kamohem malchut hashshamayim.'	ויאמר יהושע הניחו את .19:14 הילדים ואל תמנעום מלבוא אלי כי לכמוהם מלכות השמים

19:15. And having laid hands on them He went from there.	19:15. Vayesem yadav aleihem v'yetze misham.	וישים ידיו עליהם ויצא .19:15 משם
19:16. And see, one came and said to Him, 'Good Teacher, what good shall I do to have everlasting life?'	19:16. V'hinei, echad nigash v'amar lo, 'Moreh tov, mah tov e'eseh l'hiyot li chayei olam?'	והנה אחד נגש ויאמר לו .19:16 מורה טוב מה טוב אעשה להיות לי חיי עולם
19:17. And He said to him, 'Why do you call Me good? No one is good except One – Elohim. But if you wish to enter into life, guard the commands.'	19:17. Vayomer lo, 'Madua karata oti tov? Ein tov ki im echad – Elohim. V'im tirtzeh lavo el hachayim, shmor et hamitzvot.'	ויאמר לו מדוע קראת אותי .19:17 טוב אין טוב כי אם אחד אלהים ואם תרצה לבוא אל החיים שמור את המצוות
19:18. He said to Him, 'Which?' And Yahusha said, 'You shall not murder,' 'You shall not commit adultery,' 'You shall not steal,' 'You shall not bear false witness,'	19:18. Amar lo, 'Eilu?' Vayomer Yahusha, 'Lo tirtzach,' 'Lo tin'af,' 'Lo tignov,' 'Lo-ta'aneh b'rei'acha ed shaker,'	אמר לו אילו ויאמר יהושע 19:18. לא תרצח לא תנאף לא תגנוב לא תענה ברעך עד שקר
19:19. 'Respect your father and your mother,' and, 'You shall love your neighbor as yourself.'	19:19. 'Kabbed et avicha v'et imecha,' v''Ve'ahavta l'rei'acha kamocha.'	19:19. כבד את אביך ואת אמך ואהבת לרעך כמוך
19:20. The young man said to Him, 'All these I have watched over from my youth, what do I still lack?'	19:20. Amar eilav hachur, 'Et kulam shamar'ti min ne'urai, mah od chaser li?'	אמר אליו החור את כולם .19:20 שמרתי מנעורי מה עוד חסר לי
19:21. Yahusha said to him, 'If you wish to be perfect, go, sell what you have and give to the poor, and you shall have treasure in heaven. And come, follow Me.'	19:21. Amar lo Yahusha, 'Im tirtzeh lihyot shalem, lech, moch kol asher lecha u'ten la'aniyim, v'yehyeh lecha otzar bashamayim; uvo acharei.'	אמר לו יהושע אם תרצה .19:21 להיות שלם לך מכר כל אשר לך ותן לעניים ויהיה לך אוצר בשמים ובוא אחרי
19:22. And when the young man heard the word, he went away sad, because he had many possessions.	19:22. Vayishma hachur et hadavar v'yeitzeh atzuv, ki hayu lo rechushim rabbim.	וישמע החור את הדבר ויצא .19:22 עצוב כי היו לו רכושים רבים
19:23. And Yahusha said to His taught ones, 'Truly, I say to you that it is hard for a rich man to enter into the reign of the heavens.'	19:23. Vayomer Yahusha l'talmidav, 'Amein omer ani lachem, kashah le'ashir lavo el malchut hashshamayim.'	ויאמר יהושע לתלמידיו אמן .19:23 אמר אני לכם קשה לעשיר לבוא אל מלכות השמים
19:24. 'And again I say to you, it is easier for a camel to go through the eye of a needle than for a rich man to enter into the reign of Elohim.'	19:24. V'shuv omer ani lachem, kal lagamal la'avor b'nekav machat mi'me'asher yavo ashir el malchut Elohim.	ושוב אמר אני לכם קל לגמל .19:24 לעבור בנקב מחט ממאשר יבוא עשיר אל מלכות אלהים

19:25. And when His taught ones heard it, they were very astonished, saying, 'Who then is able to be saved?'	19:25. Vayishme'u talmidav v'nivhalu me'od, v'amru, 'Mi efshar shi'vvashe'a?'	וישמעו תלמידיו ויבהלו .19:25 מאד ויאמרו מי אפשר שיוושע
19:26. And looking intently Yahusha said to them, 'With men this is impossible, but with Elohim all is possible.'	19:26. Vayabit bahem Yahusha v'yomer lahem, 'Im b'nei adam zeh n'ila, im Elohim hakol efshari.'	ויבט בהם יהושע ויאמר .19:26 להם עם בני אדם זה נעלה עם אלהים הכל אפשרי
19:27. Then Kepha answering, said to Him, 'See, we have left all and followed You. What then shall we have?'	19:27. Az amar Kepha v'yomer lo, 'Hinei, anachnu azavnu et hakol v'halachnu achareicha – mah yihyeh lanu?'	אז אמר כיפה ויאמר לו הנה .19:27 אנחנו עזבנו את הכל והלכנו אחריך מה יהיה לנו
19:28. And Yahusha said to them, 'Truly I say to you, when the Son of Adam sits on the throne of His esteem, you who have followed Me shall also sit on twelve thrones, judging the twelve tribes of Yisra'el.'	19:28. Vayomer lahem Yahusha, 'Amein omer ani lachem, b'hityashev Ben haAdam al kisei kevodo, gam atem hayelchim acharai teshevu al shneim asar kis'ot lishpot et shneim asar shivtei Yisra'el.'	ויאמר להם יהושע אמן אמר 19:28. אני לכם בהתישב בן האדם על כסא כבודו גם אתם ההולכים אחרי תשבו על שנים עשר כסאות לשפוט את שנים עשר שבטי ישראל
19:29. 'And everyone who has left houses or brothers or sisters or father or mother or wife or children or lands, for My Name's sake, shall receive a hundredfold and inherit everlasting life.'	19:29. V'kol asher azav batim o achim o achayot o av o em o isha o banim o sadot l'ma'an shmi, yikabel me'ah pe'amim v'yirash chayei olam.	וכל אשר עזב בתים או אחים .19:29 או אחיות או אב או אם או אשה או בנים או שדות למען שמי יקבל מאה פעמים ויירש חיי עולם
19:30. 'But many who are first shall be last, and the last first.'	19:30. V'rabbim rishonim yihyu acharonim v'ha'acharonim yihyu rishonim.	ורבים ראשונים יהיו אחרונים והאחרונים יהיו ראשונים

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
20:1. For the reign of the	20:1. Ki malchut	כי מלכות השמים דומה לאיש 20:1.
heavens is like a man, a	hashshamayim domah l'ish	בעל בית שיצא השכם בבקר לשכור
householder, who went out	ba'al bayit, sheyatza	פועלים לכרמו

early in the morning to hire	hashkem baboker l'schor	
workers for his vineyard.	po'alim l'karmo.	20.2
20:2. And when he had	20:2. Vayitna al has'char im	ויתנה על השכר עם הפועלים .20:2
agreed with the workers for	hapo'alim dinar echad	דינר אחד ליום ושלחם אל כרמו
a silver piece a day, he sent	layom, v'shilcham el karmo.	
them into his vineyard.		
20:3. And he went out about	20:3. Vayetze k'sha'at	ויצא כשעת השלישית וירא .20:3
the third hour and saw	hashloshit v'ra'ah acherim	אחרים עומדים ריקים בשוק
others standing idle in the	omdim reiqim bashuk,	
marketplace,		
20:4. And said to them, 'You	20:4. Vayomer lahem, 'L'chu	ויאמר להם לכו גם אתם אל .20:4
go too into the vineyard, and	gam atem el hakarem,	הכרם ואשר יהיה צדק אתן לכם
whatever is right I shall give	v'asher yihyeh tzedeq eten	וילכו
you.' And they went.	lachem.' Vayeilchu.	
20:5. Again he went out	20:5. Vayotzeh shuv k'sha'at	ויצא שוב כשעת השישית .20:5
about the sixth and the	hashishit v'hat'shi'it, v'asa	והתשיעית ועשה כן
ninth hour, and did likewise.	ken.	,
20:6. And about the	20:6. U'k'sha'at ha'achad	וכשעת האחד עשר יצא ומצא .20:6
eleventh hour he went out	asar yatza v'matza acherim	אחרים עומדים ויאמר להם מדוע
and found others standing	omdim v'amar lahem,	אתם עומדים פה כל היום ריקים
idle, and said to them, 'Why	'Madua atem omdim po kol	יוונם עוכון ם כווכי ווים ו
do you stand here idle all	hayom reigim?'	
day?'	nayom reiqiin:	
20:7. They said to him,	20:7. Amru lo, 'Ki lo	אמרו לו כי לא שכרנו איש 20:7.
'Because no one hired us.'	shasranu ish.' Vayomer	אמר דלה כל אמר נו איש אל הכרם ויאמר להם לכו גם אתם אל הכרם
	lahem, 'L'chu gam atem el	
He said to them, 'You go into		ואשר יהיה צדק תקחו
the vineyard too, and	hakarem, v'asher yihyeh	
whatever is right you shall	tzedeq tik'chu.'	
receive.'	20.0 11. 1. /	20.0
20:8. And when evening	20:8. U'vo ha'erev amar	ובוא הערב אמר אדון הכרם 20:8.
came, the master of the	adon hakarem l'rab beito,	לרב ביתו קרא לפועלים ושלם להם
vineyard said to his	'Kra l'po'alim u'shaleim	השכר מתחיל מן האחרון עד הראשון
manager, 'Call the workers	lahem has'char, mat'chil min	
and pay them their wages,	ha'acharon ad harishon.'	
beginning with the last to		
the first.'		
20:9. And when those came	20:9. U'vayim haniskarim	ובאים הנשכרים כשעת האחד .20:9
who were hired about the	k'sha'at ha'achad asar, natnu	עשר נתנו להם דינר דינר
eleventh hour, they each	lahem dinar dinar.	
received a silver piece.		
20:10. And when the first	20:10. U'vayim harishonim,	ובאים הראשונים סברו .20:10
came, they thought they	s'vru sheyik'chu yoter,	שיקחו יותר וגם הם נתנו דינר דינר
would receive more. But	v'gam heim natnu dinar	·
they too received each a	dinar.	
silver piece.		
20:11. And when they	20:11. U'kabelam, lonu al	וקבלם לונו על בעל הבית .20:11
received it, they grumbled	ba'al habayit,	
against the householder,		
against the householder,	<u> </u>	

20:12. Saying, 'These last have worked only one hour, and you made them equal to us who have borne the burden and the heat of the day.' 20:13. But he answering said to one of them, 'Friend, I do you no wrong. Did you not agree with me for a	20:12. Lemor, 'Ha'acharonim eleh asu sha'ah achat, v'hishvita otam imanu anachnu nasanu et mas'a hayom v'chom hayom.' 20:13. Vaya'an v'yomer echad meihem, 'Re'i, lo asiti lecha avel – halo al dinar hitpayasta imi?'	לאמר האחרונים אלה עשו 20:12. שעה אחת והשוותה אותם עמנו אנחנו שעה אחת והשוותה אותם עמנו אנחנו נשאנו את משא היום וחום היום ויען ויאמר אחד מהם רעה 20:13. לא עשיתי לך הלא על דינר התפייסת עמי
silver piece?' 20:14. 'Take yours and go. But I wish to give to this last man as also to you.'	20:14. Kach et shelcha v'lech; ani rotzeh latet la'acharon hazeh k'mo lecha.	קח את שלך ולך אני רוצה .20:14 לתת לאחרון הזה כמו לך
20:15. 'Is it not right for me to do what I wish with my own? Or is your eye evil because I am good?'	20:15. Halo mutar li la'asot b'sheli ka'asher echpotz? O eincha ra'ah ki ani tov?	מותר לי לעשות בשלי .20:15 כאשר אחפוץ או עינך רעה כי אני טוב
20:16. Thus the last shall be first, and the first last. For many are called, but few chosen.	20:16. Ken yihyu ha'acharonim rishonim v'harishonim acharonim, ki rabbim kru'im v'me'atim nivcharim.	כן יהיו האחרונים ראשונים מטיים בים והראשונים אחרונים כי רבים קרואים ומעטים נבחרים
20:17. And Yahusha, going up to Yerushalayim, took the twelve taught ones aside on the way and said to them,	20:17. V'ya'al Yahusha Yerushalayim, v'yikach l'sado et shneim asar hatalmidim baderekh v'yomer lahem,	ויעל יהושע ירושלים ויקח 20:17. לצדו את שנים עשר התלמידים בדרך ויאמר להם
20:18. 'See, we are going up to Yerushalayim, and the Son of Adam shall be delivered up to the chief priests and to the scribes. And they shall condemn Him to death,	20:18. Hinei anachnu olim Yerushalayim, u'Ben haAdam yimaser l'kohanim harashim u'l'soferim, v'yach'r'tuhu lamavet,	הנה אנחנו עולים ירושלים .20:18 ובן האדם יימסר לכהנים הראשים ולסופרים ויחריתוהו למות
20:19. And deliver Him to the gentiles to mock and to flog and to impale. And the third day He shall be raised.	20:19. U'masru oto lagoyim l'le'eg, ul'hakot, v'litslov, u'bayom hashlishi yakum.	ומסרו אותו לגוים ללעג .20:19 ולהכות ולצלוב וביום השלישי יקום
20:20. Then the mother of the sons of Zavdai came to Him with her sons, bowing down and making a request of Him.	20:20. Az nagʻshah imo bnei Zavdai el Yahusha im baneha, mishtachavah u'mevakeshet davar mimenu.	אז נגשה אם בני זבדי אל .20:20 יהושע עם בניה משתחוה ומבקשת דבר ממנו
20:21. And He said to her, 'What do you wish?' She said to Him, 'Command that these two sons of mine	20:21. Vayomer la, 'Mah at rotzah?' Vayomer, 'Emor shey'shvu shnei banai eleh,	ויאמר לה מה את רוצה 20:21. ותאמר אמר שישבו שני בני אלה אחד מימינך ואחד משמאלך במלכותך

might sit, one on Your right hand and the other on the left, in Your reign.'	echad miminekha v'echad mismolcha b'malchutcha.'	
20:22. But Yahusha answering, said, 'You do not know what you ask. Are you able to drink the cup that I am about to drink, and to be immersed with the immersion that I am immersed with?' They said to Him, 'We are able.'	20:22. Vaya'an Yahusha v'yomer, 'Ein atem yod'im mah atem sho'alim. Hayecholim atem lishtot et hakos asher ani atid lishtot, ul'hitbadel b'tvilah asher ani mitbadel ba?' Amru lo, 'Yecholim anachnu.'	ויען יהושע ויאמר אינכם 20:22. יודעים מה אתם שואלים היכולתם לשתות את הכוס אשר אני עתיד לשתות ולהתבל בטבילה אשר אני מתבל בה ויאמרו לו יכולים אנחנו
20:23. And He said to them, 'You shall indeed drink My cup, and you shall be immersed with the immersion that I am immersed with. But to sit on My right hand and on My left is not Mine to give, but it is for those for whom it has been prepared by My Father.'	20:23. Vayomer lahem, 'Et kosi tishtu, uv'tvilati titbalu, aval lashevet miyamini u'mismoli lo li liten, ki im l'asher nachon mei'avi.'	ויאמר להם את כוסי תשתו .20:23 ובטבילתי תטבלו אבל לשבת מימיני ומשמאלי לא לי לתת כי אם לאשר נכון מאבי
20:24. And when the ten heard it, they were displeased at the two brothers.	20:24. Vayishme'u ha'asara v'yichasu al shnei ha'achim.	וישמעו העשרה ויכעסו על 20:24. שני האחים
20:25. But Yahusha called them near and said, 'You know that the rulers of the nations are masters over them, and those who are great exercise authority over them.'	20:25. Vayikra otam Yahusha v'yomer, 'Atem yod'im ki sarei ha'amim moshelim bahem, v'hagedolim sholtim bahem.'	ויקרא אותם יהושע ויאמר 20:25. אתם יודעים כי שרי העמים מושלים בהם והגדולים שולטים בהם
20:26. 'But it shall not be so among you, but whoever wishes to become great among you, let him be your servant.'	20:26. Lo yihyeh ken b'tochechem, ki asher yirtzeh lihyot gadol b'chem, yihyeh meshart'chem.	לא יהיה כן בתוככם כי אשר 20:26. ירצה להיות גדול בכם יהיה משרתכם
20:27. 'And whoever wishes to be first among you, let him be your servant.'	20:27. V'asher yirtzeh lihyot rishon b'chem, yihyeh eved lachem.	ואשר ירצה להיות ראשון .20:27 בכם יהיה עבד לכם
20:28. 'Even as the Son of Adam did not come to be served, but to serve, and to give His life as a ransom for many.'	20:28. Ken Ben haAdam lo ba l'hisharet, ki im l'sharet, u'latet et nafsho pidyon tachat rabbim.	כן בן האדם לא בא להשרת .20:28 כי אם לשרת ולתת את נפשו פדיון תחת רבים

20:29. And as they were	20:29. U'v'tzeitam	ובצאתם מיריחו הלך אחריו 20:29.
leaving Yericho, a large	miYericho, halach acharav	·
crowd followed Him.	·	המון רב
	hamon rav.	20.20
20:30. And see, two blind	20:30. V'hinei, shnei ivrim	והנה שני עיוורים יושבים .20:30
men sitting by the way,	yoshvim al derekh,	על הדרך וכשמוע כי יהושע עובר
having heard that Yahusha	u'kisham'u ki Yahusha over,	צעקו לאמר חננו אדוננו בן דוד
was passing by, cried out,	tza'aku lemor, 'Chonenu	
saying, 'Have compassion on	Adonenu Ben Dawid!'	
us, O Master, Son of Dawid!'		
20:31. And the crowd	20:31. Vahamon ga'aru bam	והמון גערו בם לשתוק אותם .20:31
rebuked them that they	l'shtok otam, v'heim harbu	והם הרבו לצעוק לאמר חננו אדוננו
should be silent, but they	litz'ok lemor, 'Chonenu	בן דוד
cried out all the more,	Adonenu Ben Dawid!'	·
saying, 'Have compassion on		
us, O Master, Son of Dawid!'		
20:32. And Yahusha stopped	20:32. Vaya'amod Yahusha	ויעמוד יהושע ויקרא אותם .20:32
and called them, and said,	v'yikra otam, v'yomer, 'Mah	ויאמר מה אתם רוצים אעשה לכם
'What do you wish Me to do	atem rotzim e'eseh lachem?'	
for you?'		
20:33. They said to Him,	20:33. Amru lo, 'Adonenu,	אמרו לו אדוננו שתפתחנה .20:33
'Master, that our eyes be	shetiftechna eineinu.'	עינינו
opened.'		
20:34. And having been	20:34. Vayachmol Yahusha	ויחמול יהושע ויגע בעיניהם .20:34
moved with compassion,	v'naga b'eineihem, u'miyad	ומיד נפתחו עיניהם והלכו אחריו
Yahusha touched their eyes.	nift'chu eineihem v'halchu	
And immediately their eyes	acharav.	
received sight, and they		
followed Him.		

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
21:1. And when they came	21:1. U'k'karvatam el	וכקרבתם אל ירושלם ובואם .21:1
near to Yerushalayim, and	Yerushalayim u'vo'am Beit	בית פגי אל הר הזיתים אז שלח
came to Bĕyth Phage at the	Pagé el Har haZeitim, az	יהושע שנים מתלמידיו
Mount of Olives, then	shalach Yahusha shenayim	
Yahusha sent two taught	min talmidav,	
ones,		
21:2. Saying to them, 'Go	21:2. Lemor lahem, 'L'chu el	לאמר להם לכו אל הכפר הנגד .21:2
into the village opposite	hakfar haneged lachem,	לכם ומיד תמצאו אתון קשורה ובנה
you, and immediately you	u'miyad timtze'u aton	עמה התירו אותם והביאו אלי

shall find a donkey tied, and a colt with her. Loosen them, and bring them to Me.'	keshurah u'veinah imah, hatiru otam v'havi'u elai.'	
21:3. And if anyone says whatever to you, you shall say, 'The Master needs them,' and immediately He shall send them.	21:3. V'im yomar lachem ish davar, ve'amartem, 'HaAdon tzarich lahem,' u'miyad yish'lachem.	ואם יאמר לכם איש דבר .21:3 ואמרתם האדון צריך להם ומיד ישלחם
21:4. And all this took place that it might be filled what was spoken by the prophet, saying,	21:4. Vay'hi kol zot l'ma'an yimaleh han'bu'ah ha'ne'emarah al pi hanavi lemor,	ויהי כל זאת למען ימלא. 21:4 הנבואה הנאמרה על פי הנביא לאמר
21:5. 'Say to the daughter of Tsiyon, "See, your Sovereign is coming to you, meek, and sitting on a donkey, even a colt, the foal of a donkey."'	21:5. 'Imru l'bat Tsiyon, "Hinei Malkech ba lakh, ani v'rochav al chamor, v'al ayir ben aton."	אמרו לבת ציון הנה מלכך בא .21:5 לך עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אתון
21:6. And the taught ones went, and having done as Yahusha ordered them,	21:6. Vayelchu hatalmidim v'ya'asu ka'asher tzivah otam Yahusha,	וילכו התלמידים ויעשו כאשר .21:6 צוה אתם יהושע
21:7. They brought the donkey and the colt, and laid their garments on them, and He sat on them.	21:7. Vayavi'u et hachamor v'et ha'ayir, vayasimu aleihem bigdeihem, vayeishev aleihem.	ויביאו את החמור ואת העיר .21:7 וישימו עליהם בגדיהם וישב עליהם
21:8. And most of the crowd spread their garments on the way, while others cut down branches from the trees and spread them on the way.	21:8. V'rov hamon par'su bigdeihem baderekh, v'acherim kar'tu anafim min ha'ilanot v'natu al haderekh.	ורב ההמון פרשו בגדיהם .21:8 בדרך ואחרים כרתו ענפים מן האילנות ונטו על הדרך
21:9. And the crowds who went before and those who followed cried out, saying, 'Hoshia-na to the Son of Dawid! Blessed is He who is coming in the Name of Yahuah! Hoshia-na in the highest!'	21:9. V'hamonim haholchim lefanaiv v'ha'acharonim tza'aku lemor, 'Hoshia-na l'Ben Dawid! Baruch haba b'Shem Yahuah! Hoshia-na bamromim!'	וההמונים ההולכים לפניו .21:9 והאחרונים צעקו לאמר הושיע נא לבן דוד ברוך הבא בשם יהוה הושיע נא במרומים
21:10. And as He entered into Yerushalayim, all the city was stirred, saying, 'Who is this?'	21:10. U'v'vo'o Yerushalayim nir'ashah kol ha'ir lemor, 'Mi zeh?'	ובבואו ירושלם נרעשה כל .21:10 העיר לאמר מי זה
21:11. And the crowds said, 'This is Yahusha, the prophet from Natsareth of Galil.'	21:11. V'hamonim amru, 'Zeh Yahusha hanavi min Natsaret haGalilit.'	וההמונים אמרו זה יהושע 21:11. הנביא מנצרת הגלילית
21:12. And Yahusha went into the Set-apart Place of Elohim and drove out all	21:12. Vayavo Yahusha el Mikdash Elohim, v'hotzi et kol hamochrim v'koneim	ויבא יהושע אל מקדש .21:12 אלהים ויוציא את כל המוכרים

those buying and selling in the Set-apart Place, and overturned the tables of the money changers and the seats of those who sold doves.	b'Mikdash, v'haphach et shulchanot ha'sarafim v'kisei mochrim ha'yona.	והקונים במקדש ויהפך את שלחנות השרפים וכסאות מוכרי היונה
21:13. And He said to them, 'It has been written, "My House shall be called a house of prayer," but you have made it a den of robbers.'	21:13. Vayomer lahem, 'Katuv, Beiti beit tefillah yikarei, v'atem asitem oto me'arat paritzim.'	ויאמר להם כתוב ביתי בית 21:13 תפלה יקרא ואתם עשיתם אותו מערת פרצים
21:14. And blind and lame ones came to Him in the Set-apart Place, and He healed them.	21:14. Vayavo'u eilav ivrim u'piss'chim b'Mikdash, v'rapa otam.	ויבאו אליו עיוורים ופסחים .21:14 במקדש וירפא אותם
21:15. But when the chief priests and scribes saw the wonders which He did, and the children crying out in the Set-apart Place and saying, 'Hoshia-na to the Son of Dawid!' they were greatly displeased,	21:15. Vayir'u hakohanim harashim v'hasoferim et hanifla'ot asher asah, v'et hayeladim ha'tzo'akim b'Mikdash v'omrim, 'Hoshia-na l'Ben Dawid!' vayiktze'fu me'od,	ויראו הכהנים הראשים .21:15 והסופרים את הנפלאות אשר עשה ואת הילדים הצועקים במקדש ואומרים הושיע נא לבן דוד ויקצפו מאד
21:16. And said to Him, 'Do You hear what these say?' And Yahusha said to them, 'Yes. Have you never read, "Out of the mouth of babes and nurslings You have perfected praise"?'	21:16. Vayomru lo, 'Hashome'a atah mah eleh omrim?' Vayomer lahem Yahusha, 'Hen. Ha'lo karatem mi'pi olalim v'yonekim konanta tehillah?'	ויאמרו לו השומע אתה מה .21:16 אלה אומרים ויאמר להם יהושע הן הלא קראתם מפי עוללים ויונקים כוננת תהלה
21:17. And having left them He went out of the city to Bĕyth Anyah, and spent the night there.	21:17. Vaya'azov otam v'yetze min ha'ir el Beit Anya v'yalin sham.	ויעזוב אותם ויצא מן העיר .21:17 אל בית עניא וילן שם
21:18. And returning to the city early in the morning, He became hungry.	21:18. U'b'shuvo el ha'ir ba'boker, ra'ev hayah.	ובשובו אל העיר בבקר רעב .21:18 היה
21:19. And seeing a single fig tree by the way, He came to it and found none on it except leaves. And He said to it, 'Let no fruit grow on you ever again.' And immediately the fig tree withered.	21:19. Vayireh te'enah achat al haderekh, vayavo eileha v'lo matza ba ki im aleh, vayomer la, 'Lo yihiyeh od p'ri mimcha l'olam,' u'miyad yaveshah hate'enah.	וירא תאנה אחת על הדרך. 21:19 ויבא אליה ולא מצא בה כי אם עלה ויאמר לה לא יהיה עוד פרי ממך לעולם ומיד יבשה התאנה
21:20. And the taught ones, seeing it, marvelled, saying,	21:20. Vayir'u hatalmidim v'tamhu lemor, 'Eich miyad yaveshah hate'enah?'	ויראו התלמידים ותמהו .21:20 לאמר איך מיד יבשה התאנה

'How did the fig tree wither		
so soon?'		
21:21. And Yahusha answering, said to them, "Truly, I say to you, if you have belief and do not doubt, you shall not only do what was done to the fig tree, but even if you say to this mountain, "Be removed and be thrown into the sea," it shall be done.'	21:21. Vaya'an Yahusha v'yomer lahem, 'Amein omer ani lachem, im tihyeh lachem emunah v'lo tefak'ku, lo rak ma'aseh hate'enah ta'asu, ela gam lahar hazeh tomru, "Hinasai v'hashlech bayam," v'yihyeh ken.'	ויען יהושע ויאמר להם אמן .21:21 אמר אני לכם אם תהיה לכם אמונה ולא תפקפקו לא רק מעשה התאנה תעשו אלא גם להר הזה תאמרו הנשא והשלך בים ויהיה כן
21:22. 'And whatever you ask in prayer, believing, you shall receive.'	21:22. V'kol asher tish'alu b'tefillah, ma'aminim tikabelu.	וכל אשר תשאלו בתפלה 21:22 מאמינים תקבלו
21:23. And when He had come into the Set-apart Place, the chief priests and the elders of the people came to Him as He was teaching, and said, 'By what authority are You doing these things? And who gave You this authority?'	21:23. U'vo'o el haMikdash, ba'u elav hakohanim harashim v'ziknei ha'am b'lamdo, v'amru, 'B'eizo samchut ata oseh eleh? U'mi natan lekha et hasamchut hazot?'	ובואו אל המקדש באו אליו .21:23 הכהנים הראשים וזקני העם בלמדו ויאמרו באיזו סמכות אתה עשה אלה ומי נתן לך את הסמכות הזאת
21:24. And Yahusha answering, said to them, 'I shall ask you one question too, which if you answer Me, I also shall say to you by what authority I do these.'	21:24. Vaya'an Yahusha v'yomer lahem, 'Sha'alah achat esh'al gam ani et'chem, v'im ta'anuni, gam ani omer lachem b'eizo samchut ani oseh eleh.'	ויען יהושע ויאמר להם .21:24 שאלה אחת אשאל גם אני אתכם ואם תענוני גם אני אמר לכם באיזו סמכות אני עשה אלה
21:25. 'The immersion of Yochanan, where did it come from? From heaven or from men?' So they reasoned among themselves, saying, 'If we say, "From heaven," He shall say to us, "Then why did you not believe him?"'	21:25. "Tvilat Yochanan, me'ayin hayta? Min hashamayim o me'anafim?' V'hitya'atsu beinam lemor, 'Im nomar, "Min hashamayim," yomar lanu, "Madua lo he'emantem lo?"'	טבילת יוחנן מאין היתה מן .21:25 השמים או מאנשים ויתיעצו בינם לאמר אם נאמר מן השמים יאמר לנו מדוע לא האמנתם לו
21:26. 'But if we say, "From men," we fear the crowd, for all hold Yochanan as a prophet.'	21:26. 'V'im nomar, "Me'anashim," yesh lanu pachad min hamon, ki hakol achazu et Yochanan k'navi.'	ואם נאמר מאנשים יש לנו .21:26 פחד מן ההמון כי הכל אחזו את יוחנן כנביא
21:27. And they answered Yahusha and said, 'We do not know.' And He said to them, 'Neither do I say to you by what authority I do these.'	21:27. Vaya'nu et Yahusha v'amru, 'Lo yadanu.' Vayomer lahem, 'Af ani lo omer lachem b'eizo samchut ani oseh eleh.'	ויענו את יהושע ויאמרו לא 21:27 ידענו ויאמר להם אף אני לא אמר לכם באיזו סמכות אני עשה אלה

21:28. 'But what do you think? A man had two sons, and he came to the first and said, "Son, go, work today in my vineyard." 21:29. 'And he answering, said, "I do not want to," but afterwards he repented and	21:28. 'U'mah atem omrim? Ish echad hayu lo shnei banim, v'yigash el harishon v'amar, "Beni, lech hayom avod b'karami." 21:29. Vaya'an v'amar, "Ein chaf'tzi," v'achar khen nicham v'halach.	ומה אתם אומרים איש אחד .21:28 היו לו שני בנים ויגש אל הראשון ויאמר בני לך היום עבוד בכרמי ויען ויאמר אין חפצי ואחר .21:29 כן נחם והלך
went.' 21:30. 'And he came to the second and said likewise. And he answering, said, "I go, master," but he did not go.'	21:30. Vayavo el hasheni v'amar ken, v'hu amar, "Ani holech, adoni," v'lo halach.	ויבא אל השני ויאמר כן .21:30 והוא אמר אני הלך אדני ולא הלך
21:31. 'Which of the two did the desire of the father?' They said to Him, 'The first.' Yahusha said to them, 'Truly, I say to you that tax collectors and whores are entering into the reign of Elohim before you,'	21:31. 'Mi mishneihem asa et retzon ha'av?' Amru lo, 'Harishon.' Vayomer lahem Yahusha, 'Amein omer ani lachem, ha'mokhsim v'hazonot kodmim lachem l'malchut Elohim,'	מי משניהם עשה את רצון .21:31 האב אמרו לו הראשון ויאמר להם יהושע אמן אמר אני לכם המכסים והזונות קודמים לכם למלכות אלהים
21:32. 'For Yochanan came to you in the way of righteousness, and you did not believe him, but tax collectors and whores believed him. And when you saw it, you did not repent afterwards to believe him.'	21:32. 'Ki Yochanan ba aleichem b'derech hatzedek, v'lo he'emantem lo, v'hamokhsim v'hazonot he'eminu lo, v'atem ra'item v'lo nichamtem acharonah l'ha'amin lo.'	כי יוחנן בא עליכם בדרך .21:32 הצדק ולא האמנתם לו והמכסים והזונות האמינו לו ואתם ראיתם ולא נחמתם אחרונה להאמין לו
21:33. 'Hear another parable: There was a certain man, a householder, who planted a vineyard and placed a hedge around it, and dug a winepress in it and built a tower, and leased it to farmers and went abroad.'	21:33. 'Shimu mashal acher: hayah ish ba'al bayit v'nata kerem, v'sug avur, v'chatzav bo gat, u'vanah migdal, v'haskiro l'koremim, v'nasa l'medina rechokah.'	שמעו משל אחר היה איש .21:33 בעל בית ונטע כרם וסוג עבור וחצב בו גת ובנה מגדל והשכירו לקורמים ונסע למדינה רחוקה
21:34. 'And when the season of the fruits drew near, he sent his servants to the farmers, to receive its fruit.'	21:34. 'U'k'vo et ha'perot, shalach avadav el hakoremim, l'kabel et piryo.'	וכבוא עת הפירות שלח .21:34 עבדיו אל הקורמים לקבל את פריו
21:35. 'And the farmers took his servants and beat one, and they killed one, and they stoned another.'	21:35. 'Vayachzikoo hakoremim et avadav, v'hiku echad, v'har'gu echad, v'siklu echad.'	ויחזיקו הקורמים את עבדיו .21:35 והכו אחד והרגו אחד וסקלו אחד
21:36. 'Again he sent other servants, more than the	21:36. 'V'shuv shalach avadim acherim rabbim min	ושוב שלח עבדים אחרים .21:36 רבים מן הראשונים ועשו להם כן

first, and they did likewise to them.'	harishonim, v'asu lahem ken.'	
21:37. 'And at last he sent his son to them, saying, "They shall respect my son."	21:37. 'U'acharon shalach aleihem et beno, lemor, "Yach'bedu et beni."	ואחרון שלח עליהם את בנו 21:37 לאמר יכבדו את בני
21:38. 'But when the farmers saw the son, they said among themselves, "This is the heir. Come, let us kill him, and let us possess his inheritance."	21:38. 'V'kir'ot hakoremim et haben, amru el libam, "Zeh ha'yoresh, l'chu n'hargeihu v'nirash et nachalato."	וכראות הקורמים את הבן .21:38 אמרו אל לבם זה היורש לכו נהרגהו ונירש את נחלתו
21:39. 'And they took him, and threw him out of the vineyard, and killed him.'	21:39. 'Vayachziku bo, v'hotzi'u oto el michutz l'kerem, v'har'gu oto.'	ויחזיקו בו והוציאו אותו אל .21:39 מחוץ לכרם והרגו אותו
21:40. 'Therefore, when the master of the vineyard comes, what shall he do to those farmers?'	21:40. 'Lachen, k'vo adon hakarem, mah ya'aseh lakoremim hahem?'	לכן כבוא אדון הכרם מה 21:40. יעשה לקורמים ההם
21:41. They said to Him, 'He will destroy those wicked men miserably, and lease his vineyard to other farmers who shall give to him the fruits in their seasons.'	21:41. Amru lo, 'Yabed et h'anashim h'resha'im b'ra'ah, v'yaskir et karmo l'koremim acherim asher yitnu lo et ha'perot b'itam.'	אמרו לו יאבד את האנשים ב1:41 הרשעים ברעה וישכיר את כרמו לקורמים אחרים אשר יתנו לו את הפירות בעתם
21:42. Yahusha said to them, 'Did you never read in the Scriptures, "The stone which the builders rejected has become the chief corner-stone. This was from Yahuah, and it is marvellous in our eyes"?'	21:42. Vayomer lahem Yahusha, 'Ha'lo karatem me'olam ba'ketuvim: "Even ma'asu habonim hayetah l'rosh pinah; me'et Yahuah hay'tah zot, hi nifla'ah b'eineinu"?'	ויאמר להם יהושע הלא. 21:42 קראתם מעולם בכתובים אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה מאת יהוה היתה זאת היא נפלאה בעינינו
21:43. 'Because of this I say to you: the reign of Elohim shall be taken from you and given to a nation bringing forth the fruits of it.'	21:43. Lachen omer ani lachem: tinatel mikem malchut Elohim v'tinaten l'goy oseh peroteha.	לכן אמר אני לכם תנתל 21:43. מכם מלכות אלהים ותינתן לגוי עשה פרותיה
21:44. 'And he who falls on this stone shall be broken, but on whomever it falls, he shall be pulverized.'	21:44. V'hanofel al ha'even hazot yishaver, v'asher tipol alav tedakehu.	והנפל על האבן הזאת ישבר 21:44. ואשר תפל עליו תדכנו
21:45. And when the chief priests and Pharisees heard His parables, they knew that He was speaking about them.	21:45. U'kisham'u hakohanim harashim v'haperushim et meshalav, yade'u ki aleihem diber.	וכשמוע הכהנים הראשים .21:45 והפרושים את משלו ידעו כי עליהם דיבר
21:46. And seeking to lay hands on Him, they feared	21:46. U'vakeshtam litfos oto, yare'u min hamon, ki achazuhu k'navi.	ובקשתם לתפוש אותו יראו .21:46 מן ההמון כי אחזוהו כנביא

the crowds, seeing they held	
Him to be a prophet.	

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
22:1. And Yahusha responded and spoke to	22:1. Vaya'an Yahusha vayedaber lahem od	ויען יהושע וידבר להם עוד .22:1 במשלים ויאמר
them again by parables, and said,	b'mashalim v'yomer,	
22:2. 'The reign of the heavens is like a man, a sovereign, who made a wedding feast for his son,'	22:2. Domah malchut hashshamayim l'ish melech asher asah mishteh le'beno,	דומה מלכות השמים לאיש 22:2. מלך אשר עשה משתה לבנו
22:3. 'And sent out his servants to call those who were invited to the wedding feast, but they would not come.'	22:3. Vayishlach et avadav likro l'kru'im lamishteh, v'lo avu lavo.	וישלח את עבדיו לקרוא. 22:3 לקרואים למשתה ולא אבו לבוא
22:4. 'Again he sent out other servants, saying, "Say to those who are invited, 'See, I have prepared my dinner, my oxen and fattened cattle are slaughtered, and all is ready. Come to the wedding feast.""	22:4. Vayosef l'shalach avadim acherim lemor, 'Imru l'kru'im, Hinei arakhti aruchati, shorai u'm'vomarim tevuchim, v'hakol mukhan; bo'u lamishteh.'	ויוסף לשלוח עבדים אחרים .22:4 לאמר אמרו לקרואים הנה ערכתי ערוכתי שורי ומבומרים טבוחים והכל מוכן בואו למשתה
22:5. 'But they disregarded it and went their way – this one to his field, another to his trade.'	22:5. V'lo yash'u, v'halchu – zeh l'sadehu v'zeh l'r'chushato.	ולא ישעו וילכו זה לשדהו וזה .22:5 לרכושתו
22:6. 'And the rest, having seized his servants, insulted and killed them.'	22:6. V'hanisharim hechziku b'avadav, hit'alelu bam v'haragum.	והנשארים החזיקו בעבדיו .22:6 התעללו בם והרגום
22:7. 'But when the sovereign heard, he was wroth, and sending out his soldiers, he destroyed those murderers and set their city on fire.'	22:7. Vayishma hamelech v'yiktsof, v'shilach tzeva'otav, v'ibed et ha'rotzchim hahem, v'et irehem hisref ba'esh.	וישמע המלך ויקצף ושלח .22:7 צבאותיו ויאבד את הרצחים ההם ואת עירם שרף באש

22:8. "Then he said to his servants, "The wedding feast indeed is ready, but those who were invited were not worthy.""	22:8. Az amar l'avadav, 'Hamishteh nachon hu, aval hakru'im lo hayu re'uyim.'	אז אמר לעבדיו המשתה נכון .22:8 הוא אבל הקרואים לא היו ראויים
22:9. 'Therefore go into the street corners, and as many as you find, invite to the wedding feast.'	22:9. Lachen l'chu l'motza'ei had'rakhim, v'kol asher timtze'u kir'u lamishteh.	לכן לכו למוצאי הדרכים וכל 22:9. אשר תמצאו קראו למשתה
22:10. 'And those servants went out into the street corners and gathered all whom they found, both wicked and good. And the wedding hall was filled with guests.'	22:10. Vayetze'u ha'avadim l'd'rakhim v'asfu et kol asher matza'u, ra'im v'tovim, v'timaleh hamekom has'udah b'misubim.	ויצאו העבדים לדרכים ואספו את כל אשר מצאו רעים וטובים ותמלא המקום הסעודה במסובים
22:11. 'And when the sovereign came in to view the guests, he saw there a man who had not put on a wedding garment,'	22:11. U'k'vo hamelech lir'ot et hamisubim, ra'ah sham ish asher lo lavash bigdei chatunah,	וכבוא המלך לראות את 22:11 המסובים ראה שם איש אשר לא לבש בגדי חתונה
22:12. 'And he said to him, "Friend, how did you come in here not having a wedding garment?" And he was speechless.'	22:12. Vayomer lo, 'Re'a, eich ba'ta po b'li bigdei chatunah?' V'ne'elam mipiv.	ויאמר לו רע איך באת פה .22:12 בלי בגדי חתונה ונעלם מפיו
22:13. 'Then the sovereign said to the servants, "Bind him hand and foot, take him away, and throw him out into the outer darkness – there shall be weeping and gnashing of teeth."'	22:13. Az amar hamelech l'meshartav, 'K'shor yadav v'raglav, v'hotzi'uhu hashlichuhu el hachoshekh hachitzon; sham yihiyeh bechi v'chorek shinaim.'	אז אמר המלך למשרתיו .22:13 קשור ידיו ורגליו והוציאוהו השליכוהו אל החשך החיצון שם יהיה בכי וחרק שיניים
22:14. 'For many are called, but few are chosen.'	22:14. Ki rabbim kru'im u'me'atim nivcharim.	כי רבים קרואים ומעטים . נבחרים
22:15. Then the Pharisees went and plotted how to trap Him in His words.	22:15. Az halchu hap'rushim v'nim'lu ketsad yensu oto bidvaro.	אז הלכו הפרושים ונמלו .22:15 כיצד ינסו אותו בדברו
22:16. And they sent to Him their taught ones with the Herodians, saying, "Teacher, we know that You are true, and teach the Way of Elohim in truth. And it does not concern You about anyone, for You are not partial to any man."	22:16. Vayishlechulav talmideihem im h'herodim lemor, 'Rabbi, yoda'im anachnu ki emet atah, v'derach Elohim be'emet melamed atah, v'ein lekha chashivut l'adam, ki ein atah nos'ei panim.'	וישלחו אליו תלמידיהם עם .22:16 ההרודים לאמר רבי יודעים אנחנו כי אמת אתה ודרך אלהים באמת מלמד אתה ואין לך חשיבות לאדם כי אין אתה נושא פנים

22.17 'Then carrie us rubat	22.17 (Hagid lany sife mah	22.17
22:17. 'Then say to us, what	22:17. 'Hagid lanu eifo mah	הגיד לנו אפוא מה אתה .22:17
do You think? Is it right to	atah omer – hamutar latet	אומר המותר לתת מס לקיסר אם לא
pay taxes to Caesar, or not?'	mas l'kesar im lo?'	22.40
22:18. But Yahusha	22:18. V'yeda Yahusha et	וידע יהושע את רעתם .22:18
perceived their wickedness,	ra'atam, v'yomer, 'Lamah	ויאמר למה מנסים אתם אותי צבועים
and said, 'Why do you try	menasim atem oti,	
Me, you hypocrites?'	tzevu'im?'	
22:19. 'Show Me the coin of	22:19. 'Har'uni et matbe'a	הראוני את מטבע המס 22:19.
the tax.' And they brought	hamas.' Vayavi'u elav dinar.	ויביאו אליו דינר
Him a silver piece.		
22:20. And He said to them,	22:20. Vayomer lahem, 'Shel	ויאמר להם של מי הצורה .22:20
'Whose likeness and	mi hatsurah v'hak'tovet	והכתובת הזאת
inscription is this?'	hazot?'	
22:21. They said to Him,	22:21. Amru lo, 'Shel Kesar.'	אמרו לו של קיסר ויאמר .22:21
'Caesar's.' And He said to	Vayomer lahem, 'Ten'u	להם תנו לקיסר את אשר לקיסר
them, 'Then give to Caesar	laKesar et asher l'Kesar,	ולאלהים את אשר לאלהים
what is Caesar's, and to	u'l'Elohim et asher l'Elohim.'	
Elohim what is Elohim's.'		
22:22. And hearing, they	22:22. U'v'sham'am, t'mu	ובשמעם תמהו ויעזבו אותו .22:22
marvelled, and left Him and	v'ya'azvu oto v'halchu	וילכו להם
went away.	lahem.	
22:23. On that day	22:23. Bayom hahu ba'u	22:23. ביום ההוא באו צדוקים
Sadducees, who say there is	tz'dokim, ha'omrim ein	האומרים אין תחית המתים ושאלו
no resurrection, came to	t'chiat hametim, v'sha'alu	אותו
Him and questioned Him,	oto,	
22:24. Saying, 'Teacher,	22:24. Lemor, 'Rabbi,	לאמר רבי משה אמר אם .22:24
Mosheh said that if anyone	Mosheh amar, im yamut ish	ימות איש ואין לו בנים ולקח אחיו את
should die, having no	v'ein lo banim, v'lakach	אשתו והקים זרע לאחיו
children, his brother shall	achiv et ishto v'hekim zera	ווע זיוון בי וויע זיוון
marry his wife and raise	l'achiv.'	
offspring for his brother.'	i delliv.	
22:25. 'And there were with	22:25. V'hayu itanu shiv'ah	והיו אתנו שבעה אחים .22:25
us seven brothers. And the	achim; v'harishon nasa isha	והראשון נשא אשה וימת ובלי זרע
	v'met, u'b'li zera hiniach et	
first died after he had	ishto l'achiv.	הניח את אשתו לאחיו
married, and having no	ISIILO I aciliv.	
offspring, left his wife to his		
brother.'	22.26 Van gam harbert	22.26 = , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
22:26. 'In the same way the	22:26. Ken gam hasheni,	כן גם השני והשלישי עד .22:26
second also, and the third,	v'hashelishi, ad hashevi'i.	השביעי
unto the seventh.'	20.07.17.1	20.07
22:27. 'And last of all the	22:27. V'acharit hakol,	ואחרית הכל מתה גם האשה .22:27
woman died too.'	metah gam ha'ishah.	
22:28. 'At the resurrection,	22:28. U'v't'chiat hametim,	ובתחית המתים למי מן .22:28
then, whose wife of the	l'mi min hashiv'ah tihyeh	השבעה תהיה לאשה כי כולם היו לה
seven shall she be? For all	l'ishah? Ki kulam hayu lah.	
had her.'		
22:29. And Yahusha	22:29. Vaya'an Yahusha	ויען יהושע ויאמר להם .22:29
answering, said to them,	v'yomer lahem, 'Tov'im	טועים אתם בלי דעת את הכתובים
'You go astray, not knowing		ולא את גבורת אלהים

the Scriptures nor the power of Elohim.'	atem, b'li da'at et hak'tuvim v'lo et gevurat Elohim.'	
22:30. 'For in the resurrection they do not marry, nor are they given in marriage, but are as messengers of Elohim in heaven.'	22:30. Ki b't'chiat hametim lo nos'im v'lo nit'nasim, ki'im k'mal'achei Elohim bashamayim.	כי בתחית המתים לא נשים .22:30 ולא ניתנים כי אם כמלאכי אלהים בשמים
22:31. 'And concerning the resurrection of the dead, have you not read what was spoken to you by Elohim, saying,'	22:31. V'al t'chiat hametim, ha'lo karatem et asher diber lachem Elohim lemor,	ועל תחית המתים הלא 22:31 קראתם את אשר דבר לכם אלהים לאמר
22:32. "I am the Elohim of Avraham, and the Elohim of Yitshaq, and the Elohim of Ya'aqob"? Elohim is not the Elohim of the dead, but of the living.'	22:32. 'Anochi Elohei Avraham, v'Elohei Yitzchak, v'Elohei Ya'akov'? Elohim lo Elohei metim, ki im chayyim.	אנכי אלהי אברהם ואלהי 22:32 יצחק ואלהי יעקב אלהים לא אלהי המתים כי אם חיים
22:33. And when the crowds heard, they were astonished at His teaching.	22:33. U'v'sh'matam, hamonam nish'amu al torato.	ובשמעם המונם נשתוממו .22:33 על תורתו
22:34. But the Pharisees, having heard that He had silenced the Sadducees, were gathered together,	22:34. Uv'sh'mam hap'rushim ki hecherish et hatz'dokim, ne'esfu yachad.	ובשמעם הפרושים כי .22:34 החריש את הצדוקים נאספו יחד
22:35. And one of them, one learned in the Torah, questioned, trying Him, and saying,	22:35. V'echad mehem, baqi batorah, sha'al oto l'nasoto v'amar,	ואחד מהם בקי בתורה שאל .22:35 אותו לנסותו ואמר
22:36. 'Teacher, which is the great command in the Torah?'	22:36. 'Rabbi, eizeh hi hamitzvah hagedolah batorah?'	22:36. רבי איזו היא המצוה הגדולה בתורה
22:37. And Yahusha said to him, 'You shall love Yahuah your Elohim with all your heart, and with all your being, and with all your mind.'	22:37. Vayomer lo Yahusha, 'Ve'ahavta et Yahuah Elohecha b'chol levavcha, u'v'chol nafshecha, u'v'chol me'odecha.'	ויאמר לו יהושע ואהבת את .22:37 יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך
22:38. 'This is the first and great command.'	22:38. 'Zot hi hamitzvah harishonah v'hagedolah.'	22:38. זאת היא המצוה הראשונה והגדולה
22:39. 'And the second is like it, "You shall love your neighbour as yourself."'	22:39. 'V'hasheniyah domeh lah, Ve'ahavta l'rei'acha kamocha.'	והשניה דומה לה ואהבת .22:39 לרעך כמוך
22:40. 'On these two commands hang all the Torah and the Prophets.'	22:40. 'B'shtei hamitzvot ha'eleh t'luyah kol hatorah v'hanevi'im.'	בשתי המצוות האלה תלויה 22:40. כל התורה והנביאים

22:41. And while the Pharisees were gathered together, Yahusha asked them,	22:41. U'v'kabetz hap'rushim yachad, sha'al otam Yahusha lemor,	ובקבץ הפרושים יחד שאל .22:41 אותם יהושע לאמר
22:42. Saying, 'What do you think concerning the Messiah? Whose Son is He?' They said to Him, 'The Son of Dawid.'	22:42. Lemor, 'Mah atem omrim al HaMashiach? Shel mi ben hu?' Amru lo, 'Ben Dawid.'	לאמר מה אתם אומרים על .22:42 המשיח של מי בן הוא אמרו לו בן דוד
22:43. He said to them, "Then how does Dawid in the Ruach call Him "Master," saying,'	22:43. Vayomer lahem, 'Eich efshar ki Dawid beruach korei oto Adon, lemor,'	ויאמר להם איך אפשר כי .22:43 דוד ברוח קורא אותו אדון לאמר
22:44. "Yahuah said to my Master, 'Sit at My right hand, until I make Your enemies a footstool of Your feet'"?	22:44. 'Ne'um Yahuah l'adoni, Shev limini ad ashit oy'vecha hadom l'raglecha.'	נאם יהוה לאדני שב לימיני .22:44 עד אשית איביך הדם לרגליך
22:45. If then Dawid calls Him 'Master,' how is He his Son?'	22:45. V'im Dawid korei oto Adon, eich hu beno?	ואם דוד קורא אותו אדון .22:45 איך הוא בנו
22:46. And no one was able to answer Him a word, and from that day no one dared to question Him any longer.	22:46. V'lo yachol ish l'hashiv lo davar, u'min hayom hahu lo osef ish lish'olo od.	ולא יכל איש להשיב לו דבר .22:46 ומן היום ההוא לא אסף איש לשאלו עוד

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
23:1. Then Yahusha spoke to	23:1. Az diber Yahusha el	אז דיבר יהושע אל ההמונים .23:1
the crowds and to His	hamonim v'el talmidav	ואל תלמידיו לאמר
taught ones,	lemor,	
23:2. Saying, 'The scribes	23:2. Lemor, 'Al kisei	לאמר על כסא משה ישבו .23:2
and the Pharisees sit on the	Mosheh yashvu hasoferim	הסופרים והפרושים
seat of Mosheh.'	v'hap'rushim.'	
23:3. 'Therefore, whatever	23:3. Lachen, kol asher	לכן כל אשר יאמרו לכם .23:3
they say to you to guard,	yomru lachem lishmor –	לשמור שמרו ועשו אבל כמעשיהם
guard and do. But do not do	shimru va'asu; aval	אל תעשו כי אומרים הם ואינם
according to their works, for	k'ma'aseihem al ta'asu, ki	עושים
they say, and do not do.'	omrim hem v'einam osim.	
23:4. 'For they bind heavy	23:4. Ki osrim masot	כי אוסרים משאות כבדים .23:4
burdens, hard to bear, and	k'veidim v'kasheh l'se'et,	וקשה לשאת ושמים על כתפות
lay them on men's	v'samim al kteifot	

1 11 1	1	T
shoulders, but with their	ha'anashim, u'v'etzba'atam	האנשים ובאצבעותיהם אינם רוצים
finger they do not wish to	einam rotzim l'nige'a	לגעת בהם
move them.'	bahem.	,
23:5. 'And they do all their	23:5. V'et kol ma'aseihem	ואת כל מעשיהם עושים .23:5
works to be seen by men.	osim l'ra'ot l'bene adam,	להראות לבני אדם מרחיבים את
They make their tefillin	marchivin et tefilloteihem	תפילתם ומאריכים את ציציות
broad and lengthen the	u'marichin et tzitziyot	בגדיהם
tzitziyot of their garments.'	bigdeihem.	
23:6. 'And they love the best	23:6. V'ohavim et harishon	ואוהבים את הראשון במשתה .23:6
place at feasts, and the best	b'mishteh, v'et hamoshavim	ואת המושבים הראשונים בכנסיות
seats in the congregations,'	harishonim b'kenesiyot,	
23:7. 'And the greetings in	23:7. V'hashalomot	והשלומות בשווקים ולהיקרא .23:7
the market-places, and to be	bash'vakim, v'likareh min	מן האנשים רבי רבי
called by men, "Rabbi,	ha'anashim, "Rabbi, Rabbi."	·
Rabbi."		
23:8. 'But you, do not be	23:8. V'atem, al tikare'u	ואתם אל תקראו רבי כי אחד .23:8
called "Rabbi," for One is	Rabbi, ki echad hu	הוא מורך – המשיח ואתם כולכם
your Teacher, the Messiah,	Morechem – HaMashiach,	אחים
and you are all brothers.'	v'atem kulchem achim.	
23:9. 'And do not call anyone	23:9. V'al tikre'u l'ish al	ואל תקראו לאיש על הארץ .23:9
on earth your father, for One	ha'aretz Avichem, ki echad	אביכם כי אחד הוא אביכם אשר
is your Father, He who is in	hu Avichem asher	בשמים
the heavens.'	bashamayim.	
23:10. 'Neither be called	23:10. V'lo tikare'u	ולא תקראו מנהיגים כי אחד .23:10
leaders, for One is your	manhigim, ki echad hu	הוא מנהיגכם – המשיח
Leader, the Messiah.'	Manhigchem – HaMashiach.	
23:11. 'But the greatest	23:11. V'hagadol b'chem	והגדול בכם יהיה משרתכם .23:11
among you shall be your	yihyeh meshart'chem.	
servant.'		
23:12. 'And whoever exalts	23:12. V'chol hamerim et	וכל המרם את עצמו יושפל 23:12.
himself shall be humbled,	atzmo yushpal, u'mash'pil	ומשפיל עצמו ירום
and whoever humbles	atzmo yarum.	ובושב ז עבבוו וום
himself shall be exalted.'	atzino yarum.	
23:13. 'But woe to you,	23:13. Oy lachem soferim	אוי לכם סופרים ופרושים .23:13
scribes and Pharisees,	u'p'rushim tzevu'im! Ki	אר לכם טופו ים ופו ושים .23:13 צבועים כי סוגרים אתם את מלכות
hypocrites! Because you	sog'rim atem et malchut	צבועים כי סוגו ים אונם און מקכות השמים לפני האנשים כי אתם אינכם
shut up the reign of the	hashshamayim lifnei	והשמים לפני האנשים כי אתם אינכם נכנסים ולא הנכנסים מתירים לבוא
heavens before men, for you	ha'anashim, ki atem	רכנס, ם ולא וילכנס, ם מוגו ים לבוא
	na anasnim, ki atem einchem nichnasim v'lo	
do not go in, nor do you	hanichnasim matirim lavo.	
allow those who are	namemasiii maurim iavo.	
entering to go in.'	22.14 *[Dagulll	22.14 *[====================================
23:14. *[Verse omitted in	23:14. *[Pasuk zeh chaser	הפסוק הזה חסר במקצת]*
some manuscripts]*	b'miktzat ketavim]*	כתבים*
23:15. 'Woe to you, scribes	23:15. Oy lachem soferim	אוי לכם סופרים ופרושים .23:15
and Pharisees, hypocrites!	u'p'rushim tzevu'im! Ki	צבועים כי סובבים אתם את היבשה
Because you go about the	sov'vim atem et hayabashah	ואת הים לגייר אחד וכשנתגייר
land and the sea to win one	v'et hayam l'gayeir echad,	עושים אותו בן גיהנום כפול מכם
convert, and when he is	u'k'she'nitgayyer, osin oto	
won, you make him a son of	ben Gehinnom kaful mikem.	

Gĕy-Hinnom twofold more		
than yourselves.' 23:16. 'Woe to you, blind	23:16. Oy lachem manhigim	אוי לכם מנהיגים עיוורים .23:16
guides, who say, "Whoever	ivrim, ha'omrim, 'Kol	אר לכם מנה גים עיוודים .23.10 האומרים כל הנשבע בהיכל אין זה
swears by the Dwelling	hanishba b'heichal ein zeh	כלום אבל הנשבע בזהב ההיכל חייב
Place, it does not matter;	klum; aval hanishba b'zahav	- ,, ,, ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,
but whoever swears by the	heichal, chayav.'	
gold of the Dwelling Place,	nerenal, enayavi	
he is bound by oath."		
23:17. 'Fools and blind! For	23:17. Kesilim ivrim! Mi	23:17. – כסילים עיוורים מי גדול
which is greater, the gold or	gadol – hazahav o heichal	הזהב או ההיכל המקדש את הזהב
the Dwelling Place that sets	hamekadesh et hazahav?	·
the gold apart?'		
23:18. 'And, "Whoever	23:18. V'hanishba	והנשבע במזבח אין זה כלום .23:18
swears by the altar, it does	bamizbe'ach ein zeh klum,	אבל הנשבע במתן אשר עליו חייב
not matter; but whoever	aval hanishba b'matan asher	
swears by the gift that is on	alav, chayav.	
it, he is bound by oath."'		
23:19. 'Fools and blind! For	23:19. Kesilim ivrim! Mi	כסילים עיוורים מי גדול – .23:19
which is greater, the gift or	gadol – hamatan o	המתן או המזבח המקדש את המתן
the altar that sets the gift	hamizbe'ach hamekadesh et	
apart?'	hamatan?	
23:20. 'He, then, who	23:20. Hanishba	הנשבע במזבח נשבע בו .23:20
swears by the altar, swears	bamizbe'ach, nishba bo	ובכל אשר עליו
by it and by all that is upon	u'v'chol asher alav.	
it.' 23:21. 'And he who swears	23:21. V'hanishba b'heichal	והנשבע בהיכל נשבע בו .23:21
by the Dwelling Place	nishba vo u'v'moshav bo.	והנשבע בהיכל נשבע בו וביושב בו
swears by it and by Him	instiba vo u v mostiav bo.	
who is dwelling in it.'		
23:22. 'And he who swears	23:22. V'hanishba	והנשבע בשמים נשבע בכסא .23:22
by the heaven swears by the	bashamayim, nishba b'kisei	אלהים וביושב עליו
throne of Elohim and by	Elohim u'v'hayoshev alav.	1722012121733
Him who is sitting upon it.'	·, · · · · · · · ·	
23:23. 'Woe to you, scribes	23:23. Oy lachem, soferim	אוי לכם סופרים ופרושים 23:23.
and Pharisees, hypocrites!	u'p'rushim, tzevu'im!	צבועים מעשר אתם את המנטה
Because you tithe the mint	Ma'aser atem et hamentah	והשבת והכמון והשחתם את
and the anise and the	v'hashavet v'hakammon,	החשובים בתורה המשפט ורחמים
cumin, and have neglected	u'hish'chatem et	ואמונה את אלה היה צריך לעשות
the weightier matters of the	ha'chashuvim batorah:	ואת אלה אל תעזוב
Torah: the right-ruling and	hamishpat v'rachamim	
the compassion and the	v'emunah. Et eleh hayah	
belief. These need to have	tzarich la'asot, v'et eleh al	
been done, without	ta'azov.	
neglecting the others.'		
23:24. 'Blind guides –	23:24. Manhigim ivrim –	מנהיגים עיוורים המזערכים 23:24.
straining out a gnat and	hamzarchim et hayoutz	את היתוש ובולעים גמל
swallowing a camel!'	v'bola'im gamal!	

23:25. 'Woe to you, scribes and Pharisees, hypocrites! Because you clean the outside of the cup and dish, but inside they are filled with extortion and unrighteousness.'	23:25. Oy lachem, soferim u'p'rushim, tzevu'im! Menakim atem et chutz hakos v'hak'ara, u'mi'bifnim m'lei'im gezel v'avel.	אוי לכם סופרים ופרושים .23:25 צבועים מנקים אתם את חוץ הכוס והקערה ומבפנים מלאים גזל ועוול
23:26. 'Blind Pharisee, first cleanse the inside of the cup and dish, so that the outside of them becomes clean too.'	23:26. P'rush iver! T'har rishon et tokh hakos v'hak'ara, l'ma'an yihyeh gam chutzam tahor.	פרוש עיוור טהר ראשון את .23:26 תוך הכוס והקערה למען יהיה גם חוצם טהור
23:27. 'Woe to you, scribes and Pharisees, hypocrites! Because you are like whitewashed tombs which indeed look well outwardly, but inside are filled with dead men's bones and all uncleanness.'	23:27. Oy lachem, soferim u'p'rushim, tzevu'im! Ki dome'im atem l'kevarot mesuyavot, hanir'im yafei chutzam, u'mi'bifnim m'lei'im atzamot metim u'chol tum'ah.	אוי לכם סופרים ופרושים .23:27 צבועים כי דומים אתם לקברות מסויידות הנראים יפה חוצם ומבפנים מלאים עצמות מתים וכל טומאה
23:28. 'So you too outwardly indeed appear righteous to men, but inside you are filled with hypocrisy and lawlessness.'	23:28. Ken gam atem – mi'chutz nir'im tzaddikim lifnei bnei adam, u'mi'bifnim m'lei'im tzevi'ut v'avon.	כן גם אתם מחוץ נראים .23:28 צדיקים לפני בני אדם ומבפנים מלאים צביעות ועוון
23:29. 'Woe to you, scribes and Pharisees, hypocrites! Because you build the tombs of the prophets and decorate the monuments of the righteous,'	23:29. Oy lachem, soferim u'p'rushim, tzevu'im! Bonim atem et kivrei ha'nevi'im u'mehad'rim et matz'evot hatzaddikim,	אוי לכם סופרים ופרושים .23:29 צבועים בונים אתם את קברי הנביאים ומהדרים את מצבות הצדיקים
23:30. 'And say, "If we had lived in the days of our fathers, we would not have taken part with them in the blood of the prophets."	23:30. V'omrim, 'Ilu hayinu bimei avoteinu, lo hayinu mishtatfim ba'dam ha'nevi'im.'	ואומרים אילו היינו בימי 23:30. אבותינו לא היינו משתתפים בדם הנביאים
23:31. 'Thus you bear witness against yourselves that you are sons of those who did murder the prophets -'	23:31. V'kach atem me'idim al atzmichem ki atem b'nei horg'ei ha'nevi'im –	וכך אתם מעידים על עצמכם .23:31 כי אתם בני הורגי הנביאים
23:32. 'And you fill up the measure of your fathers!'	23:32. U'atem mil'u et midat avoteichem!	ואתם מלאו את מידת .23:32 אבותיכם
23:33. 'Serpents, brood of adders! How would you escape the judgment of Gehenna?'	23:33. Nachashim, yelidei tzefonim! Eich timletu mishfat Gehinnom?	נחשים ילידי צפענים איך .23:33 תימלטו ממשפט גיהנום
23:34. 'Because of this, see, I send you prophets, and wise men, and scholars of the	23:34. Lachen, hineh ani shole'ach aleichem nevi'im v'chachamim u'sofrim.	לכן הנה אני שלח עליכם .23:34 נביאים וחכמים וסופרים ומהם תהרגו

Torah. And some of them you shall kill and impale, and some of them you shall flog in your congregations and persecute from city to city,'	U'mihen taharogu v'titzl'vu, u'mihen tagd'fu b'kenesiyoteichem u'tird'fu me'ir l'ir,	ותצלבו ומהם תגדפו בכנסיותיכם ותרדפו מעיר לעיר
23:35. 'So that on you should come all the righteous blood shed on the earth, from the blood of righteous Hĕbel to the blood of Zekaryah, son of Berekyah, whom you murdered between the Dwelling Place and the altar.'	23:35. Lema'an yavo aleichem kol dam tzaddik shenishpach al ha'aretz, midam Hevel hatzaddik ad dam Zekharyah ben Berekhyah asher haragtem bein haHeichal u'bein hamizbe'ach.	למען יבוא עליכם כל דם .23:35 צדיק שנשפך על הארץ מדם הבל הצדיק עד דם זכריה בן ברכיה אשר הרגתם בין ההיכל ובין המזבח
23:36. 'Truly, I say to you, all this shall come upon this generation.'	23:36. Amein, omer ani lachem, kol eleh yavo'u al hador hazeh.	אמן אמר אני לכם כל אלה .23:36 יבואו על הדור הזה
23:37. 'Yerushalayim, Yerushalayim, killing the prophets and stoning those who are sent to her! How often I wanted to gather your children together, the way a hen gathers her chicks under her wings, but you would not!'	23:37. Yerushalayim, Yerushalayim, haroget et ha'nevi'im u'sokel et ha'sh'luchim eileha! Kamah pe'amim chafatzti l'kabetz et baneich ka'asher t'gaberet t'kabetz efroach'ea tachat kanafeha, v'lo ratzitem!	ירושלם ירושלם הרוגת את 23:37 הנביאים וסוקלת את השלוחים אליה כמה פעמים חפצתי לקבץ את בניך כאשר תגברת תקבץ אפרוחיה תחת כנפיה ולא רציתם
23:38. 'See, your house is left to you laid waste,'	23:38. Hinei, beitchem nechrav alichem.	הנה ביתכם נחרב עליכם .23:38
23:39. 'For I say to you, from now on you shall by no means see Me until you say, "Blessed is He who is coming in the Name of Yahuah!"'	23:39. Ki omer ani lachem, lo tir'uni me'atah ad asher tomru, 'Baruch haba b'Shem Yahuah!'	כי אמר אני לכם לא תראוני .23:39 מעתה עד אשר תאמרו ברוך הבא בשם יהוה

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
------------------	-----------------	---------------------------

24:1. And going out, Yahusha went away from the Set-apart Place, and His taught ones came near to point out to Him the buildings of the Set-apart Place.	24:1. Vayeitze Yahusha min haMikdash, v'nigshu talmidav l'har'ot lo et binyanei haMikdash.	ויצא יהושע מן המקדש ויגשו .24:1 תלמידיו להראות לו את בנייני המקדש
24:2. And Yahusha said to them, 'Do you not see all these? Truly, I say to you, not one stone shall be left here upon another at all, which shall not be thrown down.'	24:2. Vayomer lahem Yahusha, 'Ha'lo ro'im atem et eleh? Amein omer ani lachem, lo yisha'er po even al even asher lo yehareis.'	ויאמר להם יהושע הלא ראים 24:2. אתם את אלה אמן אמר אני לכם לא ישאר פה אבן על אבן אשר לא יהרס
24:3. And as He sat on the Mount of Olives, the taught ones came to Him separately, saying, 'Say to us, when shall this be? And what is the sign of Your coming, and of the end of the age?'	24:3. U'k'she'yashav al Har haZeitim, nigshu eilav talmidav l'vadam lemor, 'Emor lanu matay yihyeh zot? U'mah ot b'vo'echa u'k'tz ha'olam?'	וכשישב על הר הזיתים נגשו 24:3. אליו תלמידיו לבדם לאמר אמור לנו מתי יהיה זאת ומה אות בבואך וקהץ העולם
24:4. And Yahusha answering, said to them, 'Take heed that no one leads you astray.'	24:4. Vaya'an Yahusha v'yomer lahem, 'Hizaharu pen yiteh etchem ish.'	ויען יהושע ויאמר להם הזהרו .24:4 פן יתעה אתכם איש
24:5. 'For many shall come in My Name, saying, "I am the Messiah," and they shall lead many astray.'	24:5. Ki rabbim yavo'u b'Shem Sheli lemor, 'Ani HaMashiach,' v'yat'u rabbim.	כי רבים יבואו בשם שלי .24:5 לאמר אני המשיח ויתעו רבים
24:6. 'And you shall begin to hear of fighting and reports of fighting. See that you are not troubled, for these have to take place, but the end is not yet.'	24:6. V'tishme'u milchamot u'shimu'ot milchamah; re'u shelo tivahalu, ki yesh lezeh lihyot, aval lo od haketz.	ותשמעו מלחמות ושמועות .24:6 מלחמה ראו שלא תבהלו כי יש לזה להיות אבל לא עוד הקץ
24:7. 'For nation shall rise against nation, and reign against reign. And there shall be scarcities of food, and deadly diseases, and earthquakes in places.'	24:7. Ki yakum goy al goy u'mamlachah al mamlachah, v'yihyu ra'avim u'deverim u're'ashim bim'komot.	כי יקום גוי על גוי וממלכה על 24:7. ממלכה ויהיו רעבים ודברים ורעשים במקומות
24:8. 'And all these are the beginning of birth pains.' 24:9. 'Then they shall deliver you up to affliction and kill you, and you shall be hated by all nations for My Name's sake.'	24:8. V'eleh kulam techilat ha'chavlim. 24:9. Az yims'ru etchem l'tzarah v'yahar'gu etchem, u's'nu etchem kol hagoyim l'ma'an Shemi.	ואלה כולם תחילת החבלים .24:8 אז ימסרו אתכם לצרה ויהרגו .24:9 אתכם וישנאו אתכם כל הגוים למען שמי

24:10. 'And then many shall stumble, and they shall deliver up one another, and shall hate one another.'	24:10. Az yikashlu rabbim, u'yims'ru ish et rei'ehu, u'san'u ish et rei'ehu.	אז יכשלו רבים וימסרו איש 24:10. את רעהו וישנאו איש את רעהו
24:11. 'And many false prophets shall rise up and lead many astray.'	24:11. V'yakumu n'vi'im sheker rabbim, v'yat'u rabbim.	ויקומו נביאי שקר רבים .24:11 ויתעו רבים
24:12. 'And because of the increase in lawlessness, the love of many shall become cold.'	24:12. V'larov ha'avon, tikrah ahavat rabbim.	ולרוב העוון תקרר אהבת 24:12. רבים
24:13. 'But he who shall have endured to the end shall be saved.'	24:13. V'hasoveil ad ketz hu yivvashe'a.	והסובל עד קץ הוא יוושע .24:13
24:14. 'And this Good News of the reign shall be proclaimed in all the world as a witness to all the nations, and then the end shall come.'	24:14. V'tibasher haBesorah hazot shel haMalchut b'chol ha'olam l'eidah l'chol hagoyim, v'az yavo haketz.	ותבושר הבשורה הזאת של .24:14 המלכות בכל העולם לעדה לכל הגוים ואז יבוא הקץ
24:15. 'So when you see the "abomination that lays waste," spoken of by Dani'el the prophet, set up in the set-apart place' – he who reads, let him understand –	24:15. Lachen k'asher tir'u et shiqutz ha'shomem asher diber Dani'el hanavi, omed b'makom hakadosh – hameivin yavin –	לכן כאשר תראו את שקוץ .24:15 השומם אשר דבר דניאל הנביא עומד במקום הקדוש – המבין יבין
24:16. 'Then let those who are in Yehudah flee to the mountains.'	24:16. Az hayanusim b'Yehudah yivrachu el heharim.	אז הנסים ביהודה יברחו אל .24:16 ההרים
24:17. 'Let him who is on the housetop not come down to take whatever out of his house.'	24:17. Asher al hagag, al yered l'kach davar mibeto.	אשר על הגג אל ירד לקחת .24:17 דבר מביתו
24:18. 'And he who is in the field – let him not turn back to get his garments.'	24:18. U'mi shebasadeh, al yashuv l'kach bigdo.	ומי שבשדה אל ישוב לקחת .24:18 בגדו
24:19. 'And woe to those who are pregnant and to those who are nursing children in those days!'	24:19. Oy l'harot v'la'meinikot bayamim hahem!	אוי להרות ולמניקות בימים .24:19 ההם
24:20. 'And pray that your flight does not take place in winter or on the Sabbath.'	24:20. V'hitpal'lu shelo tihyeh m'nusat'chem bachoref o bayom haShabbat.	והתפללו שלא תהיה 24:20. מנוסתכם בחורף או ביום השבת
24:21. 'For then there shall be great distress, such as has not been since the beginning of the world until	24:21. Ki az tihiyeh tzarah gedolah, asher lo hay'tah mireshit ha'olam ad et hazot, v'lo tihyeh od.	כי אז תהיה צרה גדולה אשר ב4:21 לא היתה מראשית העולם עד עת הזאת ולא תהיה עוד

this time no nor over shall		
this time, no, nor ever shall be.'		
24:22. 'And if those days were not shortened, no flesh would be saved, but for the sake of the chosen ones those days shall be shortened.'	24:22. V'ilmalei nik'tz'ru hayamim hahem, lo yivvashe'a kol basar; aval bishvil habechurim yikatzru hayamim hahem.	ואילמלא נקצרו הימים ההם .24:22 לא יוושע כל בשר אבל בשביל הבחורים יקצרו הימים ההם
24:23. 'If anyone then says to you, "Look, here is the Messiah!" or "There!" do not believe.'	24:23. Az im yomar lachem ish, 'Hinei HaMashiach po!' o 'sham!' – al ta'aminu.	24:23. אז אם יאמר לכם איש הנה המשיח פה או שם אל תאמינו
24:24. 'For false messiahs and false prophets shall arise, and they shall show great signs and wonders, so as to lead astray, if possible, even the chosen ones.'	24:24. Yakumu meshichei sheker u'nevi'ei sheker, v'yitnu otot gedolim u'moftim, l'hatot im yuchal af et habechurim.	יקום משיחי שקר ונביאי .24:24 שקר ויתנו אותות גדולים ומופתים להטות אם יוכל אף את הבחורים
24:25. 'See, I have forewarned you.'	24:25. Hinei higiditi lachem kodem.	הנה הגדתי לכם קודם .24:25
24:26. 'So if they say to you, "Look, He is in the desert!" do not go out; or "Look, He is in the inner rooms!" do not believe.'	24:26. Im yomru lachem, 'Hinei bamidbar Hu!' – al tetze'u; 'Hinei b'chadarim!' – al ta'aminu.	אם יאמרו לכם הנה במדבר .24:26 הוא אל תצאו הנה בחדרים אל תאמינו
24:27. 'For as the lightning comes from the east and shines to the west, so also shall the coming of the Son of Adam be.'	24:27. Ki k'varkah haba mimizrach v'nir'eh ad maarav, ken yihyeh bo Ben haAdam.	כי כברק הבא ממזרח ונראה .24:27 עד מערב כן יהיה בוא בן האדם
24:28. 'For wherever the dead body is, there the vultures shall be gathered together.'	24:28. B'asher yihyeh hachelev, sham yikav'tzu ha'ayitim.	24:28. באשר יהיה החלל שם יקבצו העיטים
24:29. 'And immediately after the distress of those days the sun shall be darkened, and the moon shall not give its light, and the stars shall fall from the heaven, and the powers of the heavens shall be shaken.'	24:29. U'miyad achar hatzarah hayamim hahem, hachamah tich'shach v'halevanah lo titen orah, vakochavim yiplu min hashamayim, v'kochot hashshamayim yin'o'u.	ומיד אחר הצרה הימים ההם ב4:29. החמה תחשך והלבנה לא תתן אורה והכוכבים יפלו מן השמים וכחות השמים ינועו
24:30. 'And then the sign of the Son of Adam shall appear in the heaven, and then all the tribes of the earth shall mourn, and they shall see the Son of Adam	24:30. Az yera'eh ot Ben haAdam bashamayim, v'safdu kol mishpachot ha'aretz, v'yir'u et Ben haAdam ba b'anan	אז יראה אות בן האדם .24:30 בשמים וספדו כל משפחות הארץ ויראו את בן האדם בא בענן השמים עם כח וכבוד רב

coming on the clouds of the heaven with power and much esteem.'	hashshamayim im koach u'kavod rav.	
24:31. 'And He shall send His messengers with a great sound of a trumpet, and they shall gather together His chosen ones from the four winds, from one end of the heavens to the other.'	24:31. V'yishlach mal'achav b'kol shofar gadol, v'yikbetzu et bechirav me'arba ruchot, mik'tzeh hashamayim v'ad ketzehu.	וישלח מלאכיו בקול שופר .24:31 גדול ויקבצו את בחיריו מארבע רוחות מקצה השמים ועד קצהו
24:32. 'And learn this parable from the fig tree: When its branch has already become tender and puts forth leaves, you know that the summer is near.'	24:32. U'l'mad mashal min hate'enah: k'asher dakah aleha, v'hotzi aleim, yoda'im atem ki karov hakayitz.	ולמד משל מן התאנה כאשר 24:32. דקה עליה והוציא עלים יודעים אתם כי קרוב הקיץ
24:33. 'So you also, when you see all these, know that He is near, at the doors.'	24:33. Ken gam atem, k'asher tir'u et eleh, da'u ki karov hu, al hapetachim.	כן גם אתם כאשר תראו את .24:33 אלה דעו כי קרוב הוא על הפתחים
24:34. 'Truly, I say to you, this generation shall by no means pass away until all this takes place.'	24:34. Amein omer ani lachem, lo ya'avor hador hazeh ad asher yihyu kol eleh.	אמן אמר אני לכם לא יעבור .24:34 הדור הזה עד אשר יהיו כל אלה
24:35. 'The heaven and the earth shall pass away, but My words shall by no means pass away.'	24:35. Hashamayim v'ha'aretz ya'avoru, u'devarai lo ya'avoru.	24:35. השמים והארץ יעברו ודבריי לא יעברו
24:36. 'But concerning that day and the hour no one knows, not even the messengers of the heavens, but My Father only.'	24:36. V'al hayom hahu v'ha'sha'ah ein yode'a ish, af lo mal'achei hashamayim, rak Avi levado.	ועל היום ההוא והשע'ה אין .24:36 יודע איש אף לא מלאכי השמים רק אבי לבדו
24:37. 'And as the days of Noah were, so also shall the coming of the Son of Adam be.'	24:37. U'k'mei Noach ken yihyeh bo Ben haAdam.	וכימי נח כן יהיה בוא בן 24:37. האדם
24:38. 'For as they were in the days before the flood, eating and drinking, marrying and giving in marriage, until the day that Noah entered into the ark,'	24:38. K'asher hayu lifnei hamabbul – ochlim v'shotim, nos'im nashim u'notnim lenashim – ad hayom asher nichnas Noach lateivah,	כאשר היו לפני המבול .24:38 אוכלים ושותים נושאים נשים ונותנים לנשים עד היום אשר נכנס נח לתיבה
24:39. 'And they did not know until the flood came and took them all away – so also shall the coming of the Son of Adam be.'	24:39. V'lo yad'u ad asher ba hamabbul v'natal et kulam – ken yihyeh gam bo Ben haAdam.	ולא ידעו עד אשר בא המבול .24:39 ונטל את כולם כן יהיה גם בוא בן האדם

24:40. 'Then two shall be in the field – the one is taken and the one is left.'	24:40. Az yihyu sh'nayim basadeh – echad yilkach v'echad yisha'er.	אז יהיו שנים בשדה אחד .24:40 ילקח ואחד ישאר
24:41. 'Two shall be grinding at the mill – one is taken and one is left.'	24:41. Shtayim tachanot b'reichayim – achat tikkach v'achat tisha'er.	שתים טחנות בריחים אחת 24:41 תקח ואחת תשאר
24:42. 'Watch therefore, for you do not know what hour your Master is coming.'	24:42. Lachen shimeru, ki lo yadatem be'eizo sha'ah Adoneichem ba.	לכן שימרו כי לא ידעתם .24:42 באיזו שעה אדניכם בא
24:43. 'And know this, that if the master of the house had known what watch the thief would come, he would have watched and not allowed his house to be broken into.'	24:43. Vezeh da'u, ki ilu yada ba'al habayit be'eizo ashmoret ba haganav, hayah shomer v'lo hiniach l'achrot et beito.	וזה דעו כי אילו ידע בעל .24:43 הבית באיזו אשמורת בא הגנב היה שומר ולא הניח לחרות את ביתו
24:44. 'Because of this, be ready too, for the Son of Adam is coming at an hour when you do not expect Him.'	24:44. Lachen, hiyu gam atem mukhanim, ki Ben haAdam ba b'sha'ah asher einchem choshevim.	לכן היו גם אתם מוכנים כי 24:44. בן האדם בא בשעה אשר אינכם חושבים
24:45. 'Who then is a trustworthy and wise servant, whom his master set over his household, to give them food in season?'	24:45. Mi hu eved ne'eman v'chacham asher hefkid Adonav al avadav latet lahem okel b'ito?	מי הוא עבד נאמן וחכם אשר ב4:45. הפקיד אדוניו על עבדיו לתת להם אוכל בעתו
24:46. 'Blessed is that servant whom his master, having come, shall find so doing.'	24:46. Ashrei ha'eved hahu asher yavo Adonav u'yimtza'enu oseh ken.	אשרי העבד ההוא אשר 24:46. יבוא אדוניו וימצאהו עושה כן
24:47. 'Truly, I say to you that he shall set him over all his possessions.'	24:47. Amein omer ani lachem, ki yafkid oto al kol rekushav.	אמן אמר אני לכם כי יפקיד 24:47. אותו על כל רכושו
24:48. 'But if that evil servant says in his heart, "My master is delaying his coming,"	24:48. V'im yomar ha'eved hara b'libo, 'Mitmaheh Adoni lavo,'	ואם יאמר העבד הרע בלבו .24:48 מתמהמה אדוני לבוא
24:49. 'And begins to beat his fellow servants, and to eat and drink with the drunkards,'	24:49. V'hitchil l'hakot et avadav hachaverim, v'le'echol v'lishtot im hashikorim,	והתחיל להכות את עבדיו החברים ולאכול ולשתות עם השיכורים
24:50. 'The master of that servant shall come on a day when he does not expect it and at an hour he does not know,'	24:50. Yavo Adon ha'eved hahu b'yom asher eino mitzapeh, u'b'sha'ah asher lo yode'a,	יבוא אדון העבד ההוא ביום .24:50 אשר אינו מצפה ובשעה אשר לא ידע
24:51. 'And shall cut him in two and appoint his portion with the hypocrites – there	24:51. V'yiktzo'o l'shnayim, v'yiten chelko im hatzevu'im – sham yihiyeh bechi v'chorek shinaim.	ויקצצו לשנים ויתן חלקו עם .24:51 הצבועים שם יהיה בכי וחרוק שיניים

shall be weeping and	
gnashing of teeth.'	

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
25:1. Then the reign of the	25:1. Az t'dameh malchut	אז תדמה מלכות השמים .25:1
heavens shall be compared	hashshamayim l'esar	לעשר בתולות אשר לקחו את
to ten maidens who took	betulot asher lakchu et	נרותיהן ויצאו לקראת החתן
their lamps and went out to	neroteihen v'yatzu likrat	
meet the bridegroom.	h'chatan.	
25:2. And five of them were	25:2. V'chamesh meihen	וחמש מהן חכמות וחמש 25:2.
wise, and five foolish.	chachamot v'chamesh	כסילות
	kesilot.	
25:3. Those who were	25:3. Hakesilot lakchu et	הכסילות לקחו את נרותיהן .25:3
foolish, having taken their	neroteihen v'lo lakchu	ולא לקחו עמהן שמן
lamps, took no oil with	imahen shemen,	
them,		
25:4. But the wise took oil in	25:4. V'hachachamot lakchu	והחכמות לקחו שמן בכליהן .25:4
their containers with their	shemen b'kleyhen im	עם נרותיהן
lamps.	neroteihen.	
25:5. Now while the	25:5. U'b'it'maheh h'chatan,	ובתמהמה החתן נרדמו כולן .25:5
bridegroom took time, they	nirdemu kulan v'nashnu.	ובשנו
all slumbered and slept.		
25:6. And at midnight a cry	25:6. U'b'chatzot halaylah	ובחצות הלילה נשמע קול הנה .25:6
was heard, 'See, the	nishma kol, 'Hinei h'chatan	החתן בא צאנה לקראתו
bridegroom is coming, go	ba, tze'una likrato!'	
out to meet him!'		
25:7. Then all those	25:7. Az kamu kol ha'betulot	אז קמו כל הבתולות האלה .25:7
maidens rose up and	ha'eleh v'tiknu et	ותקננה את נרותיהן
trimmed their lamps.	neroteihen.	
25:8. And the foolish said to	25:8. V'amru hakesilot	ואמרו הכסילות לחכמות תנה .25:8
the wise, 'Give us of your oil,	l'chachamot, 'Tenah lanu	לנו משמנכן כי נרותינו דוחות
because our lamps are going	mishmen'chen ki neroteinu	
out.'	dochot.'	
25:9. But the wise	25:9. V'ya'anu hachachamot	ויענו החכמות לאמר לא פן לא .25:9
answered, saying, 'No,	lemor, 'Lo, pen lo yihyeh day	יהיה די לנו ולכן לכו אל המוכרים
indeed, there would not be	lanu v'lachen; l'chu el	וקגו לכן
enough for us and you.	hamokhrim u'k'na'u	
Instead, go to those who	lachem.'	
sell, and buy for yourselves.'		
25:10. And while they went	25:10. U'b'lechteihen liknot,	ובלכתן לקנות בא החתן .25:10
to buy, the bridegroom	ba h'chatan, v'han'chonot	והנכונות נכנסו עמו לחופה והדלת
came, and those who were		נגעלה

25:21. And his master said to him, 'Well done, good and trustworthy servant. You were trustworthy over a little, I shall set you over much. Enter into the joy of your master.'	25:21. Vayomer lo Adonav, 'Yafeh asita, eved tov v'ne'eman. B'm'at ne'emanta, al harbeh amsidcha; bo b'simchat Adonecha.'	ויאמר לו אדוניו יפה עשית .25:21 עבד טוב ונאמן במעט נאמנת על הרבה אמשדך בוא בשמחת אדוניך
25:22. Then he who had received two talents came and said, 'Master, you delivered to me two talents. See, I have gained two more talents besides them.'	25:22. Vayavo gam halokeach shtayim, v'amar, 'Adoni, shtayim masarta li, hineh shtayim acherot harvachti aleihen.'	ויבוא גם הלוקח שתים .25:22 ויאמר אדוני שתים מסרת לי הנה שתים אחרות הרווחתי עליהן
25:23. His master said to him, 'Well done, good and trustworthy servant. You were trustworthy over a little, I shall set you over much. Enter into the joy of your master.'	25:23. Vayomer lo Adonav, 'Yafeh asita, eved tov v'ne'eman. B'm'at ne'emanta, al harbeh amsidcha; bo b'simchat Adonecha.'	ויאמר לו אדוניו יפה עשית .25:23 עבד טוב ונאמן במעט נאמנת על הרבה אמשדך בוא בשמחת אדוניך
25:24. And the one who had received the one talent also came and said, 'Master, I knew you to be a hard man, reaping where you have not sown, and gathering where you have not scattered seed,'	25:24. Vayavo gam halokeach ha'echad, v'amar, 'Adoni, yadati ki adam kasheh atah, kotzer asher lo zarata, v'osef asher lo pizar'ta,'	ויבוא גם הלוקח האחד .25:24 ויאמר אדוני ידעתי כי אדם קשה אתה קוצר אשר לא זרעת ואוסף אשר לא פזרת
25:25. 'And being afraid, I went and hid your talent in the ground. See, you have what is yours.'	25:25. Vayarei ani v'haloch tamanti et kikkarcha ba'aretz; hineh shelcha hu.	ויירא אני והלך טמנתי את .25:25 ככרך בארץ הנה שלך הוא
25:26. And his master answering, said to him, 'You wicked and lazy servant, you knew that I reap where I have not sown, and gather where I have not scattered seed.'	25:26. Vaya'an Adonav v'yomer lo, 'Eved rasha v'atzel, yad'ata ki kotzer ani asher lo zarati, v'osef asher lo pizar'ti.'	ויען אדוניו ויאמר לו עבד .25:26 רשע ועצל ידעת כי קוצר אני אשר לא זרעת ואוסף אשר לא פזרת
25:27. 'Then you should have put my silver with the bankers, and at my coming I would have received back my own with interest.'	25:27. Lachen hayita tzarich l'tet et kaspi l'shorim, u'vo'i lakachti et sheli im neshech.	לכן היית צריך לתת את 25:27 כספי לשורים ובואי לקחתי את שלי עם נשך
25:28. 'Therefore take away the talent from him, and give it to him who possesses ten talents.'	25:28. Lak'chu mimenu et hakikkar, u't'nu l'asher yesh lo eser kikkarim.	לקחו ממנו את הככר ותנו .25:28 לאשר יש לו עשר ככרים

25:29. 'For to everyone who possesses, more shall be given, and he shall have overflowingly, but from him who does not possess, even what he possesses shall be taken away.'	25:29. Ki l'chol asher yesh yutan, v'hosif yoter; u'm'asher ein lo, af asher yesh lo yikach mimenu.	כי לכל אשר יש ינתן והוסיף .25:29 יותר ומאשר אין לו אף אשר יש לו יקח ממנו
25:30. 'And throw the worthless servant out into the outer darkness – there shall be weeping and gnashing of teeth.'	25:30. V'et ha'eved habel hashlichu el hachoshekh hachitzon; sham yihiyeh bechi v'chorek shinaim.	ואת העבד הבל השליכו אל .25:30 החשך החיצון שם יהיה בכי וחרוק שיניים
25:31. 'And when the Son of Adam comes in His esteem, and all the set-apart messengers with Him, then He shall sit on the throne of His esteem.'	25:31. U'v'vo Ben haAdam b'kavodo, v'chol mal'achei kodesh imo, az yeshev al kisei kavodo.	ובבוא בן האדם בכבודו וכל .25:31 מלאכי קדש עמו אז ישב על כסא כבודו
25:32. 'And all the nations shall be gathered before Him, and He shall separate them one from another, as a shepherd separates his sheep from the goats.'	25:32. V'yikav'tzu l'fanav kol hagoyim, v'yavdil otam ish mei'achiv, k'ro'eh mavdil bein tzon l'gedayim.	ויקבצו לפניו כל הגוים .25:32 ויבדיל אותם איש מאחיו כרועה מבדיל בין צאן לגדים
25:33. 'And He shall set the sheep on His right hand, but the goats on the left.'	25:33. V'yasim et hatzon al yemin, v'et h'gedayim al semol.	וישים את הצאן על ימין ואת .25:33 הגדים על שמאל
25:34. 'Then the Sovereign shall say to those on His right hand, "Come, you blessed of My Father, inherit the reign prepared for you from the foundation of the world,"'	25:34. Az yomar haMelech l'asher al yemin, 'Bo'u b'rukhei Avi, v'nachalu et hamalchut hamochenet lachem mi'y'sod ha'olam.'	אז יאמר המלך לאשר על .25:34 ימין בואו ברוכי אבי ונחלו את המלכות המוכנת לכם מיסוד העולם
25:35. 'For I was hungry and you gave Me food, I was thirsty and you gave Me drink, I was a stranger and you took Me in,'	25:35. Ki ra'eiv hayiti v'natatem li le'echol, tzamei hayiti v'natatem li lishtot, ger hayiti v'asaphtem oti,	כי רעב הייתי ונתתם לי 25:35. לאכול צמא הייתי ונתתם לי לשתות גר הייתי ואספתם אותי
25:36. 'Was naked and you clothed Me, I was sick and you visited Me, I was in prison and you came to Me.'	25:36. Arom hayiti v'hilbishtem oti, choleh hayiti u'vikartem oti, b'veit ha'asurim hayiti u'vatem elai.	ערום הייתי והלבשתם אותי .25:36 חולה הייתי וביקרתם אותי בבית האסורים הייתי ובאתם אלי
25:37. 'Then the righteous shall answer Him, saying, "Master, when did we see You hungry and we fed You,	25:37. Az ya'anu hatzaddikim v'yomru, 'Adon, matay r'inucha ra'eiv v'kilk'lucha, o tzamei v'hishkinucha?'	אז יענו הצדיקים ויאמרו .25:37 אדון מתי ראינוך רעב וכלכלוך או צמא והשקינוך

or thirsty and gave You to drink?"'		
25:38. 'And when did we see You a stranger and took You in, or naked and clothed You?'	25:38. U'matay r'inucha ger v'asapnucha, o arom v'kisinucha?	ומתי ראינוך גר ואספנוך או 25:38. ערום וכיסינווך
25:39. 'And when did we see You sick, or in prison, and we came to You?'	25:39. U'matay r'inucha choleh o b'veit ha'asurim u'vatnu eilecha?	ומתי ראינוך חולה או בבית 25:39. האסורים ובאתנו אליך
25:40. 'And the Sovereign shall answer and say to them, "Truly, I say to you, in so far as you did it to one of the least of these My brothers, you did it to Me."'	25:40. V'ya'an haMelech v'yomar lahem, 'Amein omer ani lachem, kol asher asitem l'echad me'achai haktanim – li asitem.'	ויען המלך ויאמר להם אמן .25:40 אמר אני לכם כל אשר עשיתם לאחד מאחי הקטנים לי עשיתם
25:41. 'He shall then also say to those on the left hand, "Depart from Me, accursed ones, into the everlasting fire prepared for the devil and his messengers."	25:41. Az yomar gam l'asher al hasemol, 'Suru mimeni, arurim, el ha'esh ha'olam asher huchnah l'satan u'lmal'achav.'	אז יאמר גם לאשר על .25:41 השמאל סורו ממני ארורים אל האש העולם אשר הוכנה לשטן ולמלאכיו
25:42. 'For I was hungry and you gave Me no food, I was thirsty and you gave Me no drink,'	25:42. Ki ra'eiv hayiti v'lo natatem li le'echol, tzamei hayiti v'lo hishkitem oti,	כי רעב הייתי ולא נתתם לי .25:42 לאכול צמא הייתי ולא השקיתם אותי
25:43. 'I was a stranger and you did not take Me in, was naked and you did not clothe Me, sick and in prison and you did not visit Me.'	25:43. Ger hayiti v'lo asaptem oti, arom v'lo hilbishtem oti, choleh u'v'veit ha'asurim v'lo bikartem oti.	גר הייתי ולא אספתם אותי .25:43 ערום ולא הלבשתם אותי חולה ובבית האסורים ולא ביקרתם אותי
25:44. 'Then they also shall answer Him, saying, "Master, when did we see You hungry or thirsty or a stranger or naked or sick or in prison, and did not serve You?"'	25:44. Az ya'anu gam hem lemor, 'Adon, matay r'inucha ra'eiv o tzamei o ger o arom o choleh o asur v'lo shimashnucha?'	אז יענו גם הם לאמר אדון .25:44 מתי ראינוך רעב או צמא או גר או ערום או חולה או אסור ולא שימשנוך
25:45. 'Then He shall answer them, saying, "Truly, I say to you, in so far as you did not do it to one of the least of these, you did not do it to Me."	25:45. Az ya'an v'yomar lahem, 'Amein omer ani lachem, kol asher lo asitem l'echad miketanei eileh – gam li lo asitem.'	אז יען ויאמר להם אמן אמר .25:45 אני לכם כל אשר לא עשיתם לאחד מקטני אלה גם לי לא עשיתם
25:46. 'And these shall go away into everlasting punishment, but the righteous into everlasting life.'	25:46. V'yeilchu eileh l'onesh olam, v'hatzaddikim l'chayyei olam.	וילכו אלה לעונש עולם .25:46 והצדיקים לחיי עולם

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
26:1. And it came to be, when Yahusha ended all these words, He said to His taught ones,	26:1. Vayehi k'asher kilah Yahusha et kol hadevarim ha'eleh, amar l'talmidav,	ויהי כאשר כלה יהושע את כל 26:1. הדברים האלה אמר לתלמידיו
26:2. 'You know that after two days the Passover takes place, and the Son of Adam is to be delivered up to be impaled.'	26:2. Yedatem ki achar shnei yamim Pesach ba, u'Ven haAdam yimsar l'hitzalev.	ידעתם כי אחר שני ימים פסח 26:2. בא ובן האדם ימסר להצלב
26:3. Then the chief priests and the scribes and the elders of the people came together at the court of the high priest, who was called Qayapha,	26:3. Az nikbetzu hakohanim hagʻdolim vʻhasoferim vʻziknei ha'am bʻchatzer haKohen hagadol hanikra Kayafa,	אז נקבצו הכהנים הגדולים .26:3 והסופרים וזקני העם בחצר הכהן הגדול הנקרא קיפא
26:4. And plotted together to seize Yahusha by trickery and kill Him.	26:4. V'nim'lu yachad le'echoz et Yahusha b'mirmah u'lehamito.	ונמלו יחד לאחוז את יהושע 26:4. במרמה ולהמיתו
26:5. But they said, 'Not at the festival lest there be an uproar among the people.'	26:5. V'amru, 'Lo b'chag pen yihiyeh mehumah b'am.'	ואמרו לא בחג פן יהיה מהומה 26:5. בעם
26:6. And when Yahusha was in Beyth Anyah at the house of Shim'on the leper,	26:6. Vayehi Yahusha b'Beit Anya b'veit Shimon hametzora,	ויהי יהושע בבית עניא בבית 26:6. שמעון המצורע
26:7. A woman came to Him having an alabaster flask of very precious ointment, and she poured it on His head as He sat at the table.	26:7. V'tavo elav ishah im pak alabasar shamen yakar me'od, v'titzok al rosho b'shivto leshulchan.	ותבוא אליו אשה עם פך .26:7 אלבסר שמן יקר מאד ותצוק על ראשו בשבתו לשלחן
26:8. And when His taught ones saw it, they were much displeased, saying, 'To what purpose is this waste?'	26:8. Vayir'u talmidav v'yin'atzu me'od, v'amru, 'Lamah ha'avdan hazeh?'	ויראו תלמידיו וינעצו מאד .26:8 ויאמרו למה האבדן הזה
26:9. 'For this ointment could have been sold for much and given to the poor.'	26:9. Ki haya efshar limkor et hashemen hazeh bemechir rav v'latet l'aniyim.	כי היה אפשר למכור את 26:9. השמן הזה במחיר רב ולתת לעניים

26:10. However, Yahusha aware of this, said to them, 'Why do you trouble the woman? For she has done a good work toward Me.'	26:10. V'yahusha yode'a amar lahem, 'Lamah t'tridu et ha'ishah? Ma'aseh tov as'tah bi.'	ויהושע יודע אמר להם למה .26:10 תטרידו את האשה מעשה טוב עשתה בי
26:11. 'For you always have the poor with you, but Me you do not have always.'	26:11. Ki et ha'aniyim yesh lachem tamid imachem, oti aval ein lachem tamid.	כי את העניים יש לכם תמיד .26:11 עמכם אותי אבל אין לכם תמיד
26:12. 'For in pouring this ointment on My body, she did it for My burial.'	26:12. Ki b'hatzikot hash'shemen hazeh al gufiy, le'chanot oti as'tah zot.	כי בהציקות השמן הזה על 26:12. גופי לחנות אותי עשתה זאת
26:13. 'Truly, I say to you, wherever this Good News is proclaimed in all the world, what this woman has done shall also be spoken of, to her remembrance.'	26:13. Amein omer ani lachem, b'chol makom asher tibasher habesorah hazot b'chol ha'olam, y'supar gam ma she'as'tah zot l'zichronah.	אמן אמר אני לכם בכל .26:13 מקום אשר תבושר הבשורה הזאת בכל העולם יסופר גם מה שעשתה זאת לזכרונה
26:14. Then one of the twelve, called Yehudah from Qerioth, went to the chief priests,	26:14. Az halach echad min hashneim asar, hanikra Yehudah Ish-Qeriyot, el hakohanim hag'dolim,	אז הלך אחד מן השנים עשר .26:14 הנקרא יהודה איש קריות אל הכהנים הגדולים
26:15. And said, 'What would you give me to deliver Him to you?' And they weighed out for him thirty pieces of silver.	26:15. Vayomer, 'Mah titen li va'ani am'sor oto lachem?' V'yishk'lu lo shloshim kesef.	ויאמר מה תתן לי ואני .26:15 אמסר אותו לכם וישקלו לו שלשים כסף
26:16. And from then on he was seeking an occasion to deliver Him up.	26:16. U'me'az bikesh hazman limsor oto.	ומאז ביקש הזמן למסור .26:16 אותו
26:17. And on the first of Unleavened Bread the taught ones came to Yahusha, saying to Him, 'Where do You wish us to prepare for You to eat the Passover?'	26:17. U'varishon l'matzot, nigshu hatalmidim el Yahusha lemor, 'Eifo tirtzeh nachein lecha le'echol et haPesach?'	ובראשון למצות נגשו .26:17 התלמידים אל יהושע לאמר איפה תרצה נכין לך לאכול את הפסח
26:18. And He said, 'Go into the city to a certain man, and say to him, "The Teacher says, 'My time is near. I am to perform the Passover at your house with My taught ones.""	26:18. Vayomer, 'L'chu el ha'ir el ish ploni, v'amru lo, "HaMoreh omer, 'Zemani karov, im'sa et haPesach babayit shelcha im talmidai.'"'	ויאמר לכו אל העיר אל איש 26:18. פלוני ואמרו לו המורה אומר זמני קרוב אעשה את הפסח בביתך עם תלמידי
26:19. And the taught ones did as Yahusha had ordered them, and prepared the Passover.	26:19. V'ya'asu hatalmidim ka'asher tzivah otam Yahusha, v'heichinu et haPesach.	ויעשו התלמידים כאשר צוה .26:19 אותם יהושע והכינו את הפסח

26:20. And when evening came, He sat down with the twelve.	26:20. U'k'vo ha'erev, yashav im shneim asar.	וכבוא הערב ישב עם שנים 26:20. עשר
26:21. And while they were eating, He said, 'Truly, I say to you, one of you shall deliver Me up.'	26:21. U'v'ochlam, amar, 'Amein omer ani lachem, echad mikem yimsor oti.'	ובאכלם אמר אמן אמר אני .26:21 לכם אחד מכם ימסר אותי
26:22. And they were deeply grieved, and each one of them began to say to Him, 'Master, is it I?'	26:22. Vayit'atzvu me'od, v'hitchil ish ish lomar elav, 'Adonai, hani?'	ויתעצבו מאד ויתחיל איש 26:22. איש לאמר אליו אדוני האני
26:23. And He answering, said, 'He who has dipped his hand with Me in the dish, he shall deliver Me up.'	26:23. Vaya'an v'yomer, 'Ha'tove'a yado imi b'k'ara, hu yimsor oti.'	ויען ויאמר הטובע ידו עמי 26:23. בקערה הוא ימסר אותי
26:24. 'Indeed, the Son of Adam goes as it has been written concerning Him, but woe to that man by whom the Son of Adam is delivered up! It would have been good for that man if he had not been born.'	26:24. Ben haAdam holech kemo katuv alav, aval oy l'ish asher al yado yimsar Ben haAdam – tov lo l'ish hahu ilu lo nolad.	בן האדם הלך כמו כתוב .26:24 עליו אבל אוי לאיש אשר על ידו ימסר בן האדם טוב לו לאיש ההוא אילו לא נולד
26:25. And Yehudah – he who delivered Him up – answering, said, 'Rabbi, is it I?' He said to him, 'You have said it.'	26:25. Vaya'an Yehudah ha'mosro, v'amar, 'Rabbi, hani?' Amar lo, 'Atah amarta.'	ויען יהודה המסרו ויאמר 26:25. רבי האני אמר לו אתה אמרת
26:26. And as they were eating, Yahusha took bread, and having blessed, broke and gave it to the taught ones and said, 'Take, eat, this is My body.'	26:26. U'v'ochlam lakach Yahusha lechem, b'rach, v'shavar, v'natan l'talmidim, v'amar, 'K'chu, ichlu, zeh gufi.'	ובאכלם לקח יהושע לחם .26:26 ברך ושבר ונתן לתלמידים ואמר קחו אכלו זה גופי
26:27. And taking the cup, and giving thanks, He gave it to them, saying, 'Drink from it, all of you.'	26:27. Vayikach et hakos, v'hodah, v'natan lahem lemor, 'Sh'teu mimena kulchem.'	ויקח את הכוס והודה ונתן .26:27 להם לאמר שתו ממנה כלכם
26:28. 'For this is My blood, that of the renewed covenant, which is shed for many for the forgiveness of sins.'	26:28. Ki zeh dami, dam haBrit hachadashah, hanishpach ba'ad rabbim l'slichat chata'im.	כי זה דמי דם הברית 26:28. החדשה הנשפך בעד רבים לסליחת חטאים
26:29. 'But I say to you, I shall certainly not drink of this fruit of the vine from now on until that day when I drink it anew with you in the reign of My Father.'	26:29. Omer ani lachem, lo eshteh me'atah min pri hagefen hazeh ad hayom hahu asher eshteh ito chadash imachem b'malchut Avi.	אמר אני לכם לא אשתה .26:29 מעתה מפרי הגפן הזה עד היום ההוא אשר אשתה אתו חדש עמכם במלכות אבי

_		
26:30. And having sung a	26:30. V'shimru shir,	ושמרו שיר ויצאו אל הר .26:30
song, they went out to the	v'yetze'u el Har haZeitim.	הזיתים
Mount of Olives.	-	
26:31. Then Yahusha said to	26:31. Az amar Yahusha	אז אמר יהושע להם כלכם .26:31
them, 'All of you shall	lahem, 'Kulchem tikashelu	תכשלו בי בלילה הזה כי כתוב הכה
stumble in Me this night, for	vi balaylah hazeh, ki katuv,	
		את הרועה ופוצו צאני הצאן
it has been written, "I shall	'Hakeh et haro'eh, u'futzu	
strike the shepherd, and the	tzonei hatzon.'	
sheep of the flock shall be		
scattered."'		
26:32. 'But after I have been	26:32. U'achar hikumati,	ואחר הקימתי אקדים לכם .26:32
raised, I shall go before you	akdim lachem l'Galil.	לגליל
to Galil.'		
26:33. And Kěpha	26:33. Vaya'an Kefa v'yomer	ויען כפא ויאמר לו אם .26:33
answering, said to Him,	lo, 'Im yakashelu v'cha	יכשלו בך כלם אני לעולם לא אכשל
_		יכשלו בן־ כלם אני לאולם לא אכשל
'Even if all stumble in You, I	kulam, ani le'olam lo	
shall never stumble.'	ekashel.'	
26:34. Yahusha said to him,	26:34. Amar lo Yahusha,	אמר לו יהושע אמן אמר אני .26:34
'Truly, I say to you that this	'Amein omer ani lecha,	לך בלילה הזה בטרם יקרא התרנגול
night, before the cock crows,	balaylah hazeh, b'terem	תכפר בי שלש פעמים
you shall deny Me three	yikra hatarnegol, tich'par bi	
times.'	shalosh pe'amim.'	
26:35. Kĕpha said to Him,	26:35. Amar lo Kefa, 'Gam	אמר לו כפא גם אם יהיה לי .26:35
'Even if I have to die with		
	im yihyeh li lamut itcha, lo	למות אתך לא אכפור בך וכן אמרו גם
You, I shall not deny You!'	akh'por becha!' V'chen amru	כל התלמידים
All the taught ones said the	gam kol hatalmidim.	
same too.		
26:36. Then Yahusha came	26:36. Az ba Yahusha itam	אז בא יהושע אתם אל מקום .26:36
with them to a place called	el makom hanikra Gat	הנקרא גת שמנים ואמר לתלמידים
Gath Shemane, and said to	Shemanim, v'amar	שבו פה עד אשר אלך שם ואתפלל
the taught ones, 'Sit here	l'talmidim, 'Shvu po ad	·
while I go over there and	asher elech sham v'etpalel.'	
pray.'	asirer electrisham v etparen.	
26:37. And He took with	26.27 Varilzach ita at Vafa	26.27 333 33003 1055 510 5510 5511
	26:37. Vayikach ito et Kefa	ויקח אתו את כפא ושני בני .26:37
Him Kepha and the two sons	v'shnei bnei Zavdai, v'hitchil	זבדי ויתחיל להתעצב ולהיות מיצר
of Zabdai, and He began to	lehit'atzev u'lehiyot mitzar	מאד
be grieved and deeply	me'od.	
distressed.		
26:38. Then He said to	26:38. Az amar lahem,	אז אמר להם עצובת נפשי .26:38
them, 'My being is	'Atzuvat nafshi ad mavet;	עד מות שבו פה ושמרו עמי
exceedingly grieved, even to	shevu po u'shimru imi.'	
death. Stay here and watch		
with Me.'		
	26 20 Vll	26 20
26:39. And going forward a	26:39. Vayelech me'at,	וילך מעט ויפול על פניו .26:39
little, He fell on His face, and	v'yipol al panav, v'yitpalel	ויתפלל לאמר אבי אם אפשר יעבור
prayed, saying, 'O My Father,	lemor, 'Avi, im efshar, ya'avor	ממני הכוס הזאת אבל לא כרצוני כי
if it is possible, let this cup	mimeni hakos hazot – aval	אם כרצונך
pass from Me. Yet not as I	lo kirtzoni, ki im kirtzoncha.'	
desire, but as You desire.'		

26:40. And He came to the taught ones and found them asleep, and said to Kěpha, 'So, were you not able to watch with Me one hour?' 26:41. 'Watch and pray, lest you enter into trial. The spirit indeed is eager, but the flesh is weak.' 26:42. Again, a second time, He went away and prayed, saying, 'O My Father, if it is	26:40. Vayavo el hatalmidim v'yimtza otam yashenim, v'yomer el Kefa, 'Hachi lo y'choltem lishmor iti sha'ah achat?' 26:41. Shimru v'hitpalelu, pen tavo'u l'nissayon; haruach nachon, aval habasar chalash. 26:42. Vayelech pa'am shenit v'yitpalel lemor, 'Avi, im ein efshar la'avir zot bli	ויבוא אל התלמידים וימצא .26:40 אתם ישנים ויאמר אל כפא הכי לא יכלתם לשמור אתי שעה אחת שמרו והתפללו פן תבואו .26:41 לנסיון הרוח נכון אבל הבשר חלש וילך פעם שנית ויתפלל .26:42 לאמר אבי אם אין אפשר להעביר לאמר אבי אם אין אפשר להעביר זאת בלי שתיה יהי רצונך
impossible for this to pass unless I drink it, let Your desire be done.' 26:43. And He came and found them asleep again, for	shesitiyah, yehi ratzoncha.' 26:43. Vayavo vayimtza otam yashenim shuv, ki	ויבוא וימצא אתם ישנים .26:43 שוב כי עיניהם כבדו
their eyes were heavy. 26:44. And He left them, went away again, and prayed the third time, saying the same words.	eineihem kavdu. 26:44. Vayazov otam, v'yashuv vayitpalel pa'am shlishit, v'yomar otam devarim.	ויעזוב אתם וישוב ויתפלל .26:44 פעם שלישית ויאמר אתם דברים
26:45. Then He came to His taught ones and said to them, 'Still sleeping and taking rest? See, the hour has come near, and the Son of Adam is delivered up into the hands of sinners.'	26:45. Az ba el talmidav v'yomer lahem, 'Atem od yashenim v'nuchim? Hinei h'sha'ah karvah, uVen haAdam yimsar b'yad chot'im.'	אז בא אל תלמידיו ויאמר .26:45 להם אתם עוד ישנים ונוחים הנה השעה קרבה ובן האדם ימסר ביד חטאים
26:46. 'Rise, let us go. See, he who delivers Me up has come near.'	26:46. Kumu, neilech; hineh karav hamoser oti.	קומו נלך הנה קרב המסר .26:46 אותי
26:47. And while He was still speaking, see, Yehudah, one of the twelve, with a large crowd with swords and clubs, came from the chief priests and elders of the people.	26:47. V'odenu medaber, hineh Yehudah echad min hashenayim asar, v'imo hamon rav b'charevot u'b'maklot, me'et hakohanim hag'dolim u'ziknei ha'am.	ועודנו מדבר הנה יהודה .26:47 אחד מן השנים עשר ועמו המון רב בחרבות ובמקלות מאת הכהנים הגדולים וזקני העם
26:48. And he who was delivering Him up gave them a sign, saying, 'Whomever I kiss, it is He, seize Him.'	26:48. V'hanoten oto natan lahem ot lemor, 'Asher ashek oto, hu – achzu oto.'	והנותן אותו נתן להם אות 26:48. לאמר אשר אשק אותו הוא – אחזו אותו
26:49. And going immediately to Yahusha he said, 'Greetings, Rabbi!' and kissed Him.	26:49. V'miyad nigash el Yahusha v'amar, 'Shalom, Rabbi!' v'nashak lo.	ומיד נגש אל יהושע ויאמר .26:49 שלום רבי ונשק לו

26:50. And Yahusha said to him, 'Friend, why have you come?' Then they came and laid hands on Yahusha and seized Him.	26:50. V'yahusha amar lo, 'Re'a, l'mah ba'ta?' Az karvu v'yashitu yadeihem al Yahusha v'yachziku oto.	ויהושע אמר לו רע למה .26:50 באת אז קרבו וישיתו ידיהם על יהושע ויחזיקו אותו
26:51. And look, one of those with Yahusha put out his hand and drew his sword, and striking the servant of the high priest he cut off his ear.	26:51. V'hineh echad im Yahusha shalach yado v'shakh cherevo, v'hika et eved haKohen hagadol, v'yikatz et ozn'o.	והנה אחד עם יהושע שלח .26:51 ידו ושלף חרבו והכה את עבד הכהן הגדול ויקצץ את אזנו
26:52. Then Yahusha said to him, 'Return your sword to its place, for all who take the sword shall die by the sword.'	26:52. Az amar lo Yahusha, 'Hachzor charb'cha limkomah, ki kol ha'lokechim cherev b'cherev yamutun.'	אז אמר לו יהושע החזר .26:52 חרבך למקומה כי כל הלוקחים חרב בחרב ימותון
26:53. 'Or do you think that I am not able now to pray to My Father and He shall provide Me with more than twelve legions of messengers?'	26:53. O hashov atah choshev ki lo uchal l'hitpalel el Avi v'yamid li yoter mishteim esrei legyonot mal'achim?	ההשוב אתה חושב כי לא 26:53. אוכל להתפלל אל אבי ויעמיד לי יותר משתים עשרה לגיונות מלאכים
26:54. 'How then would the Scriptures be filled that it has to be this way?'	26:54. Eich yitmale'u haketuvim az ki kach tzarich lihyot?	איך יתמלאו הכתובים אז כי .26:54 כך צריך להיות
26:55. In that hour Yahusha said to the crowds, 'Have you come out as against a robber, with swords and clubs to arrest Me? Daily I sat with you, teaching in the Set-apart Place, and you did not seize Me.'	26:55. Ba'sha'ah hahi amar Yahusha lahamonim, 'K'ilu al listim yatzatem b'cherevot u'maklot l'topsi? Bechol yom yashavti itchem melamed b'Mikdash, v'lo hechzaktem oti.'	בשעה ההיא אמר יהושע 26:55. להמונים כאילו על ליסטים יצאתם בחרבות ובמקלות לתופסי בכל יום ישבתי אתכם מלמד במקדש ולא החזקתם אותי
26:56. But all this came to be, so that the Scriptures of the prophets might be filled. Then all the taught ones left Him and fled.	26:56. Aval kol zot hayta l'ma'an yimale'u ketuvei han'vi'im. Az azvu oto kol hatalmidim v'nasu.	אבל כל זאת היתה למען .26:56 ימלאו כתובי הנביאים אז עזבו אותו כל התלמידים ונסו
26:57. And those who had seized Yahusha led Him away to Qayapha the high priest, where the scribes and the elders were gathered together.	26:57. V'tofshei Yahusha holichu oto el Kayafa haKohen hagadol, asher sham nikbetzu hasoferim v'ziknei ha'am.	ותופשי יהושע הוליכו אותו .26:57 אל קיפא הכהן הגדול אשר שם נקבצו הסופרים וזקני העם
26:58. But Kepha followed Him at a distance to the courtyard of the high priest, and he went in and sat with the servants to see the end.	26:58. U'Kefa halach acharav merachok ad chatzer haKohen hagadol, v'nichnas v'yashav im	וכפא הלך אחריו מרחוק עד .26:58 חצר הכהן הגדול ונכנס וישב עם המשרתים לראות את הקץ

	ham'sharetim lirot et	
26:59. And the chief priests and the elders and all the council were seeking false witness against Yahusha to put Him to death,	haketz. 26:59. V'hakohanim hag'dolim v'ziknei ha'am v'kol hasanhedrin biksheu edut sheker neged Yahusha l'hamito,	והכהנים הגדולים וזקני העם .26:59 וכל הסנהדרין בקשו עדות שקר נגד יהושע להמיתו
26:60. But they did not find any, although many false witnesses came forward. But at last two false witnesses came forward,	26:60. V'lo matzu, v'gam be'vo edei sheker rabbim lo matzu, v'achar ba'u shnei edei sheker,	ולא מצאו וגם בבוא עדי .26:60 שקר רבים לא מצאו ואחר באו שני עדי שקר
26:61. And said, "This one said, "I am able to destroy the Dwelling Place of Elohim and to build it in three days."	26:61. V'amru, 'Zeh amar, Yachol ani l'haros et Heichal haElohim u'livnoto b'shloshah yamim.'	ואמרו זה אמר יכול אני .26:61 להרס את היכל האלהים ולבנותו בשלשה ימים
26:62. And the high priest stood up and said to Him, 'Have You no answer to make? What do these witness against You?'	26:62. Vayakam haKohen hagadol v'amar lo, 'Lo taneh davar? Mah edim eileh negdecha?'	ויקם הכהן הגדול ויאמר לו .26:62 לא תענה דבר מה עדים אלה נגדך
26:63. But Yahusha kept silent. And the high priest said to Him, 'I put You to oath, by the living Elohim that You say to us if You are the Messiah, the Son of Elohim.'	26:63. V'Yahusha chashah. Vayomer lo haKohen hagadol, 'Mashbi'a ani otcha b'Elohim chai, emor lanu im attah HaMashiach, Ben haElohim.'	ויהושע חשש ויאמר לו .26:63 הכהן הגדול משביע אני אותך באלהים חי אמר לנו אם אתה המשיח בן האלהים
26:64. Yahusha said to him, 'You have said it. Besides I say to you, from now you shall see the Son of Adam sitting at the right hand of the Power, and coming on the clouds of the heaven.'	26:64. Amar lo Yahusha, 'Atah amarta. Ach omar ani lachem, me'atah tir'u et Ben haAdam yoshev limin hagevurah u'ba al ananei hashamayim.'	אמר לו יהושע אתה אמרת .26:64 אך אמר אני לכם מעתה תראו את בן האדם יושב לימין הגבורה ובא על ענני השמים
26:65. Then the high priest tore his garments, saying, 'He has blasphemed! Why do we still need witnesses? See, now you have heard His blasphemy!'	26:65. Az kara haKohen hagadol et begadav, v'yomar, 'Gidef! Mah lano od tzorech b'edim? Hinei, achshav sh'matem gidufo!'	אז קרע הכהן הגדול את .26:65 בגדיו ויאמר גדף מה לנו עוד צורך בעדים הנה עכשיו שמעתם גידופו
26:66. 'What do you think?' And they answering, said, 'He is liable to death.'	26:66. Mah atem omrim? V'ya'anu v'yomru, 'Chayav mavet hu!'	מה אתם אומרים ויענו .26:66 ויאמרו חייב מוות הוא
26:67. Then they spat in His face and beat Him, and others slapped Him,	26:67. Az yar'ku b'fanav v'hikuhu, v'acherim safku lefanav,	אז ירקו בפניו והכוהו .26:67 ואחרים ספקו לפניו

26:68. Saying, 'Prophesy to us, Messiah! Who is the one who struck You?'	26:68. Lemor, 'Hinnabe lanu, HaMashiach! Mi hu asher hikacha?'	לאמר הנבא לנו המשיח מי .26:68 הוא אשר היכך
26:69. And Kepha sat outside in the courtyard, and a servant girl came to him, saying, 'And you were with Yahusha of Galil.'	26:69. U'Kefa yashav bachutz bachatzer, v'tavo eilav shifchah v'tomar, 'Gam atah hayita im Yahusha haGalili.'	וכפא ישב בחוץ בחצר ותבא 26:69. אליו שפחה ותאמר גם אתה היית עם יהושע הגלילי
26:70. But he denied it before them all, saying, 'I do not know what you say.'	26:70. Vayech'por lifnei kulam lemor, 'Lo yadati mah at om'eret.'	ויכפור לפני כלם לאמר לא 26:70. ידעתי מה את אומרת
26:71. And as he was going out into the porch, another girl saw him and said to those there, 'And this one was with Yahusha of Natsareth.'	26:71. Vayetseh el hamirpeset, v'tirehu acheret v'tomer l'nimtzayim sham, 'Zeh haya im Yahusha haNotzri.'	ויצא אל המרפסת ותראהו .26:71 אחרת ותאמר לנמצאים שם זה היה עם יהושע הנוצרי
26:72. But again he denied with an oath, 'I do not know the Man!'	26:72. Vayach'por shuv b'shvua lemor, 'Lo yadati et ha'ish!'	ויכפור שוב בשבועה לאמר .26:72 לא ידעתי את האיש
26:73. And after a while those who stood by came to him and said to Kěpha, 'Truly you are one of them too, for even your speech gives you away.'	26:73. V'achar me'at karvu ha'omedim v'amru l'Kefa, 'Amein, gam atah mehem, ki gam dibr'cha modia otcha.'	ואחר מעט קרבו העומדים .26:73 ואמרו לכפא אמן גם אתה מהם כי גם דברך מודיע אותך
26:74. Then he began to curse and to swear, saying, 'I do not know the Man!' And immediately a cock crowed.	26:74. Az hechel l'kalel u'l'hishavea lemor, 'Lo yadati et ha'ish!' U'miyad kara hatarnegol.	אז החל לקלל ולהשבע 26:74. לאמר לא ידעתי את האיש ומיד קרא התרנגול
26:75. And Kĕpha remembered the word of Yahusha who had said to him, 'Before a cock crows, you shall deny Me three times.' And he went out and wept bitterly.	26:75. Vayizkor Kefa et devar Yahusha asher amar lo, 'B'terem yikra hatarnegol tich'par bi shalosh pe'amim.' Vayeitze v'yevk shemarot.	ויזכר כפא את דבר יהושע 26:75. אשר אמר לו בטרם יקרא התרנגול תכפר בי שלש פעמים ויצא ויבך שמרות

Restored English	Transliteration	Hebrew	/ Source Structure
------------------	-----------------	--------	--------------------

27:1. And morning having come, all the chief priests and elders of the people took counsel against Yahusha, so as to put Him to death.	27:1. U'b'vo haboker, n'asu etzah kol hakohanim hag'dolim v'ziknei ha'am neged Yahusha, l'hamito.	ובבוא הבקר נעשה עצה כל .27:1 הכהנים הגדולים וזקני העם נגד יהושע להמיתו
27:2. And having bound Him, they led Him away and delivered Him to Pontius Pilate the governor.	27:2. V'ye'asru oto, v'holichu v'masru oto el Pontios Pilatos, hahegmon.	ויעשרו אותו והוליכו ומסרו .27:2 אותו אל פונטיוס פילטוס ההגמון
27:3. Then Yehudah – he who delivered Him up – having seen that He was condemned, repented, and returned the thirty pieces of silver to the chief priests and to the elders,	27:3. Az Yehudah mosro, k'ra'ot ki nichpat, nicham v'heshiv et shloshim hakesef el hakohanim v'haz'keinim,	אז יהודה מסרו כראות כי 27:3. נחתם נחם והשיב את שלשים הכסף אל הכהנים והזקנים
27:4. Saying, 'I have sinned in delivering up innocent blood.' And they said, 'What is that to us? You see to it!'	27:4. Lemor, 'Chatati b'masri dam naki.' V'hem amru, 'Mah lanu v'zeh? Atah tir'eh!'	לאמר חטאתי במסרי דם נקי .27:4 והם אמרו מה לנו בזה אתה תראה
27:5. And throwing down the pieces of silver in the Dwelling Place he left, and went and hanged himself.	27:5. V'yashlech et hakesef b'Heichal, v'yeitzeh, v'yeilech v'yitlah.	וישליך את הכסף בהיכל ויצא .27:5 וילך ויתלה
27:6. And the chief priests took the silver pieces and said, 'It is not right to put them into the treasury, seeing they are the price of blood.'	27:6. Vayikchu hakohanim hagʻdolim et hakesef, v'amru, 'Lo nachon liten otam l'otsar, ki mechir dam hu.'	ויקחו הכהנים הגדולים את .27:6 הכסף ויאמרו לא נכון לתן אותם לאוצר כי מחיר דם הוא
27:7. And taking counsel they bought with them the potter's field, for the burial of strangers.	27:7. V'natu etzah, v'k'nu bahem et sedah hayotzer, l'kvurat nochrim.	ונטו עצה ויקנו בהם את שדה .27:7 היוצר לקבורת נכרים
27:8. Therefore that field has been called the Field of Blood, to this day.	27:8. L'kach nikra hasadeh hahu 'Sedeh haDam' ad hayom hazeh.	לכך נקרא השדה ההוא שדה .27:8 הדם עד היום הזה
27:9. Then was filled what was spoken by Yirmeyahu the prophet, saying, 'And they took the thirty pieces of silver, the price of Him who was pierced, on whom they of the children of Yisra'ĕl set a price,'	27:9. Az nitmaleh hadavar han'ehmar b'yad Yirmeyahu hanavi lemor, 'Vayikchu shloshim kesef, mechir hane'eneh, asher shamu alav bnei Yisra'el,'	אז נתמלא הדבר הנאמר ביד 27:9. ירמיהו הנביא לאמר ויקחו שלשים כסף מחיר הנענה אשר שמו עליו בני ישראל
27:10. 'And gave them for the potter's field, as Yahuah had ordered me.'	27:10. V'nat'num b'sedeh hayotzer, ka'asher tzivani Yahuah.	ונתנם בשדה היוצר כאשר .27:10 צוני יהוה

27:11. And Yahusha stood before the governor, and the governor asked Him, saying, 'Are You the Sovereign of the Yehudim?' And Yahusha said to him, 'You say it.'	27:11. V'amad Yahusha lifnei hahegmon, v'sha'al oto hahegmon lemor, 'Ha'at'ah Melech haYehudim?' Vayomer lo Yahusha, 'Atah omer.'	ויעמד יהושע לפני ההגמון 27:11. וישאל אותו ההגמון לאמר האתה מלך היהודים ויאמר לו יהושע אתה אמרת
27:12. And as He was accused by the chief priests and the elders, He answered not.	27:12. Uv'hotat hakohanim hag'dolim v'haz'keinim, lo heshiv davar.	ובהוטת הכהנים הגדולים .27:12 והזקנים לא השיב דבר
27:13. Then Pilate said to Him, 'Do You not hear how much they witness against You?'	27:13. Az amar lo Pilatos, 'Halo shome'a atah kamah hem me'idim negdecha?'	אז אמר לו פילטוס הלא 27:13. שמע אתה כמה הם מעידים נגדך
27:14. And He did not answer him, not one word, so that the governor wondered much.	27:14. V'lo heshiv lo davar echad, ad kach she'niflah hahegmon me'od.	ולא השיב לו דבר אחד עד .27:14 כי נפלא ההגמון מאד
27:15. And at the festival the governor used to release to the crowd one prisoner whom they wished.	27:15. U'vachag haya ragil hahegmon l'shalach la'am asir echad asher yachpetzu.	ובחג היה רגיל ההגמון .27:15 לשלח לעם אסיר אחד אשר יחפצו
27:16. And they had then a well-known prisoner called Barabba.	27:16. V'hayah lahem az asir mefursam nikra Barabba.	27:16. והיה להם אז אסיר מפורסם נקרא בר אבא
27:17. So when they were assembled, Pilate said to them, 'Whom do you wish I release to you? Barabba, or Yahusha who is called Messiah?'	27:17. Vayikahalu, v'yomer lahem Pilatos, 'Et-mi tachpetzu ashalach lachem? Et Barabba, o et Yahusha hanikra HaMashiach?'	ויקהל ויאמר להם פילטוס .27:17 את מי תחפצו אשלח לכם את בר אבא או את יהושע הנקרא המשיח
27:18. For he knew that because of envy they had delivered Him up.	27:18. Yada ki mikin'ah masru oto.	ידע כי מקנאה מסרו אותו .27:18
27:19. And as he was sitting on the judgment seat, his wife sent to him, saying, 'Have none at all to do with that righteous Man, for I have suffered much today in a dream because of Him.'	27:19. V'hu yoshev al kisei hadin, shalachah eilav ishto lemor, 'Al taseh davar im hatzaddik hahu, ki harbeh savalti hayom bachalom biglalo.'	והוא יושב על כסא הדין .27:19 שלחה אליו אשתו לאמר אל תעשה דבר עם הצדיק ההוא כי הרבה סבלתי היום בחלום בגללו
27:20. But the chief priests and elders persuaded the crowds that they should ask for Barabba and destroy Yahusha.	27:20. V'hakohanim hag'dolim v'haz'keinim shitnu et ha'am lish'ol et Barabba v'la'abed et Yahusha.	והכהנים הגדולים והזקנים .27:20 שיתנו את העם לשאול את בר אבא ולאבד את יהושע
27:21. And the governor answering, said to them, 'Which of the two do you	27:21. Vaya'an hahegmon v'yomer lahem, 'Et-mi mishneihem tachpetzu	ויען ההגמון ויאמר להם את 27:21. מי משניהם תחפצו אשלח לכם ויאמרו את בר אבא

wish I release to you?' They	ashalach lachem?' Vayomru,	
said, 'Barabba.'	'Et Barabba.'	
27:22. Pilate said to them, 'What then shall I do with Yahusha who is called Messiah?' They all said to him, 'Let Him be impaled!'	27:22. Amar alehem Pilatos, 'Umah e'eseh l'Yahusha hanikra HaMashiach?' Kulam amru lo, 'Yitzalev!'	אמר אליהם פילטוס ומה .27:22 אעשה ליהושע הנקרא המשיח כלם אמרו לו יצלב
27:23. And the governor said, 'Indeed, what evil has He done?' And they were crying out all the more, saying, 'Let Him be impaled!'	27:23. Vayomer hahegmon, 'Mah ra'ah asah?' V'hem hichziru v'zak'u yoter lemor, 'Yitzalev!'	ויאמר ההגמון מה רעה עשה .27:23 והם החזירו וזעקו יותר לאמר יצלב
27:24. And when Pilate saw that he was getting nowhere, but rather an uproar was coming about, he took water and washed his hands before the crowd, saying, 'I am innocent of the blood of this righteous One. You shall see to it.'	27:24. Vayar Pilatos ki ein to'alet, v'ki haytah mehumah holechet v'gadelah, lakach mayim v'rachatz yadav neged ha'am, v'amar, 'Naki ani midam hatzaddik hazeh – atem tiru.'	וירא פילטוס כי אין תועלת .27:24 וכי היתה מהומה הולכת וגדלה לקח מים ורחץ ידיו נגד העם ואמר נקי אני מדם הצדיק הזה אתם תראו
27:25. And all the people answering, said, 'His blood be on us and on our children.'	27:25. Vaya'an kol ha'am v'yomer, 'Damo aleinu v'al banenu!'	ויען כל העם ויאמר דמו .27:25 עלינו ועל בנינו
27:26. Then he released Barabba to them, but having Yahusha whipped, he delivered Him over to be impaled.	27:26. Az shilach lahem et Barabba, v'et Yahusha hika b'shoteim u'masar oto l'hitzalev.	אז שלח להם את בר אבא .27:26 ואת יהושע היכה בשוטים ומסר אותו להצלב
27:27. Then the soldiers of the governor took Yahusha into the court and gathered the entire company of soldiers around Him.	27:27. Az lakchu chayalei hahegmon et Yahusha el bet hamishpat, v'kib'tzu alav et kol ha'sikbah.	אז לקחו חיילי ההגמון את 27:27 יהושע אל בית המשפט וקבצו עליו את כל הסיקבה
27:28. And having stripped Him, they put a scarlet robe on Him.	27:28. Vayafshitu oto vayalbishu oto me'il shani.	ויפשיטו אותו וילבישו אותו 27:28. מעיל שני
27:29. And plaiting a crown of thorns they put it on His head, and a reed in His right hand. And they kneeled down before Him and mocked Him, saying, 'Greetings, Sovereign of the Yehudim!'	27:29. Vayarku keter kotzim vayasimu al rosho, v'kaneh b'yaminu, v'yichreu lifanav vayil'agu bo lemor, 'Shalom Melech haYehudim!'	וירקו כתר קוצים וישימו על .27:29 ראשו וקנה בימינו ויכרעו לפניו וילעגו בו לאמר שלום מלך היהודים

27:30. And spitting on Him they took the reed and	27:30. Vayarku bo, v'lakchu et hakaneh v'hiku oto al	וירקו בו ולקחו את הקנה .27:30 והכו אותו על ראשו
struck Him on the head. 27:31. And when they had mocked Him, they took the robe off Him, and put His own garments on Him, and led Him away to impale	rosho. 27:31. U'k'asher kilu le'la'eg lo, h'siru me'il mimenu, v'halbishuhu b'gadav, v'holichuhu l'hitzalev.	וכאשר כילו ללעג לו הסירו .27:31 מעיל ממנו והלבישוהו בגדיו והוליכוהו להצלב
Him. 27:32. And as they were going out, they found a man of Cyrene, Shim'on by name – they compelled him to bear His stake.	27:32. U'v'tzeitam, matz'u ish me'Kirenah, Shimon shmo – k'fahu l'se'et et tz'lavo.	ובצאתם מצאו איש מכירנה .27:32 שמעון שמו כפוהו לשאת את צלבו
27:33. And when they came to a place called Golgotha, that is to say, Place of a Skull,	27:33. U'k'vo'am el makom hanikra Golgotha, hu makom hagulgoleth,	וכבואם אל מקום הנקרא .27:33 גולגולתא הוא מקום הגלגלת
27:34. They gave Him wine mixed with bile to drink. And after tasting, He would not drink it.	27:34. Nat'nu lo lishtot yayin balul b'marah; v'tam v'lo ratzah lishtot.	נתנו לו לשתות יין בלול .27:34 במרה ויטעם ולא רצה לשתות
27:35. And when they had impaled Him, they divided His garments, casting lots, that it might be filled what was spoken by the prophet, 'They divided My garments among them, and for My clothing they cast lots.'	27:35. U'k'asher tzalvu oto, chalku et begadav b'pura, l'ma'an yitmaleh han'ehmar b'navi, 'Chalku lahem begadai, v'al levushi hiphilu goral.'	וכאשר צלבו אותו חלקו את 27:35. בגדיו בפורה למען יתמלא הנאמר בנביא חלקו להם בגדי ועל לבושי הפילו גורל
27:36. And sitting down, they guarded Him there.	27:36. Vayeshevu sham v'shamru oto.	וישבו שם ושמרו אותו .27:36
27:37. And they put up over His head the written charge against Him: THIS IS YAHUSHA, THE SOVEREIGN OF THE YEHUDIM.	27:37. Vayasimu al rosho et ketav ashmatoh, 'Zeh Yahusha Melech haYehudim.'	וישימו על ראשו את כתב 27:37. אשמתו זה יהושע מלך היהודים
27:38. Then two robbers were impaled with Him, one on the right and another on the left.	27:38. Az tzalvu ito shnei listim, echad mimin v'echad mismol.	27:38. אז צלבו אתו שני ליסטים אחד מימין ואחד משמאל
27:39. And those passing by were blaspheming Him, shaking their heads,	27:39. V'ha'ovrim gidfu oto, menia'im et rosheihem,	והעברים גדפו אותו מניעים 27:39. את ראשיהם
27:40. And saying, 'You who destroy the Dwelling Place and build it in three days, save Yourself! If You are the	27:40. V'omrim, 'Ha'oseh l'haros et Heichal u'livnoto b'shloshah yamim, hoshea et atzmecha! Im Ben	ואומרים העושה להרוס את .27:40 ההיכל ולבנותו בשלשה ימים הושע את עצמך אם בן האלהים אתה רד מן הצלב

Son of Elohim, come down from the stake.'	haElohim atah, red min hatzelav!'	
27:41. In the same way the chief priests, with the scribes and elders, mocking, said,	27:41. Kach gam hakohanim hag'dolim im hasoferim v'haz'keinim, mil'agu v'amru,	כך גם הכהנים הגדולים עם .27:41 הסופרים והזקנים מלעגו ואמרו
27:42. 'He saved others – He is unable to save Himself. If He is the Sovereign of Yisra'ĕl, let Him now come down from the stake, and we shall believe Him.'	27:42. Ach'rim hoshia – et atzmo eino yachol lehoshia. Im Melech Yisra'el hu, yered-na min hatzelav v'ne'eminah bo.	אחרים הושיע את עצמו אינו .27:42 יכול להושיע אם מלך ישראל הוא ירד נא מן הצלב ונאמינה בו
27:43. 'He trusted in Elohim, let Him rescue Him now if He desires Him, for He said, "I am the Son of Elohim."	27:43. Batach b'Elohim, yatzil'eihu atah im chafetz bo, ki amar, 'Ben Elohim ani.'	בטח באלהים יצילהו עתה .27:43 אם חפץ בו כי אמר בן אלהים אני
27:44. And also the robbers who were impaled with Him reviled Him, saying the same.	27:44. Gam hashnei ha'listim hatzluyim imo chirfuhu k'd'varim ha'eleh.	גם שני הליסטים הצלויים .27:44 עמו חרפוהו כדברים האלה
27:45. And from the sixth hour there was darkness over all the land, until the ninth hour.	27:45. U'min hasha'ah hasheishit hay'tah choshech al kol ha'aretz ad hasha'ah hat'shi'it.	ומן השעה השישית היתה .27:45 חשך על כל הארץ עד השעה התשיעית
27:46. And about the ninth hour Yahusha cried out with a loud voice, saying, 'Ēli, Ēli, lamah shebaqtani?' That is, 'My Ěl, My Ěl, why have You forsaken Me?'	27:46. U'k'eshur hasha'ah hat'shi'it, tza'ak Yahusha b'kol gadol lemor, 'Eli, Eli, lamah shevaqtani?' Zot hi, 'Eli, Eli, madua azavtani?'	וכאשר השעה התשיעית 27:46. צעק יהושע בקול גדול לאמר אלי אלי למה שבקתני זאת היא אלי אלי מדוע עזבתני
27:47. Some of those standing there, having heard, said, "This One calls Ěliyahu!"	27:47. V'anashim mei'ha'omdim sham b'sham'am amru, 'Zeh koreh l'Eliyahu!'	ואנשים מהעומדים שם 27:47. בשמעם אמרו זה קורא לאליהו
27:48. And immediately one of them ran and took a sponge, filled it with sour wine and put it on a reed, and gave it to Him to drink.	27:48. U'miyad ratz echad mehem v'lakach sfog, v'mileihu chemetz, v'sam al kaneh, v'hishkah oto.	ומיד רץ אחד מהם ולקח .27:48 ספוג ומילאהו חומץ ושים על קנה והשקה אותו
27:49. But the rest said, 'Leave it, let us see if Ěliyahu comes to save Him.'	27:49. V'hash'ar amru, 'Hani'ach na, nireh im yavo Eliyahu lehoshiyo.'	והשאר אמרו הניח נא נראה .27:49 אם יבוא אליהו להושיעו
27:50. And Yahusha cried out again with a loud voice, and gave up His spirit.	27:50. Vayiz'ak Yahusha shuv b'kol gadol, v'yishlach et rucho.	ויזעק יהושע שוב בקול גדול .27:50 וישלח את רוחו
27:51. And see, the veil of the Dwelling Place was torn in two from top to bottom,	27:51. V'hineh, parochat Heichal niker'ah l'shnaim mi'lemalah v'ad lematah,	והנה פרוכת ההיכל נקרעה .27:51 לשנים מלמעלה ועד למטה והארץ רעשה והאבנים נבקעו

1 11	71. 7	1
and the earth was shaken,	v'ha'aretz ra'ashah,	
and the rocks were split,	v'ha'avanim nibeq'u,	27.52
27:52. And the tombs were	27:52. V'hakvarot niftechu,	והקברות נפתחו ורבים .27:52
opened, and many bodies of	v'rabbim migufot	מגופות הקדושים שנרדמו הוקמו
the set-apart ones who had	hakedoshim shenirdemu	
fallen asleep were raised,	hukmu,	
27:53. And coming out of	27:53. V'latzeitam min	ולצאתם מן הקברות אחר .27:53
the tombs after His	hakvarot achar tekumatoh,	תקומתו באו אל העיר הקדש ונראו
resurrection, they went into	ba'u el ha'ir hakodesh	לרבים
the set-apart city and	v'nir'u l'rabbim.	
appeared to many.		
27:54. And the captain and	27:54. V'katsin	וקצין והנמצאים אתו .27:54
those with him, who were	v'hanimtzayim ito,	השומרים את יהושע כראותם את
guarding Yahusha, having	hashomrim et Yahusha,	הרעש ואת הנקרא יראו מאד ואמרו
seen the earthquake and all	k'ro'otam et harash v'et	אמן זה בן אלהים היה
that took place, feared	hanikrah, yare'u me'od	
exceedingly, saying, 'Truly	v'amru, 'Amein, zeh Ben	
this was the Son of Elohim!'	Elohim hayah!'	
27:55. And many women	27:55. V'hayu sham nashim	והיו שם נשים רבות אשר .27:55
who followed Yahusha from	rabbot asher halchu achar	הלכו אחרי יהושע מן הגליל לשרת
Galil, attending Him, were	Yahusha min haGalil l'sharet	אותו והן רואות מרחוק
there, watching from a	oto, v'hen ro'ot mirachok,	i i
distance,	,	
27:56. Among whom were	27:56. V'tocham Miryam	ותוכן מרים המגדלית ומרים .27:56
Miryam from Magdala, and	haMagdalit, v'Miryam eim	אם יעקב ויוסף ואם בני זבדי
Miryam the mother of	Ya'akov v'Yosef, v'eim bnei	, ,
Ya'aqob_and Yosĕph, and the	Zavdai.	
mother of Zabdai's sons.		
27:57. And when evening	27:57. U'b'hiyot ha'erev, ba	ובהיות הערב בא איש עשיר .27:57
had come, there came a rich	ish ashir mei'Ramathayim,	מרמתים יוסף שמו אשר גם הוא היה
man from Ramathayim,	Yosef shmo, asher gam hu	תלמיד ליהושע
named Yoseph, who himself	hayah talmid l'Yahusha.	
had also become a taught		
one of Yahusha.		
27:58. He went to Pilate and	27:58. Halach el Pilatos	27:58. הלך אל פילטוס ושאל את
asked for the body of	v'sha'al et guf Yahusha. Az	גוף יהושע אז צוה פילטוס לתת את
Yahusha. Then Pilate	tzivah Pilatos latet et haguf.	תוך ווושע או בוווע לטוס לומו אור
commanded the body to be	ezivan i nacos iacet et nagui.	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
given.		
27:59. And having taken the	27:59. Vayikach Yosef et	ויקח יוסף את הגוף ויעטפנו .27:59
body, Yoseph wrapped it in	haguf v'ye'atfenu b'sadin	בסדין טהור
clean linen,	tahor,	1,1,5 102
27:60. And laid it in his new	27:60. Vayasimeihu b'kever	וישימהו בקבר חדש אשר 27:60.
tomb which he had hewn	chadash asher chatzav	
		חצב בסלע ויגלל אבן גדולה אל פתח
out of the rock. And he	b'sela, v'golel even gedolah	הקבר והלך
rolled a large stone against	el petach hakever, v'halach.	
the door of the tomb, and		
went away.		

27:61. And Miryam from Magdala was there, and the other Miryam, sitting opposite the tomb. 27:62. On the next day, which was after the preparation, the chief priests and Pharisees gathered together to Pilate,	27:61. V'hay'tah sham Miryam haMagdalit, v'haMiryam ha'acheret, yoshvot neged hakever. 27:62. Lemachar, acharei heikhanah, nikbetzu hakohanim hag'dolim v'haPerushim el Pilatos,	והיתה שם מרים המגדלית .27:61 והמרים האחרת יושבות נגד הקבר למחר אחרי ההכנה נקבצו .27:62 הכהנים הגדולים והפרושים אל פילטוס
27:63. Saying, 'Master, we remember, while He was still alive, how that deceiver said, "After three days I am raised."	27:63. V'amru, 'Adoneinu, zacharnu ki odenu chai, amar hameiteh hahu, 'Acharei shloshah yamim akum.'	ואמרו אדונינו זכרנו כי 27:63. עודנו חי אמר המתעה ההוא אחרי שלשה ימים אקום
27:64. 'Command, then, that the tomb be safeguarded until the third day, lest His taught ones come by night and steal Him away, and should say to the people, "He was raised from the dead." And the last deception shall be worse than the first.'	27:64. Tzaveh na l'shmar et hakever ad yom hashelishi, pen yavo'u talmidav balaylah v'ign'vu oto, v'yomru la'am, 'Kam min hametim,' v'tihyeh hata'ut ha'acharonah ra'ah min harishonah.	צוה נא לשמר את הקבר עד .27:64 יום השלישי פן יבואו תלמידיו בלילה ויגנבו אותו ואמרו לעם קם מן המתים ותהיה הטעות האחרונה רעה מן הראשונה
27:65. So Pilate said to them, 'You have a guard, go, safeguard it as you know how.'	27:65. Vayomer lahem Pilatos, 'Yesh lachem mishmar, lechu, shomru k'datchem.'	ויאמר להם פילטוס יש לכם .27:65 משמר לכו שמרו כדעתכם
27:66. And they went and safeguarded the tomb, sealing the stone and setting the guard.	27:66. Vayelchu v'yishmeru et hakever, v'yachtmu et ha'even vayasimu mishmar.	וילכו וישמרו את הקבר 27:66. ויחתמו את האבן וישימו משמר

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
28:1. Now after the Sabbath,	28:1. U'l'achar haShabbat,	ולאחר השבת כמו עמוד .28:1
toward dawn on the first	kimo amud hashachar	השחר באחד בשבת באה מרים
day of the week, Miryam	b'echad bashabbat, ba'ah	המגדלית והמרים האחרת לראות את
from Magdala and the other	Miryam haMagdalit	הקבר
Miryam came to see the	v'haMiryam ha'acheret lir'ot	
tomb.	et hakever.	

28:2. And see, there was a great earthquake, for a messenger of Yahuah came down out of the heaven, and came and rolled back the stone from the door, and sat on it.	28:2. V'hineh ra'ash gadol hayah, ki mal'ach Yahuah yarad min hashamayim, v'yigash v'galal et ha'even midalet, v'yeshev aleha.	והנה רעש גדול היה כי מלאך 28:2. יהוה ירד מן השמים ויגש ויגל את האבן מדלת וישב עליה
28:3. And his appearance was like lightning, and his garments as white as snow.	28:3. V'mar'eihu k'barak, v'levusho lavan k'sheleg.	ומראהו כברק ולבושו לבן .28:3 כשלג
28:4. And the guards trembled for fear of him, and became like dead men.	28:4. V'mishmarim ra'adu mipanav, v'yihyu k'metim.	והמשמרים רעדו מפניו ויהיו .28:4 כמתים
28:5. But the messenger responding, said to the women, 'Do not be afraid, for I know that you seek Yahusha who was impaled.'	28:5. Vaya'an hamal'ach v'yomer lanashim, 'Al tir'ena, ki yode'a ani ki et Yahusha hatzaluv atem mevakshet.'	ויען המלאך ויאמר לנשים אל .28:5 תיראנה כי יודע אני כי את יהושע הצלוב אתן מבקשות
28:6. 'He is not here, for He was raised, as He said. Come, see the place where the Master lay.'	28:6. Einenu po, ki kam ka'asher amar. Bo'ena, re'ena et hamakom asher shachav bo haAdon.	איננו פה כי קם כאשר אמר .28:6 באנה ראינה את המקום אשר שכב בו האדון
28:7. 'And go quickly, say to His taught ones that He was raised from the dead, and see, He is going before you to Galil – there you shall see Him. See, I have told you.'	28:7. U'lechna mehirah v'amarnah l'talmidav ki kam min hametim, v'hinei hu holech lifneichem l'Galil – sham tir'uhu. Hinei, amarti lachem.	ולכנה מהרה ואמרנה. 28:7 לתלמידיו כי קם מן המתים והנה הוא הלך לפניכם לגליל שם תראוהו הנה אמרתי לכם
28:8. And they left the tomb quickly, with fear and great joy, and ran to report to His taught ones.	28:8. V'tetzeinah meheirah min hakever b'yirah u'simchah gedolah, v'ratzah l'hagid l'talmidav.	ותצאנה מהרה מן הקבר 28:8. ביראה ושמחה גדולה ותרצנה להגיד לתלמידיו
28:9. And as they were going to report to His taught ones, see, Yahusha met them, saying, 'Greetings!' And they came and held Him by the feet and bowed to Him.	28:9. U'lechtena l'hagid l'talmidav, hinei, pagash otan Yahusha, v'yomer, 'Shalom lachem!' V'tigashnah v'echzena b'raglav v'yishtachavena lo.	ולכתנה להגיד לתלמידיו הנה .28:9 פגש אותן יהושע ויאמר שלום לכם ותגשנה ותחזנה ברגליו ותשתחווינה לו
28:10. Then Yahusha said to them, 'Do not be afraid. Go, report to My brothers, to go to Galil, and they shall see Me there.'	28:10. Az amar lahen Yahusha, 'Al tir'ena. Lechna v'hagidna l'achai lalechet l'Galil, v'sham yir'uni.'	אז אמר להן יהושע אל .28:10 תיראנה לכנה והגדנה לאחי ללכת לגליל ושם יראוני
28:11. And while they were going, see, some of the watch having gone into the city reported to the chief priests all that took place.	28:11. U'b'lechtena, hineh, anashim min hamishmar ba'u el ha'ir v'higidu lakohanim hag'dolim et kol hanikrah.	ובלכתנה הנה אנשים מן .28:11 המשמר באו אל העיר והגידו לכהנים הגדולים את כל הנקרא

28:12. And when they came together with the elders and taken counsel, they gave enough silver to the soldiers,	28:12. V'hitkab'tzu im haz'keinim v'natnu etzah, v'natnu kasef rav lachayalim,	והתקבצו עם הזקנים ונתנו .28:12 עצה ונתנו כסף רב לחיילים
28:13. Saying, 'Say that His taught ones came at night and stole Him away while we slept.'	28:13. Lemor, 'Imru talmidav ba'u balaylah v'ganvu oto anu yashnu.'	לאמר אמרו תלמידיו באו .28:13 בלילה וגנבו אותו אנו ישנו
28:14. 'And if this should be reported to the governor, we shall win him over and keep you out of trouble.'	28:14. V'im yishama b'oznei hahegmon, n'pi'seh oto v'naseh l'hatzil etchem.	ואם ישמע באזני ההגמון .28:14 נפיסה אותו ונעשה להציל אתכם
28:15. And having taken the silver they did as they were instructed. And this account was widely spread among the Yehudim, to this day.	28:15. Vayikchu et hakesef v'asu ka'asher huro'u, v'hadevar hazeh nishma b'Yehudim ad hayom hazeh.	ויקחו את הכסף ועשו כאשר .28:15 הורו והדבר הזה נשמע ביהודים עד היום הזה
28:16. And the eleven taught ones went away into Galil, to the mountain which Yahusha had appointed for them.	28:16. V'halchu achad asar hatalmidim l'Galil, el hahar asher ya'ad lahem Yahusha.	והלכו אחד עשר התלמידים .28:16 לגליל אל ההר אשר יעד להם יהושע
28:17. And when they saw Him, they bowed to Him, but some doubted.	28:17. U'k'ro'otam oto, hishtachavu lo, v'yesh asher his'tapku.	וכראותם אותו השתחוו לו .28:17 ויש אשר הסתפקו
28:18. And Yahusha came up and spoke to them, saying, 'All authority has been given to Me in heaven and on earth.'	28:18. Vayigash Yahusha v'diber alehem lemor, 'Kol sultan nitan li bashamayim uva'aretz.'	ויגש יהושע ודבר עליהם ב8:18 לאמר כל שלטן ניתן לי בשמים ובארץ
28:19. Go and make taught ones of all the nations, immersing them in My Name	28:19. L'chu, v'asitem talmidim mikol hagoyim, u'tab'ilu otam b'Shem Sheli	לכו ועשיתם תלמידים.28:19 מכל הגוים וטבלו אתם בשם שלי
28:20. 'Teaching them to guard all that I have commanded you. And see, I am with you always, until the end of the age. Amein.'	28:20. Lemadtem otam lishmor kol asher tziviti etchem. V'hinei, ani itchem kol hayamim, ad ketz ha'olam. Amein.	למדתם אתם לשמור כל .28:20 אשר צויתי אתכם והנה אני אתכם כל הימים עד קץ העולם אמן